

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 50 / IV legislatura / Tercer període

Dimecres, 5 de maig de 1993

Ple del Parlament

Presidència del Molt Honorable Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda

Sessió plenària núm. 28

Segona reunió

SUMARI

La sessió, suspesa ahir, es reprèn a les deu del matí i catorze minuts.

El president comunica al Ple que ha estat elegida la Mesa de la Comissió d'Estudi de la Revisió i l'Aplicació del Pla de Seguretat de les Químiques de Tarragona (Plaseqta). El secretari quart en llegeix l'acta (p. 2321).

Debat general sobre l'acció política i de govern entorn al règim local i la situació política dels ajuntaments a Catalunya (continuació.)

Intervenció del G. P. Popular: Sr. Curto i Casadó (P) (p. 2321).

Resposta: consellera (p. 2325).

Rèplica: Sr. Curto i Casadó (P) (p. 2327).

Contrarèplica: consellera (p. 2328).

Segona rèplica: Sr. Curto i Casadó (P) (p. 2328).

Intervenció del G. P. d'Iniciativa per Catalunya; Sr. Farrés (IC) (p. 2329).

Resposta: consellera (p. 2333).

SUMARI (2)

Rèplica: *Sr. Farrés (IC)* (p. 2336).

Contrarèplica: *consellera* (p. 2337).

Segona rèplica: *Sr. Farrés (IC)* (p. 2338).

La sessió se suspèn a un quart d'una del migdia i cinc minuts i es reprèn a dos quarts d'una i onze minuts.

Intervenció del G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya: *Sr. Morera (ERC)* (p. 2339).

Resposta: *consellera* (p. 2343).

Rèplica: *Sr. Morera (ERC)* (p. 2345).

Contrarèplica: *consellera* (p. 2346).

Segona rèplica: *Sr. Morera (ERC)* (p. 2347).

La sessió se suspèn a dos quarts de dues del migdia i onze minuts i es reprèn a les cinc de la tarda i sis minuts.

Intervenció del G. Socialista: *Sr. Maragall (S)* (p. 2347).

Resposta: *consellera* (p. 2354).

Rèplica: *Sr. Maragall (S)* (p. 2356).

Contrarèplica: *consellera* (p. 2357).

Segona rèplica: *Sr. Maragall (S)* (p. 2358).

Segona contrarèplica: *consellera* (p. 2358).

Tercera rèplica: *Sr. Maragall (S)* (p. 2358).

Intervenció del G. P. de Convergència i Unió: *Sr. Sanclimens (CiU)* (p. 2358).

Resposta: *consellera* (p. 2362).

La sessió se suspèn a tres quarts de set de la tarda i vuit minuts.

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 28

La sessió, suspesa ahir, es reprèn a les deu del matí i catorze minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major, el lletrat Sr. Sol i la lletrada Sra. Andreu.

Al banc del Govern seuen de la consellera de Governació i els consellers d'Economia i Finances, de Justícia, d'Indústria i Energia i de Medi Ambient.

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió.

L'article 37.2 del Reglament d'aquest Parlament determina que una vegada elegida la Mesa de les comissions serà comunicada al Ple. Un senyor secretari..., el secretari donarà lectura de la Mesa de la Comissió d'Estudi de la Revisió i l'Aplicació del Pla de Seguretat de les Químiques de Tarragona, Plaseqta.

El Sr. SECRETARI QUART: «President, il·lustre senyor Víctor Gimeno i Sanz; vice-president, il·lustre senyor Ramon Grau i Gràcia; secretari, il·lustre senyor Joan Manuel Carrera i Pedrol.»

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies.

**Debat general sobre l'acció política i de govern
entorn al règim local i la situació política
dels ajuntaments a Catalunya
(continuació)**

Ara procedirem a la continuació del debat amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris que seran de trenta minuts; l'ordre d'intervenció serà de menor a major. Pel Grup Parlamentari Popular, té la paraula el senyor Curto i Casadó.

El Sr. CURTO I CASADÓ: Senyor president, senyores i senyors diputats, quan ahir l'honorable consellera de Governació va concloure lo seu discurs —d'acceptable duració—, lo creuament de mirades entre els diferents portaveus dels grups parlamentaris de l'oposició va resultar tota una reacció espontània, en moments curiosa i en moments commovedora, en veure que, davant la transcendència d'un dels problemes més greus que avui té plantejats Catalunya, lo Govern no va demostrar ni habilitat ni potència com a capacitat política per a obrar, per a resistir, per a resoldre i per a produir.

I sense entrar en consideracions personals a partir de quan lo criteri o lo capteniment és sempre del Govern i mai d'un determinat conseller o consellera, lo Grup Popular ja d'entrada posem en entredit l'aptitud, la disposició i la suficiència política del Consell Executiu per a executar una determinada responsabilitat, esta vegada responsabilitat relativa al règim local i concretada en la situació general dels ajuntaments de Catalunya.

I quan en l'àmbit del Parlament de Catalunya s'incorpora la celebració d'un debat monogràfic, en est cas un debat so-

bre política municipal, a petició d'una quarta part de diputats de l'oposició que només pertanyen a un sol grup parlamentari, és evident que la resta de grups de l'oposició, lo Grup majoritari i el mateix Govern nos veiem forçats a afrontar una iniciativa parlamentària, sense cap dubte important i encertada, però que en la mesura d'haver estat una acció colectiva proporcionalment pactada, dialogada i consensuada, probablement s'hauria reconsiderat la seua oportunitat en lo temps, tenint en compte que la convocatòria d'eleccions generals pot desnaturalitzar, però en tot cas condicionarà la transcendència d'un debat que, per la seua naturalesa, reclama que l'orientació política del Consell Executiu en relació amb els ajuntaments, lluny de la crítica per la crítica, sigui determinada per un ampli acord institucional, que nosaltres acceptem, que resolgui substituir la centralització per la immediació de la gestió pública, substituir la burocràcia per la eficàcia administrativa i substituir lo principi de tutela pel principi d'autonomia, com a valors polític-administratius essencials que demanen tècniques de govern correctores com a garantia de la nostra identitat territorial.

I si bé és cert que en la nostra intenció al debat preval la claríssima voluntat de conciliar discrepàncies, discrepàncies bilaterals en l'àmbit de Catalunya, no és menys cert reconèixer que precisament en l'àmbit de Catalunya assistim a un debat permanent de confrontació d'interessos institucionals, que ja es van posar de manifest durant la substanciació de la proposta de considerar l'alcalde com a representant ordinari de la Generalitat, on l'origen d'est debat permanent al qual m'he referit se fonamenta en lo criteri del Consell Executiu que recolza la seva política municipal en lo concepte restringit d'estat-organització o estat-persona, davant de lo que hauria de ser una concepció ampla d'estat-comunitat o estat-ordenament.

Per això lo Govern de la Generalitat, en atribució d'altres mèrits, mai ha tingut noció d'allò que significa la dimensió sociològica, la dimensió territorial i el principi personal, la dimensió política, la dimensió administrativa i la dimensió jurídica. I estos valors no considerats pel Govern de la Generalitat, a més de tindre la seva traducció en lo mètode com a procediment polític i en la norma com a regla de conducta jurídica, també constitueixen l'essència d'una verdadera concepció municipalista, que dona consistència al principi de divisió de poders, a la garantia de llibertat municipal, a concretar què és l'autogovern i què és l'autoadministració i a reforçar lo pluralisme polític i social. I quan, en lo seu discurs, l'honorable consellera de Governació va recordar la crisi econòmica dels països més industrialitzats i la crisi fiscal del sector públic i va narrar, també, la història de la lluita permanent dels ajuntaments, des de 1979, se va oblidar la senyora consellera, en la seva història, de comentar lo desastre legislatiu de 1986 i de 1987.

Quan el 1986, diu: «Diputats dels diferents grups parlamentaris ens vam constituir en ponència conjunta per a elaborar les lleis d'ordenació territorial de Catalunya, sota lo signe del consens, del diàleg, del debat responsable i de

l'aportació constructiva» —essència precisament del que ha de ser una ponència conjunta—, recordo —i recordaran tots los diputats que quedem d'aquella Ponència— que un bon dia, als sis mesos de treballs, lo president de la Generalitat, en una resolució tan precipitada com desordenada en la forma i en lo fons, va aportar un nou pla d'ordenació territorial, menyspreant la via de l'aconseguit acord parlamentari en benefici de la imposició i, com a preferència, utilitzar la tutela, lo control, la vigilància i el domini, des de 1987 fins al 1992 i del 1992 fins a l'eternitat, com a duració dilatada dels segles i de les edats.

I avui, senyores i senyors diputats, estem tocant les conseqüències d'aquella acció impremeditada del president de la Generalitat en relació amb la Llei municipal i de règim local de Catalunya, sotmesa a la superioritat —evidentment legítima— de la Llei de bases de règim local, però impotent a la vegada —em refereixo a la Llei catalana—, impotent per a resoldre..., que els problemes dels catalans avui encara són competència de cinc nivells diferents: l'estatal, l'autonòmic, lo provincial, lo comarcal i el local.

Ja sabem —com deia la senyora consellera— que estem sotmesos i condicionats per la legislació estatal, Llei de bases i Llei d'hisendes locals, però també volem manifestar que l'Administració pública no és un bloc compacte, hermèticament tancat o impenetrable, sinó que l'Administració s'estructura en parcel·les diferents, atenent tant el criteri definidor del territori, és a dir, Administració territorial, com el criteri definidor dels seus fins específics a complir, és a dir, Administració institucional.

I ja avanço, com a compromís que formulo públicament, que des de la nostra responsabilitat de govern o oposició modificarem la Llei de bases de règim local i la Llei reguladora d'hisendes locals i, en conseqüència, des de Catalunya, impulsarem la reforma de la Llei catalana de règim local. Perquè d'entre cent tretze articles a la Llei municipal i de règim local de Catalunya, d'entre cent tretze articles, l'autogovern i l'autoadministració només es reconeix a l'article 63, mentre que els serveis a l'article 64 i les activitats complementàries a l'article 68 són sinònims d'obligació i d'autorització, contraris al principi d'autonomia que consagra l'article 140 de la nostra Constitució. I la referència expressa que formulo a estos tres articles és suficient com per a constatar que les competències municipals no queden del tot o no queden clarament definides en cap text legal, a diferència de les competències autonòmiques o estatals, que, quantitativament i qualitativament, estan acuradament assenyalades als articles 148 i 149 de la Constitució espanyola.

No és d'estranyar, per consegüent, que els ajuntaments hagin assumit moltes obligacions no previstes per la Llei. En alguns casos, per la via de lleis sectorials; en altres moments, per la deixadesa i abandó de funcions d'altres administracions; en altres instàncies, per la necessitat i per la pressió dels veïns, però sempre, i en tot cas, per la decisió i pel càrrec moral dels mateixos alcaldes en les seves corresponents corporacions municipals.

Estem davant, senyores i senyors diputats, d'un fortíssim impuls centralitzador del Govern de l'Estat i, si la nova planificació territorial de Catalunya no hi posa remei, estarem davant també d'un fort impuls centralitzador del Govern de la Generalitat, on lo desequilibri territorial, per una part, i la insuficiència financera, per una altra, poden concórrer en lo resultat no desitjable d'uns ajuntaments buidats de continguts i de recursos i, com a contrapartida, per a compensar la inestabilitat d'estos ajuntaments, accions per part d'ells, espectaculars, de demostració o de carisma propagandístic, davant de la incapacitat objectiva per a millorar lo benestar general dels seus conciutadans.

La política paternalista o l'instint de tutela de qualsevol govern comporta inevitablement indefinició, ingerència i confrontació. Lo recent debat sobre la Moció de reprovació a la política de benestar social del Govern de la Generalitat no és un fet conjuntural que comença i acaba en l'àmbit de Barcelona, sinó que es tracta d'una situació estructural d'impotència municipal, que es refereix, a més, a ensenyament, a sanitat, a cultura, a esports, a foment i treball i, també, en matèria urbanística —aspecte a considerar de manera específica per la seva importància i complexitat.

Per consegüent, si important és analitzar si en la prestació d'estos serveis hi ha duplicitat, competició i concurrència simultània entre les diferents administracions, si important és això, més important és encara resoldre i constatar què en tot l'esforç pressupostari dels ajuntaments s'inclou la prestació de serveis i de funcions que corresponen executar a l'Estat i a la Generalitat. I est fet, que s'ha d'entendre com a suplència i no com a duplicació, és lo problema que diàriament han de resoldre los ajuntaments amb aportacions de naturalesa corrent, que depassen ja lo 20% dels respectius pressupostos municipals.

Assumir serveis de manera voluntària s'ha convertit ja en una responsable obligació dels ajuntaments, en tant que són demandes raonables dels ciutadans, més enllà de la discussió respecte de la titularitat o de la competència. Però també és responsabilitat i obligació advertir que estos serveis denominats «serveis de suplència» equivalen a 47.000 milions de pessetes el 1989, com a despesa addicional o complementària al conjunt d'ajuntaments de Catalunya. I per a significar la responsabilitat i la consciència dels alcaldes i de les respectives corporacions locals en relació amb la despesa supletòria d'estos 47.000 milions de pessetes del 1989, volem demostrar, per si resulta d'interès, que esta quantitat suposa més del 50% de la previsió de transferències de l'Estat als ajuntaments a través del Fons Nacional de Cooperació Municipal, i advertir que els 47.000 milions de pessetes equivalen al quàdruple de les subvencions que la Generalitat va destinar a les corporacions locals, també el 1989.

Assumir, per part dels municipis, despeses d'aquesta naturalesa, que corresponen a competències que no tenen atribuïdes, resulten despeses a fons perdut —per simplificar la seva denominació—, tenint present la inexistència de mecanismes establerts entre les diferents administracions per a compensar els ajuntaments la suplència de l'Estat o la su-

plència de la Generalitat. Per la seva evidència i publicitat, no resulta cap descobriment ni suposa cap novetat unir en est debat l'afirmació relativa que els ajuntaments estan suportant la crisi econòmica i financera més alarmant des de la seva constitució, el 1979.

Pressupostos municipals absolutament desequilibrats per minoració de l'estat d'ingressos; dominar els alcaldes i governs municipals per a l'obtenció de recursos, via pressió fiscal; incompliment del Govern central respecte dels acords que pacta amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies; lo retard en l'ingrés en la liquidació de la participació en los tributs de l'Estat; comprometre, utilitzar i condicionar recursos de futures generacions; l'incompliment de consignacions al Fons de cooperació local de Catalunya; les conseqüències econòmiques i morals que implica la informalitat en atendre venciments a proveïdors o empreses subministradores de béns i serveis, i els nivells brutals d'endeutament són, entre altres, algunes de les consideracions o dels *desaires* que el Govern central i el Govern de la Generalitat exerciten en els ajuntaments, avui ja de manera sistemàtica i permanent.

I és així com la discussió de l'Estat amb la Generalitat, per una part, i la credibilitat de les organitzacions de municipis, per una altra, se tradueix en un dualisme generador d'expectatives en los sectors implicats que permet lo manteniment indefinit d'una situació no desitjada.

I posats en est context d'indefinició, ens atrevim a preguntar: té responsabilitats lo Govern de la Generalitat en relació amb la perillosa crisi econòmica i financera dels nostres ajuntaments? La resposta i la referència del capteniment del Consell Executiu respecte de l'economia i finançament dels municipis de Catalunya, la trobem en la primera intervenció de l'honorable consellera de Governació en est Parlament i la constatem, naturalment, al seu discurs d'ahir en est debat. I si aboquem la nostra curiositat al criteri expressat a les intervencions referides podem concloure que, d'acord amb les paraules de l'honorable consellera, lo Govern de la Generalitat no té la més mínima responsabilitat en l'amargura econòmica i financera dels nostres ajuntaments i, a més, proclama la proposta de Govern denominada «trets definidors de mesures adequades».

Primer tret: que el Pla únic d'obres i serveis, per quadriennal i per acord de les parts, és intocable i invariable. Segon tret: que s'està demanant informació per a conèixer l'endeutament dels nostres municipis. Tercer tret: que s'estan valorant diverses fórmules per a possibles solucions. Quart tret: que la situació pressupostària de la Generalitat és molt difícil. I cinquè tret: que el Consell Executiu —això, sí— està especialment sensibilitzat amb los problemes dels ajuntaments.

Doncs bé, davant dels trets definidors de mesures adequades, com va denominar la senyora consellera, anem a determinar si hi ha o no hi ha sensibilitat i parlem, també, de la tan difícil situació pressupostària de la Generalitat.

Al Pressupost de 1993 —ja es va dir ahir—, lo volum total de transferències que la Generalitat destina a les corpora-

cions locals és de 38.000 milions de pessetes, excloses les transferències de l'Estat en la participació dels impostos estatals. Si al Pressupost de 1992 les transferències pel mateix concepte van suposar una consignació de 37.150 milions de pessetes, lo creixement en xifres absolutes, aproximadament, és de 800 milions de pessetes o, el que és igual, un 2% en termes relatius. I si ens referim al pressupost per departaments del Consell Executiu, l'augment se redueix a l'1% i a 315 milions de pessetes, resultat que, en la pràctica —convindrà amb mi l'honorable consellera—, és la congelació disfressada de creixement pressupostari en favor de les corporacions locals.

I, en ordre a garantir lo màxim rigor quan se tracta de comparar xifres interanuals amb criteris d'homogeneïtat, podem assegurar que el 1993 los ajuntaments veuran minorada l'aportació de la Generalitat en termes reals, a partir de quan les seves consignacions perden pes específic, tant en lo pressupost general de la Generalitat com en lo pressupost per departaments del Consell Executiu. I el pes específic —ho sap sobretot l'honorable conseller d'Economia i Finances—, lo pes específic és lo resultat de l'instrument que determina l'acció prioritària de qualsevol govern.

I amb estos antecedents, si la sensibilitat del president de la Generalitat i la sensibilitat del Govern de la Generalitat és aquella propensió natural de la persona a deixar-se portar per la tendresa i per la compassió, doncs, sensibilitat, tota la que es vulguin atribuir, però de la resta, com diem a casa nostra, ni pa ni diners. I ja ho saben los alcaldes: o eleven l'endeutament i el dèficit estructural sense incrementar la pressió fiscal, o incrementen la pressió fiscal mantenint lo dèficit i l'endeutament, o redueixen lo nivell de prestació de serveis públics per tal de contenir la pressió fiscal i l'endeutament. I no és tan fàcil est panorama; se tracta d'un problema de recursos, però en lo seu origen se tracta d'un problema d'assignació competencial.

Per això val la pena posar de manifest, tantes vegades com sigui convenient, que, si bé hem de reconèixer que el procés de descentralització de competències de l'Estat cap a les comunitats autònomes s'ha produït amb certa normalitat, també és veritat que el desenvolupament sistemàtic d'estes competències en relació amb els ajuntaments no només no ha culminat, sinó que a dures penes s'ha iniciat amb el consegüent exercici indiscriminat i creixent d'actuacions per part de les administracions públiques, reflex de l'inacabat procés d'organització territorial de l'Estat.

L'autonomia municipal només serà efectiva si existeix capacitat per a decidir lliurement què és lo prioritari, garantint competències, recursos, mitjans i responsabilitat. Però també volem precisar que l'assignació de competències entre Estat, Generalitat i ajuntaments, i en funció de la utilitat pròpia de l'Administració local, ha de ser conseqüència de la coordinació, la negociació i l'eficàcia, en general, lluny de la imposició jeràrquica que no interessa. En tot cas, la tendència que inspira esta assignació competencial dóna preferència expressa als ajuntaments en ordre al principi constitucional d'autonomia municipal i en aplicació del

principi de subsidiarietat que, necessàriament, implica lo reforçament de les institucions d'àmbits inferiors.

I és així perquè els interessos públics dels ciutadans, definits en cada moment com a tals interessos per la Constitució i per les lleis, reben tractaments diferents d'acord amb el nivell de les administracions. La realitat estricta dels esdeveniments actuals, avui a Catalunya, proclama una insatisfacció municipal generalitzada a partir de quan la pobra o la mínima descentralització pública en favor dels ajuntaments ha estat orientada des de la desconfiança, des de la inoperància i des de la debilitat política dels respectius governs que, en lloc d'implicar la participació del sector local en la distribució de la despesa pública, han preferit estimular lo principi de serveis mínims o concepte de la funció com a antiquada i rígida delimitació competencial. I des de la nostra opinió l'autonomisme cooperatiu legítima i reclama la concurrència articulada de l'Administració local en l'àmbit de l'Administració de l'Estat i en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat.

Quan se tracta de la supervivència dels ajuntaments, actualment en un estat de suspensió de pagaments quan no de fallida tècnica, la responsabilitat dels alcaldes i de les corporacions locals, que alguns ja ho fan, ha d'anar més enllà del color polític, del pensament, de la ideologia i del partidisme per actuar amb intel·ligència, per actuar amb intel·ligència i amb prudència, però també amb contundència i amb severitat. I si bé coincidim amb l'opinió de l'honorable consellera de Governació quan denuncia que la Llei reguladora d'hisendes locals ha comportat més problemes que solucions, també haurà d'admetre la senyora Cuenca que l'impuls descentralitzador del Govern de la Generalitat, com a mínim, ha consistit en una broma de mal gust, inadequada a l'humor municipal.

Des de una anàlisi de les transferències que reben los municipis segons la seua procedència, s'ha pogut comprovar que l'Estat és lo principal agent o institució subvencionadora dels ajuntaments. Mentre el 1991 les transferències de l'Estat equivalen al 75%, les transferències de la Generalitat equivalen a un 15%; mentre el 1991 les primeres, les de l'Estat, tenen naturalesa de corrents i incondicionades, les de la Generalitat són condicionades i finalistes fins que no es consignin recursos al Fons de cooperació local de Catalunya. I per al 1993 només un 2,5% de la despesa no financera consolidada dels departaments de la Generalitat, només un 2,5%, correspon a transferències dels referits departaments. I si de justícia és reconèixer que des del 1986 lo volum d'estes transferències ha crescut a taxes interanuals del 30%, est 30% només ha representat lo creixement d'un punt en termes de participació en la despesa pública de l'Administració de la Generalitat.

De res no va servir l'ofensiva municipalista al debat dels pressupostos de 1993; de res no va servir la presència dels alcaldes a l'interior del Parlament; de res no va servir l'elaboració d'un memoràndum sobre el Fons de cooperació Local i molt me temo que est debat sobre política municipal, en la mesura que una de les propostes de resolució no deter-

mina l'acord parlamentari d'un suplement de crèdit com a consignació pressupostària al Fons de cooperació local, molt me temo —deia— que est debat avivarà l'enfrontament i la divisió institucional, i com a notables perdedors els ajuntaments i els ciutadans respectius; perquè des de 1989, que es va crear el Fons de cooperació local de Catalunya, s'han aprovat cinc pressupostos amb consignació de zero pessetes respecte a la participació dels ajuntaments en los ingressos de la Generalitat, i, com a primera mesura que reitero, seria raonable que es prengué en consideració qualsevol proposta de resolució, objecte d'un suplement de crèdit, perquè el suport financer als ajuntaments és limitat quantitativament i també limitat qualitativament per finalista i per condicionat.

Des de l'entrada en vigor el 1988 de la Llei reguladora d'hisendes locals, la situació als ajuntaments no ha evolucionat favorablement i, si bé los ingressos tributaris calculats en pessetes constants per habitant han augmentat un 28% el trienni 88-91, est fet, en la pràctica, no s'ha traduït en un increment d'estalvi corrent per part dels ajuntaments perquè la major despesa corrent ha estat destinada a finançar serveis de dubtosa competència municipal, però, en tot cas, a finançar la peresa, la negligència i l'abandó tant de l'Administració de l'Estat com de l'Administració de la Generalitat.

La Carta europea a què es va referir la senyora consellera, la Carta europea d'autonomia local de 1985 ve a configurar els municipis com a ens incapacitats per a regular i gestionar no només l'atribució tradicional d'assumptes locals, sinó que esta carta amplia lo marc d'actuació autònoma municipal i confirma els ajuntaments com a institucions responsables del benestar general dels ciutadans i dels veïns respectius, i del concepte d'«assumptes locals» al concepte de «responsabilitat general» hi ha un abisme d'interpretació, de forma i de contingut. Mentre a Espanya i el 1991 les despeses locals van representar un 14% del total consolidat del sector públic, la mitjana europea dels països federals va representar un 20% i la mitjana europea dels països unitaris un 28%; a Espanya un 14%. Mentre a Espanya les despeses públiques locals equivalen a un 6,3% del producte interior brut, la mitjana de països com França, Itàlia o Gran Bretanya suposa un 14,5 del producte interior brut.

Per consegüent, la suficiència financera de les corporacions locals no és virtut ni és principi que es pugui atribuir ni l'Administració de l'Estat, ni l'Administració de la Generalitat. La mateixa Carta Europea, ratificada per Espanya lo 24 de febrer de 1989, en lo seu article 9, apartat g), consagra com a principi inqüestionable la preferència de les subvencions incondicionades per tal de respectar o d'evitar la minva de l'autonomia local. Lo municipi, senyores i senyors diputats, des del reconeixement dels poders públics, constitueix un centre d'interessos diferents i autònoms que mai no són oposables als interessos de l'Estat ni als interessos de la Generalitat. No és, per consegüent, lo municipi anterior a l'Estat ni anterior ni superior a la llei. La resposta compartida que el municipi constitueix té lo seu nucli en l'aplicació del concepte d'autonomia que s'ha d'instrumentar des de

qualsevol opinió imparcial sobre tècniques de personificació, de representació i de competència.

Esti és, senyor president, lo sentit del posicionament del Grup Parlamentari Popular.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Curto. Té la paraula l'honorable consellera de Governació. *(Pausa.)*

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ (Maria Eugènia Cuenca): Senyor president, senyores i senyors diputats, quan ha començat a parlar el portaveu del Grup Popular algun moment m'ha passat pel cap «l'oposició sempre diu el mateix» —l'oposició del Grup Popular en aquest cas. Però, a mesura que anava parlant, jo mateixa he canviat aquest ràpid pensament i opinió. I per què he canviat? Doncs, perquè també anava canviant, doncs, el to que anava emprant.

Senyor Curto, a Madrid, quan jo era diputada, em deixava sempre molt preocupada la duresa amb què el Grup Popular tractava el partit del Govern. Jo pensava que en aquesta cambra no era així i li asseguro que posaré tot el que estigui de la meua part per no traslladar aquest ambient del Parlament de Madrid a l'oposició i amb el tipus d'oposició que fa el seu Grup Parlamentari. Per això li dic que he canviat d'opinió segons vostè anava parlant. I segurament a partir d'ara estarem d'acord en moltes coses o en algunes. Vostè parlava sobre la conveniència o no d'aquest debat municipal, d'aquest debat en aquest Parlament en període electoral. A mi no em correspon, perquè és la Mesa i els senyors il·lustres diputats, si decideixen o no fer aquest debat. Però sentint-lo a vostè estic d'acord que hauria estat molt millor, molt millor, posposar aquest debat perquè vostè no ha estat capaç, no ha estat capaç d'eludir que estem en període... Vull creure que no ha estat capaç d'eludir que estem en període electoral i, per tant, estimo i penso que el seu to no és el to de Madrid, de l'oposició perquè sí, de la duresa perquè sí, sinó simplement perquè estem en campanya electoral i sembla que tot això, doncs, és més acceptable.

Vostè ha fet esment a un debat que ja es va fer en aquest Parlament sobre l'alcalde representant de la Generalitat, representant ordinari de la Generalitat. Jo no, em sembla que no hauríem de reproduir una altra vegada aquí el debat, però sí crec que li haig de dir que no sé si vostè sap i coneix que hi ha una autonomia política amb una definició del que és autonomia política; i n'hi ha una altra, que és l'autonomia local, que està predicada a favor, sobretot, dels municipis, i que és molt diferent l'autonomia política de l'autonomia local, i ambdues estan reconegudes en la Constitució.

Li deia que estava en algun punt d'acord —segur que sí, perquè, si no, realment no tindria massa sentit aquest debat i menys del que vostè ha expressat. Vostè diu que està d'acord que reformin les lleis de bases de règim local i la Llei d'hisendes locals; en això coincidim. Ja no sé si tant, si coincidirem, en el contingut, perquè vostès han parlat de les autonomies, han parlat que hem de fer un pacte d'Estat per al tema de les administracions locals —el seu partit polític— i vostès van fer també el pacte de les autonomies amb un pacte que pretenia ser pacte de tot l'Estat, perquè jo crec que el

desenvolupament de la Constitució en el tema autonòmic ha de ser objecte de consens i no de pacte de dues forces polítiques només. I em temo que si el pacte que vostè proposa o que el seu Grup Parlamentari proposa a nivell de tot l'Estat per solucionar i per resoldre el tema dels municipis, de les finances municipals, i sobretot de les competències..., em penso que en això no estarem d'acord de cap de les maneres. Perquè si significa traspasar el plantejament que vostès tenen de pacte autonòmic al pacte d'Estat per les autonomies locals i per l'*arreglo*, diguem, dels problemes municipals, segur que en això no estarem d'acord.

Però de totes maneres jo vaig venir aquí ahir amb una actitud absolutament diferent de la que vostè deia. Em sembla una irresponsabilitat que vostè plantegi avui que si el Govern de la Generalitat no accepta les proposicions seves, les de l'oposició, o les del Grup Popular, això ens portarà a un enfrontament institucional. Jo no vaig venir aquí amb aquest ànim ahir ni amb aquesta actitud, i vostè això ho ha deixat passar per alt, segurament —penso—, perquè estem en campanya electoral. I jo he tingut, m'he entretingut a llegir el programa electoral català del PP en el tema dels ajuntaments i, la veritat, és absolutament decebedor. Vostès parlen de descentralitzar, no diuen com. I és que, en definitiva, com deia un company seu de Grup Parlamentari, el que diuen vostès és que s'ha fer el contrari del que s'està fent, sense aportar cap programa; que és el que vostè ha fet en la seva intervenció.

I vostè ha iniciat un tema —que jo pensava potser en un altre moment, però potser també el puc fer contestant-lo a vostè—, sobre el tema de la despesa supletòria, i a més vostè ha dit, ha fet una afirmació absolutament incoherent amb el que ha dit després, perquè ha dit: «Els ajuntaments estan buidats de contingut.» Però qui està d'acord amb això que diu vostè, que els ajuntaments estan buidats de contingut? Si el que estan demanant són recursos per fer la quantitat de competències i de funcions que porten a terme! Per tant, jo li he agafat paraules textuais del que vostè ha dit, que no es correspon i no és coherent amb el desenvolupament que després ha fet.

Vostè deia: «És que l'esforç pressupostari dels municipis, més o menys, comprèn moltes vegades la prestació d'uns serveis que els presten els ajuntaments, però que correspondria prestar a altres administracions.» I diu: «I això implica sovint duplicació de serveis.» No és cert. Implica que els serveis es comparteixen i es porten a terme per la Generalitat, per l'Administració local, en algun cas, per l'Administració comarcal i per les diputacions.

Per què fan els ajuntaments això? Això no ho fan perquè la Generalitat no ho faci, perquè les raons són molt més profundes i són raons històriques i, a més, molt complexes. Li posaré un exemple: vostè deu conèixer..., hi havia un ajuntament, en el qual l'Ajuntament es quedava diàriament bitllets de la línia aèria Iberia per tal que aquella línia, que donava prestigi a la ciutat i que a més ajudava al desenvolupament industrial i econòmic de la ciutat, no desaparegués. I això resulta..., què té a veure la Generalitat amb això? Per exemple.

Un altre aspecte de despesa supletòria: es refereix vostè al tema de l'ensenyament. També és històric, però, per exemple, els concerts que paguen els ajuntaments els paguen no perquè es refereixi, perquè estigui donat en una llei sectorial, ni molt menys perquè sigui l'ensenyament, que és competència plena de la Generalitat, sinó perquè simplement el patrimoni és municipal i, per tant, el deure de vigilar el patrimoni municipal –i de guardar– és de l'ajuntament, i en tant que això és així comparteixen competències. No vol dir que l'ajuntament estigui pagant ni fent competències que corresponen a la Generalitat.

Li podria donar molts, molts exemples. Escola d'adults, per exemple, que molts ajuntaments paguen i que jo alguna vegada..., i algun ajuntament m'ho ha recordat quan tenia altres responsabilitats al Govern de la Generalitat: la Generalitat té l'obligació de finançar allò que és obligatori per a tota la població, la resta, en la mesura que els seus recursos, que tenen molt a veure amb el desenvolupament econòmic d'un país, ho permetin. Ara bé, si l'ajuntament creu que ha d'atendre l'educació dels adults de la seva població està col·laborant també al desenvolupament i al benestar de la població, però això no significa centrifugar la despesa i dir que aquesta despesa li correspon a la Generalitat, perquè si la Generalitat tingués recursos segurament que ho faria directament, llevat que amb aquesta distribució respecte l'autonomia municipal o redistribució de competències fos l'ajuntament titular de les competències sobre l'educació d'adults.

Per tant, les raons de per què els ajuntaments porten a terme això que en diuen «despesa supletòria» i que ara s'ha posat molt de moda de parlar-ne, i que és històrica la prestació d'aquests serveis –no des de la democràcia: abans de la democràcia també–, en moltes ocasions, unes són raons històriques, són raons molt complexes, i en moltes ocasions és una clara funció de suplència política, i per tant, com a tal suplència política, en la major part dels casos voluntària, i benvinguda sigui, però cadascú s'ha de fer càrrec d'allò que ha decidit per suplència política de portar a terme.

Després, potser, en ocasió d'aquest tema que suposo que anirà sortint repetides vegades, potser m'estendré una mica més en aquest tema de cessió o no-cessió de competències a altres ajuntaments, i si s'entén o no per suplència, i qui s'ha de fer càrrec d'aquestes despeses de suplència. Simplement, li haig de dir que dir que això és perquè el principi de subsidiarietat..., perquè el principi de subsidiarietat el que diu és que els béns i els serveis municipals s'han de prestar –els serveis públics– per l'Administració més propera al ciutadà, només interpretar aquest article de subsidiarietat aïllat és fer de *leguleyo* –de *leguleyo*, senyor Curto–, perquè hi ha altres principis que han d'anar acompanyats, han d'anar acompanyats d'aquest principi de subsidiarietat. Però després ja m'hi estendré, en ocasió de la resposta, que suposo que aquest tema sortirà més endavant.

Voldria respondre-li a algunes xifres que vostè ha donat i que m'ha de premetre que les corregeixi. Vostè deia que la Generalitat ha perdut en percentatge en l'aportació que des-

tina als municipis de Catalunya. Això de les xifres li haig de reconèixer que és complicat, perquè jo no li estic dient que vostè les estigui desfigurant, sinó simplement que potser no té les correctes, perquè també de vegades és difícil d'elaborar. Vostè ha donat una xifra que és certa, que correspon a l'aportació dels diferents departaments de la Generalitat per al finançament municipal; s'ha deixat els organismes autònoms i, a més, ha deixat un organisme que és difícil de calcular, perquè no està desagregat en els pressupostos, que és els recursos que destina la Junta de Sanejament.

Li haig de dir que, amb les xifres que tinc –n'hi puc fer fotocòpies, perquè tingui definitivament les bones–, el que ha aportat la Generalitat són 59.038 milions. En això inclou els diferents departaments, els diferents organismes autònoms i empreses públiques. Això és, per tant, em sembla que és aproximadament un 10% més del que destinava l'any passat en una situació –com vostè sap– de contenció de la despesa pública i de crisi –com deia ahir– de les finances, de crisi econòmica global i de crisi de les finances públiques.

Jo, senyor Curto, li segueixo oferint i em segueixo presentant amb la mateixa voluntat i decisió –no meva, de la consellera de Governació, sinó del Govern– amb què ahir vaig fer el meu discurs; que, vist per altra banda que, malgrat el que deia, molts aspectes que vostè relacionava eren els que jo vaig dir. Però jo crec que no és bo que doni vostè aquesta visió catastròfica de tots els ajuntaments. Si vostè tingués aquí alcaldes del seu partit sentint aquest debat em sembla que els hauria agradat encara menys que a mi donar aquesta visió catastròfica, que estan en *bancarrota*. Escolti, els ajuntaments necessiten recórrer al crèdit –com deien ahir– i ho veig molt malament, amb aquestes declaracions, que es puguin adreçar a qualsevol entitat financera per seguir demanant els crèdits, per seguir fent servei a la població, que per alguna cosa han estat escollits com a alcaldes i regidors.

Finalment, dir-li que jo crec que no és bo ni citar la visió catastròfica dels ajuntaments, perquè no és certa –no és certa: la situació és molt greu, però no és certa–, i a més, dir-ho amb aquesta lleugeresa, perquè vostè està també a la Federació Catalana de Municipis, i està dintre d'una ponència –el seu partit polític–, dintre d'una ponència que està en el si de la Comissió de Govern Local de Catalunya, perquè està en la Federació de Municipis de Catalunya, i que han reconegut que no tenim la informació precisa per saber quin és..., greu, segur, però quin és realment el dèficit dels ajuntaments. Per tant, faci vostè el favor de no dir-ho amb aquesta lleugeresa, que no beneficia ni aquest debat ni la solució financera dels ajuntaments.

Finalment, tornar-li a reiterar que aquest debat..., jo tenia una gran esperança, i que crec que altres grups polítics sí que l'han vist de manera diferent, que és poder crear un clima per poder debatre i poder arribar a definir aquest protocol d'acords, acords que evidentment uns seran per transmetre al Govern de Madrid o a les Corts Generals i uns altres seran d'estudi i resolució dintre d'aquest Parlament, i altres seran del Govern de la Generalitat.

Espero i desitjo que en la seva resposta sàpiga vostè agafar aquesta proposta que li faig d'entesa, de consens i d'estudi per tractar..., perquè jo..., i el Govern de la Generalitat sí que vol resoldre aquest problema, perquè és sensible a aquest problema de finances i al greu problema que tenen els ajuntaments per poder fer front, per una banda, a la resposta de les demandes ciutadanes i, per altra banda, sanejar les hisendes locals.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora consellera. El senyor Curto té deu minuts per fer rèplica.

El Sr. CURTO I CASADÓ: Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, la veritat, senyora consellera, és que jo estava convençut que havia interpretat un to més aviat fluix, no habitual en mi (*rialles*), i ara resulta que l'he sorprès amb una contundència que, la veritat, és que no era la meua intenció, perquè les paraules que he dit, que per damunt de tot han d'evitar mantenir certes manifestacions en relació amb l'època en què ens trobem, ho he procurat intentar. Però, en fi, em sembla que no ho he aconseguit.

Fixi-s'hi bé: jo he parlat a l'inici de la meua intervenció –recordo les meues paraules–, he parlat d'un ampli acord institucional –he dit literalment– que nosaltres acceptem –ja ho acceptem això–, però també li deia: «Del "demés"» –com diem a casa nostra– «ni pa ni diners». Reunions, acords, protocols..., diners és el que necessiten los ajuntaments.

I permeti'm que li digui: los ajuntaments –i això no és fer fatalisme, només cal parlar amb los alcaldes de qualsevol color polític–, los ajuntaments estan en una situació de fallida i de suspensió de pagaments. Hi estan, és així, entre ells lo meu Ajuntament. I és clar, lo Parlament de Catalunya –mantenint totes les formes i sense personalitzar cap de les nostres manifestacions–, lo Parlament de Catalunya no és un joc floral. La riquesa... (*pausa*) –descompti temps, senyor president–, la riquesa de les aportacions, senyora consellera, precisament consisteix en la humilitat que comporta canviar d'opinió cada vegada que sigui necessari. No passa absolutament res.

Jo també he parlat que en la mesura que no s'aprovi un suplement o una proposta de resolució de suplement de crèdit, jo he dit que podria avivar l'enfrontament entre les institucions, perquè lo prioritari i l'urgent són los recursos i després lo que convingui, i no em negarà, senyora consellera, que en l'àmbit de Catalunya, però sobretot en l'àmbit de Barcelona –que per culpa del de Barcelona les províncies i les comarques toquem les conseqüències–, en l'àmbit de Barcelona hi ha una confrontació bilateral d'interessos institucionals: d'aquí que es va produir la moció de reprovació a la política de Benestar Social.

Jo he dit també que la planificació territorial, per una part, i la insuficiència financera, per part del Govern central, pot comportar uns ajuntaments –pot comportar uns ajuntaments– buidats de contingut i de recursos. És clar, jo no pretenc que se m'escolti quan parlo, home!, però tampoc que es canviï la interpretació de les meves paraules, perquè estan escrites, i en tot cas jo dic lo que vull dir. I per una altra

part, com a mínim –com a mínim–, per la nostra humilitat i per la nostra representació, com a mínim dues propostes. Demà en presentarem disset; com a mínim dues: una, proposta de suplement de crèdit al voltant de 50.000 milions de pessetes per al 1993. Només cal repassar –50.000 milions de pessetes–, només cal repassar una mica la despesa corrent, capítols 1 i 2 del Govern de la Generalitat, del Consell Executiu, i veurà vostè que això és factible; primera proposta. Segona proposta, reformar tres lleis: la d'hisendes locals, la de règim local i, per consegüent, impulsar la reforma de la llei catalana.

Per consegüent, independentment, senyora consellera, de les discrepàncies respecte del tractament que reben los ajuntaments de Catalunya per part del Govern de la Generalitat, lo que convé és resoldre lo problema competencial, econòmic i financer que suporten los nostres ajuntaments. I com li he dit, em sembla estupend un protocol d'intencions o un acord parlamentari, però, mentrestant, pessetes als ajuntaments, i a més amb mesura d'abundància.

I si en xifres de 1989 –perquè no tenim les actuals, no tenim les actuals desglossades–, si en xifres de 1989 los ajuntaments van aportar 47.000 milions de pessetes com a despesa municipal supletòria sense mecanismes per a compensar esta consignació total, sembla lògic que el Govern de la Generalitat afronti lo cost de les seves obligacions sense més retard. En serveis als joves i tercera edat, 11.700 milions de pessetes, suplència del Departament de Benestar Social; en serveis a escoles-bressol, EGB, ensenyament secundari especial, escoles de música i adults, 9.900 milions de pessetes, suplència del Departament d'Ensenyament; en assistència i prevenció, serveis de consum, planificació familiar i salut mental, 5.800 milions de pessetes, suplència del Departament de Sanitat; en serveis de música, teatre, cinema, centres d'esplai i biblioteques, 8.500 milions de pessetes, suplència del Departament de Cultura; en foment de l'ocupació i foment de l'activitat econòmica, 2.500 milions de pessetes, suplència dels departaments de Treball, Indústria i Comerç i Turisme; i en esport escolar i construccions d'instal·lacions esportives, 5.100 milions de pessetes, suplència del Departament de Presidència, que, parlant de sensibilitat, tanta tendresa i compassió genera per la limitació i per la modèstia de les seues consignacions pressupostàries, Departament de Presidència.

I per tres raons fonamentals, lo Govern de la Generalitat té la responsabilitat d'arbitrar un procediment de transferència o de delegació de competències que doni cobertura legal als ajuntaments per assumir i executar est tipus de serveis públics denominats –com abans hem dit– «serveis de suplència». Primera raó que ha d'establir el Govern de la Generalitat: la correcció, transferir els mitjans personals, materials i econòmics necessaris per a l'exercici de la competència assumida. Segona raó: traslladar a la pràctica la descentralització administrativa reconeguda a la mateixa Constitució; i tercera raó: donar contingut en pessetes al Fons de cooperació local de Catalunya, amb consignació suficient, als pressupostos, ja, del 1993.

I no només som los grups de l'oposició o el Grup Parlamentari Popular los qui reclamem i reivindiquem est compromís de consignar fons al Fons de cooperació local de Catalunya, sinó que ajuntaments tan importants com l'Ajuntament de Barcelona, que hi estan totes les forces polítiques representades, prenen acords per unanimitat en est sentit, concretament a la sessió plenària del 26 de març de 1993.

La participació en los tributs de l'Estat ja sabem, senyora consellera –quan vostè ahir ho va dir–, que esta participació està sotmesa a un grau de dependència respecte de la voluntat de l'Administració central que, a l'hora de transferir els fons, els transfereix, no d'acord amb les necessitats objectives, sinó en funció de la seva pròpia política econòmica i pressupostària en general.

I per una altra part, també volem posar en relleu la indiscutible limitació dels tributs propis dels ajuntaments. Primerament, limitació perquè los tributs propis no tenen un fort poder recaptatori si no és que es generin increments no desitjables del que es denomina «rebot» o pressió fiscal. En segon terme, perquè la impossibilitat que els ajuntaments disposin d'una política fiscal pròpia –que no és lo seu paper– impedeix que los tributs tinguin un caràcter progressiu i redistributiu; I per últim, és la consideració als efectes que generaria un increment no mitjà del pes dels tributs municipals perquè immediatament es produiria un desplaçament o una expulsió de recursos cap a altres territoris amb menor pressió fiscal.

I quan parlem d'estos tres raonaments, volem manifestar també que aquí comença la responsabilitat del Govern de la Generalitat; la participació dels ajuntaments en los tributs de la Generalitat no només ha de tindre una finalitat d'anivellació vertical entre tots los municipis, sinó que esta participació ha de tindre lo caràcter de tancar lo cicle de recursos al conjunt dels ens locals a Catalunya.

I, quan l'honorable consellera va assenyalar que la participació municipal en los impostos estatals ha de créixer al mateix ritme que els ingressos estatals, valdria la pena determinar conjuntament estratègies i prioritats a partir de quan la distribució de la despesa equival a un 61% a l'Estat, un 25% a les comunitats autònomes i un 14% a l'Administració local.

I per últim, no entro a analitzar si és cert o és mentida, senyora consellera; no ho vull analitzar. Simplement es tracta d'apartar conjuntament de tota sospita i de tota desconfiança que els recursos de la Generalitat, o que els recursos que la Generalitat destina als municipis tinguin caràcter partidista, gracioble o interessadament electoralista. I la fórmula vàlida per a evitar est tipus de sospites passa per la consignació de recursos al Fons de cooperació local de Catalunya, i converteix a la vegada en reglat i incondicionat lo mandat constitucional de l'article 142.

Mentre nosaltres acceptem est acord proposat per vostè, ja veurem si la voluntat i la sensibilitat del Consell Executiu queda confirmada demà, quan es votin les corresponents propostes de resolució expressades –segurament, per tots los grups municipals– en pessetes a incorporar a l'exercici de 1993.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Curto. Té la paraula la senyora consellera de Governació.

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Molt breument, senyor president. Senyores i senyors diputats, senyor Curto, res m'agradaria més que poder aprovar els disset punts de les propostes que vostè plantejarà demà en aquest Parlament, però depenent dels termes de la seva formulació, seran o no seran acceptables. Hi ha una manera de fer propostes d'acord, de resolució, de la manera que sigui; la que vol el Govern de la Generalitat, amb aportacions dels altres grups parlamentaris –que és del que es tracta–, i hi ha una manera de fer-les que és fer-les d'aquella manera que són impossibles de coordinar –dic «coordinar»– amb les propostes del Grup del Govern.

Li agraeixo el canvi de to de la seva intervenció; crec que és molt més fàcil posar-se a treballar amb una actitud d'acceptació d'aquestes converses i posar-nos a treballar per resoldre i per proposar solucions a aquests temes que ens afecten i ens preocupen a tots. Em sembla molt bé, i jo crec que és un pas endavant que acceptin, doncs, la reforma de les lleis d'hisendes locals i de la Llei de bases de règim local, i a més que això sigui per resoldre les competències de la Generalitat, dels ajuntaments i, per tant, els recursos financers corresponents. I, en principi, dir-li –ja ho vaig dir ahir en el debat– que estic disposada, ho està el Govern de la Generalitat, a parlar de tot per tal de trobar solucions. Vostè em parlava de la descentralització administrativa; jo hi afegeixo que la descentralització administrativa, no oblidí –malgrat que a vostè no li agrada– que hi ha les comarques, que segurament s'han de redimensionar, les diputacions..., però de tot això podem parlar, doncs, en aquest clima que jo ahir proposava en aquesta cambra. I, al final, gairebé que vostè no ha pogut remeiar l'estil, però en tot cas, moltes gràcies per la seva aportació i també per aquesta disposició de poder arribar a un acord sobre els problemes i les solucions per als ajuntaments de Catalunya i, en definitiva, per a l'Administració local.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Cuenca. El senyor Curto, cinc minuts com a contrarèplica.

El Sr. CURTO I CASADÓ: Molt breument, senyor president. Hi ha una cosa que vull reiterar i de la qual ha de quedar constància en el *Diari de Sessions*, i és que vostè formula afirmacions que no són certes, i això no es pot fer. I un conseller, una consellera té els suficients mecanismes personals i tècnics perquè, abans de formular una afirmació d'esta naturalesa, es documenti expressament. Perquè vostè ha dit que «encara que a vostè no li agradi», s'ha de parlar de les comarques. Quan el 1987 lo president de la Generalitat va trencar l'acord parlamentari en benefici de la imposició, lo Grup Parlamentari Popular, a pesar de tot, llevat de la Llei que regula el règim provisional de les competències de les diputacions provincials, va votar a favor de la Llei municipal, de la Llei de comarques i de la Llei metropolitana. Per consegüent, les comarques sí que ens agraden i, a més, és que estem representats en les comarques.

I vull dir-li també, a més, que les propostes de resolució aniran encaminades a fer, el Partit Popular, lo Grup Parlamentari Popular, allò que fan los ajuntaments, també, per mimetisme: fer suplència i duplicació, perquè est és lo programa de Govern de Convergència i Unió de 1992 a 1996. Quan parla d'Administració pública, en deu pàgines –de la pàgina 211 a la pàgina 225–, ni una sola menció als municipis i als ajuntaments.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Curto. Correspon ara intervenir al Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya. L'il·lustre senyor Farrés té la paraula.

El Sr. FARRÉS: Senyor president, senyores i senyors diputats, honorable consellera, la reflexió i el debat sobre l'acció política i de govern entorn al règim local i la situació política dels ajuntaments a Catalunya no pot reduir-se al problema de les finances locals, com vostè ahir va plantejar.

L'essència de la qüestió està en quin és el paper polític dels ajuntaments dins de l'Estat de les autonomies i com, vostès, després de més de dotze anys de tenir la competència exclusiva en matèria de règim local, són incapaços de formular una proposta més enllà del plany de «Madrid, Madrid, Madrid», que pot valer com a xotis, però no com a proposta política.

Iniciativa per Catalunya es defineix com una força política municipalista; és a dir, que creiem i afirmem que l'Administració local s'ha de convertir en l'administració bàsica de Catalunya, tot assumint la gestió de la major part dels serveis per delegació de la Generalitat o de l'Estat. Perquè tenim voluntat de transformar la societat, volem baixar l'Administració al més avall possible, a peu de carrer, i aquest concepte el venim defensant des de la teoria política o des de la pràctica de govern d'un bon nombre d'ajuntaments de Catalunya, i és l'expressió conseqüent del principi de subsidiarietat formulat per la Comunitat Europea.

I no ens estranyi, senyora consellera, aquesta visió reduccionista del problema, perquè tant vostès com altres forces polítiques comparteixen una visió dels ajuntaments molt diferent de la nostra. Des de la Constitució de 1978, en què es va dissenyar un nou model d'estat amb tres nivells d'administració, s'ha prioritzat la construcció de l'Estat de les autonomies, entès únicament com la redistribució de les relacions de poder entre l'Administració central i l'autònoma, i s'ha produït un bandejament sistemàtic dels ajuntaments, limitant-los al trist paper d'esdevenir la torna o, més ben dit, la víctima d'aquest procés dialèctic. Del 86 al 91, quan ja s'havia produït un notori procés de traspàs de recursos de l'Administració central cap a les comunitats autònomes, i aquestes hi tenien ja una participació superior a la de les corporacions locals, es produeix una descentralització de la despesa no financera del total consolidat de les administracions públiques, del 8,12%, distribuït: 6,76 a les comunitats autònomes, 1,36 a favor de les corporacions locals.

També la participació relativa de l'Administració local en els ingressos tributaris de l'Estat ha baixat. L'any 83 era d'un 7,43, i l'any 92, d'un 5,46. Fins i tot parlant de diners, allò important no és si se'n necessiten més o menys, sinó

quina proporció ha de tenir el sector públic local dintre del conjunt de les administracions.

Mentre a l'Estat espanyol el sector local està en el 14%, a Europa, per mitjana, els governs locals representen el 28%. Per tant, no és solament un problema de bon o mal finançament, sinó de concepció política en el sentit de quina importància han de tenir les corporacions locals en l'Administració. No solament no hem arribat al 50, 25 i 25 –percentatges referits a les tres administracions–, que han estat assenyalats com a desitjables en aquesta mateixa cambra, sinó que hi estem molt lluny, i sense perspectiva d'avançar.

La discussió jurídica sobre el caràcter bàsic o no i la casuística legislativa que regula el règim local han convertit en camp de batalla institucional la qüestió municipal. Diversos recursos d'inconstitucionalitat s'han creuat entre Estat i comunitats autònomes, en els quals el que s'ha volgut dirimir no ha estat el que els ajuntaments necessiten, sinó qui els podia manar. Al mateix temps que hi ha hagut, que hi havia aquesta pugna, el retard a establir el nou marc legal obligava els ajuntaments a continuar amb la legislació franquista. Passen sis anys i mig des de la Constitució a la Llei municipal i, a nivell de Catalunya, set anys i mig, i en relació amb les finances, deu i nou, respectivament.

Mentre continuava la baralla de competències, els ajuntaments, però, havien de donar resposta pràcticament a totes les necessitats dels ciutadans. En resum, mentre uns discutien, els altres feien quasi tota la feina. Perquè, a tall d'exemple, i en el període 85-89, del conjunt de la inversió pública de Catalunya, el 16,42 va correspondre a l'Administració central; el 33,7, a la Generalitat, i el 49,82, a les corporacions locals. I mentrestant, a Europa es revaloritzava el municipalisme, i el 15 d'octubre del 85 s'aprovava la Carta europea d'autonomia local, en la qual s'afirmava que les entitats locals són un dels principals fonaments d'un règim democràtic, l'administració més eficaç perquè és exercida més directament, i proclamant que l'enfortiment de l'autonomia local és una contribució essencial a la construcció d'una Europa basada en els principis de democràcia i de descentralització.

I «autonomia», senyores i senyors diputats, vol dir competències i recursos; però, abans d'entrar-hi més detalladament, hi ha tres condicionants a Catalunya que cal considerar: el caos territorial, el mapa municipal i la consideració institucional dels ajuntaments, i tots tres depenen fonamentalment del Govern de Catalunya.

El caos territorial: fa pocs dies un mitjà de comunicació ho resumia molt gràficament, dient: «Si vostè viu als Hostalets de Pierola, li convé saber que el seu municipi, a més d'a la comarca de l'Anoia, al partit judicial d'Igualada i a la província de Barcelona, pertany a l'àmbit de planificació número 6 del Pla territorial de Catalunya, a la regió sanitària V del Servei Català de la Salut, al futur sector regional de serveis socials número 3, a la zona A del Pla de sanejament.» La proliferació de divisions funcionals de Catalunya per part de la Generalitat porta a aquest galimaties.

El periodista va ser benèvol, perquè si hagués seguit fent el repàs de les diferents conselleries hauria pogut afegir molts més àmbits funcionals, numerats o definits de maneres diferents. A més a més, podríem sumar-hi determinades divisions funcionals de l'Administració central, com Hisenda, Guàrdia Civil, Inem, etcètera, per acabar-ho de beneir tot plegat amb les divisions dels bisbats o els arxiprestats, que també tenen efectes sobre els ciutadans.

Fins a tal punt és complexa la nostra ordenació territorial que el Consell Comarcal del Vallès Occidental va editar el 1990 —com a guia per a desorientats— un llibret en què hi havia vint-i-cinc divisions que afectaven el seu territori. Diferents, lògicament, i avui caldria duplicar les planes, perquè no hi ha cap conseller o director general que es valori que no tingui, com a mínim, la seva divisió particular. (*Remor de veus.*)

Volem denunciar, novament, el greu incompliment legislatiu del Govern, que, segons disposa la Llei 5 del 87, tenia un termini màxim de tres mesos després de la constitució dels consells comarcals, que va ser el març del 88, per presentar la iniciativa legislativa de convertir Catalunya en província única, ordenar el territori de Catalunya en regions i establir les bases de descentralització i desconcentració dels serveis de la Generalitat. (*Remor de veus.*)

Portem cinc anys de retard. Per aquest camí superarà un altre rècord històric sonat, el del Pla territorial de Catalunya, pensant que el mateix president fa pocs dies a Osona va fer unes declaracions dient que no patissin, que de moment tot això estava quiet. Aquest diputat ha passat una bona estona per intentar trobar la paraula exacta, que defineixi aquesta situació: confusió, embolic, garbuix, babel, caos, en definitiva. I la pregunta és inevitable: a Catalunya hi ha un govern o tretze repúbliques independents, les conselleries, que fan la guerra pel seu compte o fan tretze guerres? Vostès, que tan sovint parlen de competitivitat, creuen que és competitiva una organització territorial així? Creuen que podem anar a Europa a explicar la racionalitat i la simplicitat de la nostra organització? Així no es pot treballar. I produeix un encariment de costos que fa pensar que els mateixos recursos distribuïts d'una altra manera permetrien molts millors resultats. De veritat, senyora i senyor del Govern, això és un caos. (*Remor de veus.*)

El mapa municipal: parlar de l'acció de govern amb relació als ajuntaments fa inevitable fer referència al mapa municipal. El municipi continua debatent-se entre el minifundisme i la metropolització; així, les dues funcions clau que històricament ha aconseguit, l'eficàcia i la representativitat, poden entrar en una crisi profunda.

Amb motiu del debat de la Llei municipal de Catalunya, vostès varen dir: «Aquesta llei no afronta una resolució dràstica, però obre camins per poder anar a una reducció gradual del nombre de municipis.» La realitat, però, quina és? L'any 76, 932 municipis; l'any 93, març, 943. La tendència és a augmentar; en un parell d'anys es pot arribar als 950. Segons el cens del 91, 545 municipis tenen menys de mil habitants, 775 municipis tenen menys de cinc mil habi-

tants, el 82% dels municipis; és a dir, un 82%, que acullen el 14% de la seva població, o, dit al revés, el 18% dels municipis acullen el 86% de la població. És impossible parlar de diners o competències municipals sense fer front a aquest problema.

Si, a aquest mapa, hi afegim les unitats de població reconegudes per l'INE i que poden exigir serveis mínims als ajuntaments, arribem a la xifra de quatre mil, i si hi afegim les urbanitzacions i altres unitats de població que encara que no reconegudes per l'INE, són identificables en el territori, arribem a la xifra de sis mil. Amb els recursos existents, sobretot en els petits municipis, és impossible de satisfer les seves demandes. De les insatisfaccions resultants, quantes aspiracions a noves independències se'n derivaran? Les lleis municipals que vostès varen votar favorablement a Madrid i aquí tenen el problema de la uniformitat.

Llei i realitat són dues coses massa diferents; la llei no afronta de manera suficient els problemes que han sorgit en els darrers trenta anys; aparició del fet metropolità i la seva relació amb l'estructura regional, els problemes de descentralització i desconcentració en les grans ciutats, la generalització de les segones residències, el desenvolupament d'un urbanisme programat, la creació de nuclis nous, legals o il·legals, programats o no, els polígons industrials, les urbanitzacions legalitzades o il·legals, la disparitat en extensió i demografia entre municipis, els nuclis compartits entre diversos termes municipals, els municipis policèntrics mancats de cohesió interna, els municipis de poblament disseminat...

La resposta de la llei classificant els municipis solament pel que fa al seu volum de població i les seves competències mínimes és una resposta insuficient, que no té en compte la seva estructura territorial. Cal fer propostes que no necessàriament passen per l'eliminació d'entrada del nombre de municipis, però cal avançar amb imaginació per fer possible la simplificació municipal com a tendència necessària i punt d'arribada desitjable, que no forçosament comporta l'eliminació de campanars. De moment, però, cal evitar noves fragmentacions.

L'alternativa pot estar en la promoció ordenada i subjecta a una certa planificació indicativa de mancomunitats de municipis per a la gestió comuna d'un ampli ventall de serveis municipals i supramunicipals. D'aquesta manera, amb la definició d'uns àmbits territorials indicatius, que podrien ser els de les municipalies, de determinades competències i amb els convenients incentius econòmics s'afavoriria un raonable procés de fusió, millorant en la prestació de serveis, però salvaguardant l'element de representació política. Un exemple que fórmules d'aquesta mena són possibles el tenen en els districtes o *distritos administrativos*, que ha posat en marxa la Comunitat Foral de Navarra.

Comparin, senyores i senyors diputats, aquest plantejament amb el dels consells comarcals que tenim aquí, que no són expressió dels equips de govern dels municipis que els componen ni, per tant, de l'expressió de la voluntat popular i que no tindran competències significatives dels ajuntaments mentre no siguin entesos com a mancomunitats de

municipis i no com a miniparlaments. En l'altra banda de l'espectre cal articular una proposta de regulació del fet metropolità, buscant, però, mecanismes com l'anterior que permetin la pervivència dels municipis per assegurar igualment l'eficàcia en la gestió i la salvaguarda de la representativitat.

O s'actua conseqüentment sobre el mapa municipal o el país no té solució. Sense una acció de govern coherent o manant només des de la plaça Sant Jaume no es pot assegurar la cohesió de tot Catalunya. I s'equivocarà qui pensi que un govern fort es pot fer al preu de sacrificar els municipis.

La consideració institucional dels ajuntaments de Catalunya —hi torno, senyora consellera, hi torno—: l'Estatut diu que la Generalitat de Catalunya estructurarà la seva organització territorial en municipis i comarques, i des de la discussió de la Llei municipal el Govern ha estat molt zelós a defensar una visió reduccionista de la Generalitat, identificant-la amb el Consell Executiu, impedit que els ciutadans puguin reconèixer sota el concepte de Generalitat tota l'organització d'autogovern de Catalunya. Ni el Parlament, ni la Sindicatura de Greuges, per exemple, ni, per descomptat, els ajuntaments són identificats com a Generalitat. Quan s'ha denegat reiteradament la idea que l'alcalde sigui el representant ordinari de la Generalitat en el seu terme municipal amb l'excusa jurídica que una cosa és l'autonomia política i una altra la municipal, que és administrativa, s'ha barrat el pas a una proposta no jurídica, sinó política, de fer entendre al ciutadà que Generalitat ho som tots i poder de manera gràfica expressar-ne aquesta idea i estendre la capillaritat i la cohesió de l'autogovern de Catalunya per tot el territori.

Des dels departaments de la Generalitat es veu els ajuntaments més com a prestadors de determinats serveis que com a veritable vertebració política de Catalunya en el territori, i per això se'ls menysté.

Estem convençuts que no és casualitat, honorable consellera. En el seu discurs d'ahir, quan exemplificava l'actuació dels municipis, es limitava reiteradament a parlar de llums i clavegueres, tot un símptoma. Nosaltres volem deixar avui constància que el procés de transformació més profund que ha tingut lloc en els darrers anys en els pobles i ciutats de Catalunya ha sigut en l'àmbit municipal. Des d'incidir sobre l'estructura econòmica local fins a fer front als reciclatges de treballadors, des d'impulsar processos de convivència fins a fer possible la integració de les diferents comunitats en un sol poble, sàpiga que les viles i ciutats de Catalunya són el primer referent de pertinença i escenari de les transformacions culturals i socials més profundes. Per ocupar-se dels fanals i dels desguassos fa falta un lampista, no un alcalde. Els ajuntaments som govern, agradi o no. (*Remor de veus.*)

I ara parlem de competències i recursos. Les competències. La Carta europea d'autonomia local defineix aquesta com el dret i la capacitat efectiva de les entitats locals d'ordenar i gestionar una part important dels assumptes públics en el marc de la llei, sota la responsabilitat i en benefici dels seus ciutadans. I en el seu article 4 afirma: les competències

encomanades als ens locals han de ser normalment plenes i completes; en cas de delegació de poders per una autoritat central o regional les entitats locals han de «disfrutar» en el possible de la llibertat d'adaptar el seu exercici a les condicions locals. Però, sobretot, vull remarcar el punt tercer de l'article quart, quan diu que l'exercici de les competències públiques de manera general ha de correspondre preferentment a les autoritats més properes als ciutadans. El fet és que amb motiu del desenvolupament sectorial es donen situacions de concurrència entre administració autònoma i local, és veritat. Situar-les en un o altre àmbit és el que defineix un model de política, el nostre, en tant que municipalista i sense obstacle de les facultats de coordinació que corresponen al Govern de Catalunya, vol situar aquestes competències concurrents a favor de l'administració més propera dels ciutadà i d'acord amb allò que diu la Carta europea d'autonomia local.

Avui la pràctica de relacions interinstitucionals imposada des de les diferents conselleries de la Generalitat als ajuntaments de Catalunya és exactament la contrària. Des dels diferents departaments el que s'intenta de manera sistemàtica és sostreure competències als ajuntaments, condicionar els seus recursos i intentar que financin activitats que no els corresponen. En la pràctica, alguns dels mecanismes que s'utilitzen són, per exemple, la signatura de convenis que més que de col·laboració són d'adhesió, i si no, recordem el que deia fa pocs dies el conseller Comas en aquesta cambra referint-se als diners de serveis socials, dient: «Els diners per als ajuntaments són per fer la política de la Generalitat, si no, no hi haurà conveni.» De manual, de manual, però de manual d'una concepció prepotent, impresentable i, per cert, gens europea.

La tendència que les corporacions locals es converteixen en mers prestadors de serveis, sense que disposin d'una veritable capacitat de decisió en assumptes de transcendència, és evident, perquè, com es veu en el cas expressat, són mediatitzats o supeditats als criteris de l'Administració autònoma. Una segona modalitat d'hipotecar els ajuntaments és la de comprometre i disposar el que es pugui dels seus pressupostos; exemple: 4% obligatori per a serveis socials dintre dels pressupostos municipals, o aquesta amenaça que tenim de la Llei de bombers, que s'haurà de finançar amb el 3% dels pressupostos municipals. (*Remor de veus.*)

Tercera modalitat de posar cullerada als pressupostos municipals: el capítol d'ingressos, exigint exempcions i bonificacions fiscals per als diferents departaments de la Generalitat no previstes expressament en la Llei, com l'impost de construccions i obres, o la discussió que varem tenir sobre l'impost de béns immobles fa ben pocs dies. I, pel que fa a la despesa, amb la imposició no prevista en la Llei, excepte en el cas del primer cicle d'ensenyament, de l'obligació cada vegada més estesa d'haver de cedir gratuïtament els terrenys per a qualsevol actuació dels departaments de la Generalitat, i si no es fa així no hi ha equipament. D'aquesta manera, es va reduint el marge d'actuació dels ajuntaments i, per contra, els departaments de la Generalitat poden

comptar amb recursos més enllà dels seus propis pressupostos.

Quarta modalitat d'ingerència: és o bé amb la imposició d'obligacions que no corresponen als ajuntaments, o bé amb la nul·la o insuficient dotació econòmica que els correspongui per delegació de llei. I aquí podríem parlar de dipòsits municipals de detinguts, de jutjats de pau, de temes de policia municipal, d'educació, d'ensenyament d'adults, de cultura, d'esports, de protecció del medi, de foment, d'arxius, de museus i un llarg etcètera que cada dia es fa més gran.

Cinquena modalitat de laminar l'autonomia municipal: és la proliferació d'empreses públiques de la Generalitat, creades per gestionar competències pròpies dels ens locals però compartides o concurrents amb competències de l'Administració de la Generalitat, amb la feble compensació d'una participació –sempre minoritària– de les entitats locals en els seus òrgans de govern. Sectors competencials com els d'aigües, de sanejament, de residus i certes previsiones futures en matèria d'ensenyament i sanitat en són un bon exemple. Aquesta despesa supletòria s'estima, per al conjunt de municipis de Catalunya i com a mitjana, en no menys del 20% de l'import global dels seus pressupostos.

Al mateix temps que això succeïa, el procés de descentralització de l'Administració central a les comunitats autònomes, insuficient però..., però era important, i no ha tingut la correspondència de la Generalitat cap als ajuntaments de Catalunya.

Volem uns ens locals amb competències plenes i completes, tal com diu la Carta europea, fàcilment identificables, al més a prop del ciutadà, sense encavalcaments estèrils amb les altres administracions, que cadascuna sàpiga el que ha de resoldre i que permeti tirar endavant projectes globals de ciutat o de comarca en un marc de coordinació que permeti definir un projecte de país.

Els recursos. Permetin-me començar en aquest capítol amb una definició de principis i motiu d'orgull de pràcticament tots els que han ostentat càrrecs municipals electes fins al dia d'avui, molts d'ells membres d'aquesta cambra. La crisi financera local no ha estat causada, en general, per la mala gestió dels ajuntaments, sinó a causa de l'important esforç inversor realitzat del 79 ençà, que era imprescindible per compensar els dèficits d'infraestructures i d'equipaments que patien els nostres pobles i ciutats, especialment les zones de rendes més baixes –zones, en molts casos, d'immigració–, per donar satisfacció a les justes reivindicacions dels ciutadans i, alhora, per donar credibilitat democràtica al nou model polític, en la mesura que aquest era capaç de donar resposta a les necessitats reals de la població i, per una altra banda, per les activitats supletòries que els municipis s'han vist obligats a desenvolupar, tal i com s'ha explicat abans, en molts casos corresponents a d'altres administracions.

A aquesta manera de fer, no se la pot acusar de falta de rigor, perquè, d'haver evolucionat el pes del sector públic local en la línia de la importància que té en la resta de països d'Europa –la qual cosa no solament era esperable, sinó

que és una necessitat pendent–, aquestes obligacions haurien pogut ser fàcilment acomplertes; el que ha fallat, doncs, no són els ajuntaments, sinó els legisladors, que s'han allunyat d'aquest model.

S'interromp el procés de transferències que s'havia iniciat anteriorment, tal com s'ha vist en les xifres de participació relatives a l'Administració local en els ingressos tributaris de l'Estat; s'arbitren solucions nefastes, com els pressupostos extraordinaris de liquidació de deutes, que, efectivament –hi estem d'acord–, penalitzen la bona gestió, i es retarda una llei que reguli de manera rigorosa les hisendes locals, i, un cop aquesta va ser aprovada, tal com es va dir ahir –i ho compartim–, fracassa estrepitosament. En definitiva, com ja s'ha vist, es legisla tard i malament.

A l'embolic del *catastrazo*, hi podem afegir ara el de l'impost d'activitats econòmiques, i cal apuntar a la responsabilitat de Madrid la increïble retallada en el concepte de «participación en los tributos del Estado», feta de bon començament, que va concloure amb un vergonyós acord amb la Federación Española de Municipios y Provincias, que va significar una minva de prop de 200.000 milions de pessetes, que han cobrat de menys els ajuntaments.

L'Administració central ha obsequiat, a més a més, els ajuntaments amb una sèrie de mesures que semblen un reguitzell de despropòsits: la pràctica desaparició del Banc de Crèdit Local, amb el consegüent increment de despesa financera; l'increment dels dos punts de l'IVA; l'obligació de subvenir els quinze primers dies de baixa; el traspàs dels funcionaris al règim de la Seguretat Social, amb el consegüent increment de costos, i, si no ens espavilem, a partir de l'any que ve es deixaran de cobrar els diners que venien de l'Estat per als municipis de l'ex-Corporació Metropolitana de Barcelona. Tot això, acompanyat de retards injustificables de les transferències de l'Estat, que projecten cap a l'Administració local els seus dèficits de tresoreria i provoquen un increment de la despesa financera i, en definitiva, creen una situació insostenible.

Aquesta responsabilitat del Govern de Madrid de cap manera pot justificar ni servir d'excusa de les clares responsabilitats que té el Govern de Catalunya. A part de totes les fórmules de drenar recursos als ajuntaments, que ja hem explicat, voldríem saber, quan s'explica al poble de Catalunya que Madrid regateja els recursos al nostre país, a quins recursos es fa referència: si els que necessita la Generalitat de Catalunya, entesa com el conjunt de l'autogovern, és a dir, amb els ajuntaments inclosos, o manté també la visió reduccionista i miop que és la Generalitat, que només és la Generalitat..., que només s'identifica amb el Consell Executiu i els seus corresponents departaments. Perquè, fet així, sembla que només es reivindicuin diners no per a Catalunya sinó només per a una de les opcions polítiques de Catalunya i per a alguns dels seus òrgans, i això correspon a una concepció patrimonial del país que espero que no comparteixi la resta de forces polítiques representades en aquesta cambra.

Per nosaltres, negociar els diners per a Catalunya en la Comissió Mixta de Valoracions vol dir negociar els diners

per al conjunt de l'Administració de Catalunya, i més quan la Generalitat té competència exclusiva en matèria de règim local i té com a obligació la tutela financera del conjunt d'organismes que componen l'Administració local. «Tutela financera» vol dir no solament facultats de control i de fiscalització, sinó treballar i lluitar per fer possible l'autonomia local i, per tant, la seva suficiència des del punt de vista econòmic. Els ajuntaments han de lluitar pels seus recursos, però el Consell Executiu també té el mandat estatutari de fer-ho i, en comptes d'avançar per aquesta línia, s'ha negat sistemàticament a dotar el Fons de cooperació municipal de Catalunya, previst específicament en l'Estatut.

I la petició de 16.787 milions de pessetes, per a aquest any 93, que feia la Federació de Municipis era una xifra modesta, assenyada, perquè només de despeses sumptuàries, d'exposicions, publicacions, reunions, conferències i dietes del Departament, del conjunt de departaments de la Generalitat, hem arribat a sumar 19.401 milions de pessetes, i segur que ens n'hem descuidat.

No és un problema financer; és un problema de voluntat i de model polític; model que també s'expressa quan el president ve aquí i parla del que hem de fer fins a l'any 2000 i ens explica cinquanta-una directrius..., cap d'elles fa referència als ajuntaments. Manca de voluntat política que s'expressa en onze assemblees de la Federació de Municipis on el president mai no ha pogut venir, ni a la inauguració ni a la clausura; sempre hi ha alguna cosa més important per escoltar que una gran part del món local català.

Es manipulen les xifres de transferències del pressupost de la Generalitat als ens locals; es parla de 212.000 milions de pessetes i ni somniar-ho. De moment, ho podem deixar en 38.000, d'acord amb els impresos de la Direcció d'Administració Local del mateix Departament, i aquí encara hi hauríem de descomptar alguns diners procedents de fons estructurals i de la Diputació, que finança una part del pressupost d'obres i serveis. Han retardat també el pagament d'aquestes transferències, i que no se'ns digui que també és culpa de Madrid, perquè algunes subvencions —i no em facin dir quines— es paguen tinco-trinco.

Senyores i senyors diputats, el risc de fallida financera dels ajuntaments de Catalunya, més que un mal averany, serà una realitat dintre dels propers anys si no hi ha un gir de cent vuitanta graus en aquesta situació límit. Tingui present el Govern de Catalunya que la caiguda dels ajuntaments pot arrossegar una part molt important de l'obra de govern del mateix Consell Executiu, precisament per l'important paper cofinançador de les entitats locals.

Els ajuntaments no vénen com a pidolaires; vénen a reivindicar, en nom dels ciutadans d'aquest país, el que és un dret constitucional i estatutari. El dilema que tenen els municipis a Catalunya en aquests moments és: o un fort increment d'impostos, que no és possible, o un fort endeutament, que no és aconsellable ni sostenible, o una dràstica reducció de la inversió i dels serveis que presten, que no és ni socialment ni políticament defensable perquè, fonamentalment, és injust.

Iniciativa per Catalunya creu que no solament és necessària una nova llei d'hisendes locals, sinó que és imprescindible arribar a l'acord d'un conjunt de mesures de tipus conjuntural que permeti aguantar fins a la redacció del nou instrument legislatiu.

En definitiva, la nostra proposta és: el reconeixement institucional i polític que als ajuntaments de Catalunya els correspon; l'Administració local s'ha de convertir en l'Administració bàsica de Catalunya, tot assumint la major part de serveis de la Generalitat o de l'Estat. Cal simplificar l'estructura administrativa del país, que, com a mínim, vol dir: proposta al Parlament de projecte de província única, proposta de descentralització de l'Administració autonòmica i procés de desaparició de les diputacions i establiment de la comarca com a base de les divisions funcionals territorials. Cal iniciar un procés de racionalització del mapa municipal de Catalunya, de manera respectuosa, per millorar l'eficàcia tot respectant la representativitat. Cal una profunda revisió de la Llei de bases de règim local, que, tal com s'ha dit, vostès varen votar a Madrid, i una de catalana que no sigui la mera traducció d'aquella amb alguns retocs. Cal una nova llei de finançament de les hisendes locals. Cal dotar el Fons de cooperació local de Catalunya, ja per a 1993, fent l'habilitació pressupostària corresponent. Cal dotació financera suficient per a la despesa de suplència que s'està realitzant en aquests moments. I, com a mesures conjunturals, l'establiment d'una taula tripartida per discutir, primer, competències —primer, competències— i, després, recursos, a fi d'aclarir i dotar suficientment les hisendes locals, participar del conjunt dels grans impostos estatals i, alhora, refinançar el deute dels ajuntaments a tipus preferencial i a llarg termini.

Senyores i senyors diputats, honorable consellera, Catalunya, que som tots, només tindrà autonomia plena quan aquesta també sigui per als ajuntaments.

Moltes gràcies, senyor president; moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Farrés. Té la paraula l'honorable consellera senyora Cuenca.

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Senyor president, senyores diputades, senyors diputats, començaré per la primera part del discurs del senyor Farrés, representant d'Iniciativa per Catalunya, contradient-lo en una de les seves argumentacions. Vostè deia que el debat d'avui no era 'només' el tema del finançament municipal, sinó que, d'acord amb el text, era sobre el paper polític dels ajuntaments dins l'Estat de les autonomies, i, senyor Farrés, li haig de dir que segurament vaig parlar jo més ahir en el meu discurs..., és cert que vaig fer una part molt important sobre finançament, però també vaig parlar d'això. I vaig començar —i a més, les primeres pàgines del meu discurs, donat que el tenia escrit...—, vaig parlar del paper dels ajuntaments en la construcció nacional de Catalunya; vaig parlar de competències dels ajuntaments, que no és tant finançament, encara que en la segona part del discurs el vaig lligar, evidentment, amb el tema de finances municipals.

Però resulta que fins al dia d'ahir preocupaven les finances i el dia d'avui ja són altres temes. Estic disposada a parlar, senyores i senyors diputats, i aprofitar el debat d'avui per parlar exhaustivament de tots els temes, responent al títol de la petició que va fer el Grup Socialista i que, per cert, la va canviar; per cert, la va canviar, perquè inicialment era només sobre el tema del finançament, però estic disposada –i, a més, no és una altra la meva obligació– a parlar del que aquí es proposa com a debat.

El senyor Farrés deia –el senyor diputat, diu–, hi ha hagut un moment que diu: «No sé si es necessiten més o menys recursos» –per això he pensat: «Potser aquest tema avui ja no té la importància d'ahir», diu– «però el tema és el percentatge; és a dir el pes del sector local dins del sector públic, i he dit que altres països estan al 28%». Em permeto corregir-li i alhora recomanar-li que llegeixi els mateixos textos que la Federació de Municipis de Catalunya encarrega. Segons l'informe elaborat pel senyor Antoni Castells, editat per la Federació de Municipis de Catalunya, diu: «Mentre que a Espanya els governs locals absorbeixen el 14% de la despesa pública total no financera, aquest percentatge se situa en els països federals...» Li ho llegiré: 17% a Alemanya i Àustria, 24% a Suïssa, amb una mitjana del percentatge del 20% –no del 28%–, i en els no federals li posaré l'exemple de França, del 18%.

Per tant, a veure si donem les dades una mica bé, perquè jo me les he preparat amb tota la precisió i rigor, i ahir els demanava que un punt també per a aquesta propera elaboració d'acords sobre el finançament i sobre altres aspectes municipals, sobretot també el principi de rigor, també en l'elaboració, i en aquest cas no l'elaboració sinó simplement en la lectura d'aquestes dades que jo les reproduïxo perquè em sembla que són les més elaborades que tenim fins ara.

Vostès... A més li haig de dir una altra cosa: tampoc s'ha llegit la resolució de l'onzena assemblea, en la qual vaig participar jo en l'obertura, perquè la resolució de l'onzena assemblea també diu que el pes..., que la llarga tradició dels governs constitueixen el 20%, no el 28, com vostè ha dit. Si anem augmentant de 8 en 8, doncs, no sé si hem d'augmentar o reduir, però en tot cas posem-nos d'acord, com li deia abans al representant del Grup Popular, sobre els números, sobretot els que estan elaborats i, a més, són de la mateixa Federació de Municipis.

Vostè deia que..., feia, s'adreçava al senyor i a la senyora consellera i quan vostè ho deia estàvem parlant, el conseller Alavedra i jo mateixa, comentant la descripció que vostè ha fet –diguem– de l'organització funcional territorial o de prestació de serveis territorialment de la Generalitat. I el senyor i la senyora consellers hem reconegut –i ho dic aquí en aquest Parlament– que aquest és un tema de molta complexitat, però que de totes maneres hem de fer un intent i farem un intent de racionalització. Això ho vull reconèixer; és un tema –torno a dir– molt complex, d'una enorme complexitat, però hem de fer un intent de racionalització.

El que passa és que després de dir això també li haig de dir que més endavant del discurs i havent pensat dir-li so-

lemnent això que li acabo de dir, quan vostè ha parlat de les municipals, he pensat que no ens tornem a complicar més, perquè està parlant de les municipals i és afegint una altra àrea funcional que no sé si serà de funcionalitat o de disfuncionalitat. En tot cas, torno a reiterar que farem un intent de racionalització en aquesta prestació de funcions per a l'organització territorial de la Generalitat.

Ha parlat d'altres temes. Sobre el tema de les segregacions, d'aquest tema, el discurs realment és fàcil de dir, i jo mateixa ho faig algunes vegades, en un intent d'anar pedagògicament convencent, sobretot els alcaldes, i sobretot hem de convèncer la Federació i l'Associació de Municipis, primer, perquè cada vegada que s'ha presentat només com un estudi teòric la possibilitat o el plantejament que als països d'Europa s'han reduït en milers els municipis, el mateix, el primer front que tenim és la Federació i l'Associació. Per tant, estem d'acord que caldria, per racionalitzar la despesa, per economies d'escala, caldria reduir els municipis, però en tot cas això no ho podem fer sense que els alcaldes i la Federació i Associació de Municipis vulguin. Per tant, hem de fer una certa cultura que això és convenient i no sé si algun dia ho podem fer. Primer hem de convèncer la Federació i l'Associació i també, cosa molt difícil, respectar d'acord amb les lleis actuals la voluntat dels ciutadans de cada nucli o de cada municipi.

Ahir deia –em penso que va ser ahir– que sovint –sovint– es plantegen expedients al Departament de Governació per segregació del que actualment són nuclis o en algun cas entitats municipals descentralitzades, i després que parlen de la voluntat dels veïns, finalment, el que passa és que l'Ajuntament al qual pertanyen no se'n cuida prou. Per no dir que és l'Ajuntament només, que en molts casos és així –almenys finalment ho reconeixen els que demanen la segregació–, també haig de dir –i com deia ahir també– que també des de la Generalitat aquest tema pot tenir correcció, perquè no hem de seguir –i de fet ja no es fa– amb «un municipi, una obra», sinó que hem de reestructurar les subvencions de la Generalitat cap als municipis catalans.

No nous municipis, hi estem d'acord, però també li haig de dir que cada vegada que el Departament de Governació ha resolt amb negativa una petició de segregació, després els tribunals ens han dit que hem de fer la segregació, i no cal que els parli de Vila-seca - Salou. Per tant, és un tema que crec que sí que l'hem d'estudiar, que seria un altre tema més per afegir, doncs, a aquesta reflexió sobre la situació i, en aquest cas, sobre el nombre de municipis a Catalunya, però que també tindria a veure amb la racionalització de la despesa i, segurament, amb un estalvi de recursos per poder redistribuir millor.

Vostè em parlava que hem de reconèixer el fet metropolità, i suposo que lligant-lo al fil conductor del seu discurs, de la subsidiarietat, de la necessitat de millorar el sector local, de la importància, en definitiva, de l'acostament de les decisions al ciutadà. Però d'aquí, senyor Farrés, senyores i senyors diputats, automàticament no es dedueix la forma d'organització metropolitana –i això ha de quedar molt clar.

El fenomen va molt més enllà –molt més enllà– de la taca d'oli que representa una gran ciutat i afecta en territoris ja molt més extensos del que aquí estem definint pel fet metropolità. És un procés molt ràpid i ja no es parla, fora d'aquí, tant del fet metropolità com de conurbacions metropolitanes, el que vol dir que és la suma, la suma de fets –allò que vostè deia–, fets metropolitans. El fenomen és per descomptat molt més territorial que urbanístic –m'ha semblat que ho plantejava més aviat en aquest sentit– i avui, les grans ciutats i les que no són tan grans, totes acullen sectors dinàmics de població i, per tant, s'ha difuminat d'alguna manera la metròpoli o el fet metropolità a què vostè es referia.

Les diferents visions –que no divisions– del territori responen avui a altres criteris. Per tant, aquesta idea de la ciutat real que no és la delimitació sinó molt més enllà, que és el fet metropolità, em sembla que això ho hauríem de superar. Per tant, el fet metropolità –ho torno a repetir– no es dedueix dels principis que vostè ha dit i, en tot cas, és un tema a reflexionar, com li deia també, el tema de la racionalització, de la prestació de serveis en diferents àrees funcionals.

Senyor Farrés, naturalment que els ajuntaments són administració catalana, però vostè ha de recordar el que diu l'Estatut. Per això jo parlava d'autonomia política i autonomia local. L'Estatut diu que «la Generalitat és el Parlament, el president i el Govern de la Generalitat». És el que diu l'Estatut. Doncs ara ho llegirem. Jo dic que els ajuntaments són administració catalana. Són administració catalana: així ho vaig reconèixer ja en la primera intervenció que vaig fer en aquest Parlament, i per tant ho dic ara. Vostè lliga això perquè estava parlant –i ja he parlat en l'anterior intervenció– de l'alcalde com a representant polític de la Generalitat. En tot cas, no sé si hem de fer aquí avui una discussió jurídic-constitucional, que jo hauria de canviar de posició i sóc consellera de la Generalitat i, per tant, no correspon a aquest Parlament fer dictàmens de dret constitucional i estatutari.

Vostè es referia a ahir, a una part del meu discurs, quan jo parlava de llums i clavegueres. Jo li deia..., això no feia de cap manera una prelació entre les competències dels ajuntaments, però sí que avui li dic rotundament que també han de fer llums i clavegueres. I jo li deia que en tot cas s'havia de fer també una reflexió d'alguns serveis mínims que els ajuntaments tenen assignats i obligatoris per llei i que potser no es presten amb la deguda –ho diré– aplicació. No sé per què, no ho vull opinar, però el fet és que en molts municipis hi ha un sistema de clavegueres impresentable, i això és el que volia dir ahir. Per tant, senyor Farrés, no això només: això també, això també.

Després, home, no sé si ens hauríem de deixar, com m'ha semblat que en algun moment vostè feia, deixar-nos portar pel cofoisme dient: «És que els ajuntaments ho han fet tot.» Aquí a Catalunya i arreu de l'Estat, ha fet l'Administració de l'Estat, ha fet la Generalitat i han fet molt els ajuntaments. Per tant, jo no puc estar d'acord a donar-li corda –diguem, si em permet l'expressió– de dir-li que tot ho han fet els ajuntaments. Hem reconegut el paper i espero que vostès

reconeguin també el paper de la Generalitat i també el de l'Administració de l'Estat.

Abans, al portaveu que l'ha precidit a vostè li he dit que feia catastrofisme. Vostè ho fa diferent: vostè fa un catastrofisme pessimista. I vostè, al seu Ajuntament, no ho és, de pessimista, perquè sinó no guanyaria les eleccions. Doncs, li demano si pot fer l'esforç que en aquesta tribuna, pel bé dels ajuntaments i per trobar una solució, passi del pessimisme a l'optimisme, perquè en realitat els pessimistes avancen molt poc. I em penso que vostè el que vol és que avancem en aquesta línia de resolució dels problemes dels ajuntaments. A més, ha dit una frase que trobo fora de lloc: «Agradir o no agradir, els ajuntaments són administració catalana.» Ningú li ha negat això i em penso que ha estat propi, doncs, d'allò del fervor del discurs, per una altra banda.

Jo li demanava abans amb les dades que fos rigorós, però també li demano rigor no parlant en aquesta cambra de papers que no són més que papers, perquè vostè parlava per ser-ne bombers. No existeix encara l'avantprojecte de llei del Servei d'Extinció d'Incendis, no existeix encara com a avantprojecte. En tot cas, el que sí que he de reconèixer és que els bombers, que són un servei bàsic obligatori de prestació pels municipis de més de 20.000 habitants, els presta la Generalitat i els està pagant la Generalitat. I seria bo també que, a més de dir tot el que no fa, doncs, també algú tingués el detall de dir el que fa i no dir que els ajuntaments ho fan tot, i que si no fos pels ajuntaments Catalunya no hauria estat el que ha estat. És la col·laboració –ho repeteixo– de tots. Per tant, sigui una mica més rigorós. Quan tingui l'avantprojecte, de totes maneres, l'hi enviaré perquè pugui veure com això que ha dit no té cap fonament.

Ha tonat a parlar de la despesa supletòria i de les competències que han de tenir els ajuntaments. I que volia uns ens locals plens i amb competències. Bé, són frases que... Jo també els vull, però tenim la legislació que tenim. El que està clar són les competències que tenen bàsiques i obligatòries els ajuntaments, i de les altres, d'acord amb l'article 25 –com deia ahir– de la Llei de bases de règim local els correspon «promoure tot allò que sigui per proporcionar benestar i atenció als ciutadans». Vol dir tot. El que vol dir és que les competències, moltes, encara que no estigui definit així són i s'han de compartir amb altres administracions, i són i s'han de compartir amb les comarques, amb la Generalitat, també amb les diputacions. I jo el que els proposo és: si volem una més gran definició, doncs, a veure com ho definim, perquè el que vostè diu és buit, és una frase sense contingut. El que jo li dic és que, poder, ho podem fer tot, i que moltes coses s'han de fer compartides i concurrents, i no només amb la Generalitat sinó amb altres administracions. Però avui tenim la legislació que tenim i diu el que diu i, per tant, si la volem canviar, doncs, hem de modificar les lleis, a les quals jo ahir feia, des d'aquesta tribuna, referència.

Finalment, vostè ja sé que fa molts anys que demana el Fons de cooperació local. I la Federació de Municipis també. El que ningú m'ha dit és com resollem els fons que ha de

tenir aquest Fons de cooperació local, perquè estem debatent aquí –i ahir ho vaig explicar– que els recursos de la Generalitat no permeten parlar d'un fons de cooperació local seriosament. Per tant, expliqui'm d'on traurem els fons. Si vostè em diu: «És que modificarem la Llei d'hisendes locals; resoldrem la participació dels municipis als ingressos de l'Estat; resoldrem, en primer lloc, el 15% de l'IRPF que correspon a la Generalitat», és a dir, revisar el sistema del finançament de la Generalitat o qualsevol altre, perquè ara es diu que està acordat, però el cas és que no sabem res.

Si vostè em diu com l'hem de dotar, però d'una manera seriosa –seriosa: si hem de treure recursos d'aquí per posar-los allà, per dir-ho d'una altra manera, segur que no es pot fer–, doncs, potser arribarem a un acord. Però si no, em sembla una frivolitat parlar d'aquest Fons de cooperació local, diguem-ne, com una decisió voluntarista, per posar uns diners, per dir que es fa el Fons de cooperació local, perquè l'han demanat els grups de l'oposició, però què més voldria el Govern de la Generalitat de tenir diners per crear el fons o almenys per fer el que vostè diu que ha de fer el fons. Malgrat això, i malgrat no tenir recursos, li torno a dir que les xifres d'aportació a la Generalitat són de 59.000 milions de pessetes i que hi són, en les xifres que vostè deia, 38.000, estan els que destina als departaments de la Generalitat. I el que jo li dono, a més dels 38.000, són els d'organismes i entitats autònomes de la Generalitat. I a més, una part –no tota– del que destina la Junta de Sanejament. I a més, també comptem –i tinc les dades– del que els deia ahir, que era col·laboració, que no figura com a transferència, que fa la Generalitat als ajuntaments, i els posava l'exemple del Patrimoni Cultural i dels Mossos d'Esquadra i algun altre exemple més. (*Remor de veus.*)

I les xifres són 59.000 milions de pessetes, i a més, el conseller Alavedra, d'Economia, que està avui, les podria corroborar amb els seus papers oficials. Per tant, 59.000. I ara no tinc l'escaig, que és molt petit, però són aquestes les xifres.

Senyor Farrés, el reitero com he fet abans al portaveu, i com va ser ahir, jo diria, el fil conductor de tot el meu discurs i, a més, diem que efectivament..., si cal ho dic, però és que crec que no cal, perquè ja ho he dit altres vegades, però no hi tinc inconvenient una vegada més: evidentment que la Generalitat reconeix el paper institucional dels ajuntaments catalans i reconeix, evidentment –no podia ser d'una altra manera–, que són administració catalana.

Finalment li hauria de dir que m'ha recordat, al final del seu discurs, les paraules d'un ministre del Govern que deia: «Hem estat entretinguts traspasant competències a les comunitats autònomes i, ara, el que han de fer és anar a reclamar allà.» Això és centrifugar el problema i amb això no es resoldrà el problema.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora consellera. El senyor Farrés té deu minuts per fer un torn de rèplica.

El Sr. FARRÉS: Senyor president, senyores i senyors diputats, senyora consellera, a veure, aquest diputat no se l'ha

inventat, el tema aquest, si parlàvem de finances o parlàvem de quina és la situació política general dels ajuntaments. La definició amb què jo començava era còpia literal de l'enunciat del primer punt de l'ordre del dia. I, per una altra banda, i si em permet, en el resum de la seva intervenció, que se'n va facilitar ahir com a grup parlamentari, a fi i efecte de veure quins eren els conceptes més importants, més enllà de les nostres notes, es titula exactament: «Debat sobre les finances locals». Punt. Però és que, a més a més, a part d'alguna referència, que lògicament vostè va fer i, a més a més, vull dir, en alguns casos hem compartit, vostè va parlar de finances locals. I nosaltres, precisament, li discutíem això, i no perquè sigui més o menys important, sinó perquè nosaltres no volem caure en la trampa de discutir allò, si els ajuntaments en necessitem més o menys; si han gastat bé o malament; si primer van els de la Generalitat i després els ajuntaments. No, no. És un element molt més important. En la configuració de l'Estat de les autonomies, quin és el pes que ha de tenir el sector públic local en la distribució de la despesa total consolidada, sense comptar-hi el finançament. I això no és un problema econòmic. Això és un problema polític, un problema d'Estat, de concepte de com hem d'organitzar la nostra convivència. I això és fonamental. I un cop determinat quin és el percentatge a què volem arribar, nosaltres serem els primers, i estic segur que el conjunt de partits representats en aquesta cambra i en altres cambres, per veure com, des d'allà on som, fins on volem arribar, i, en funció d'aquest disseny d'Estat, podem establir tota una progressió, perquè tampoc diem allò, tot blanc o negre, sinó a veure com hi podem arribar.

Necessitem més diners. Vostè deia: «Es necessiten més diners.» Més diners, per què, honorable consellera? Per cobrir el que s'està fent? Per acostar-nos a la fita política que ens hem posat, és a dir, des del punt de vista de Convergència i Unió, des del punt de vista del Govern de Catalunya, quin considera que ha de ser el pes del sector local en el conjunt dels tres nivells d'administració? I veurem llavors si vostès es defineixen com un partit municipalista, més enllà de comptar alcaldes i regidors. Perquè ser un partit municipalista no vol dir tenir més alcaldes o regidors, sinó quin és el pes polític del municipalisme dintre de les corporacions locals, dintre la concepció de l'Estat. O és que a vostès se'ls esgota el concepte d'Estat només en un nivell d'administració? Nosaltres entenem que no, entre altres coses, perquè l'Estatut diu que Catalunya s'organitza en municipis i comarques i, també, la divisió provincial... (*remor de veus*), la Generalitat.

I a més a més, d'acord amb l'article cinquè de l'Estatut –l'article cinquè de l'Estatut–, jo torno a reiterar el concepte que he defensat abans quan parlava del caràcter institucional dels ajuntaments.

Segona qüestió: el percentatge, en relació amb Europa. Miri, senyora consellera, és possible que a mi se m'hagi passat allò, per error de màquina o tipogràfic, del 20 al 28. Però, si vol, els llegim tots. Els llegim tots, perquè n'hi ha: 21, 42, 14, 40, 28, 18, 27, 19... És a dir, la variació del per-

centatge no modifica en absolut la idea. Al contrari, al contrari, que el que evidencia és una altra cosa, molt interessant, i és que, en funció del percentatge i del pes que té el sector públic local, configura un tipus d'organització dels estats o en configura un altre. I això és el que nosaltres voldríem saber. Amb relació als municipis, quin tipus d'Estat creu, defensa i lluita, Convergència. I això no ho sabem.

I a més, si d'això en surten perjudicats els municipis o a costa dels municipis, malament. S'ha de racionalitzar el territori. Oh, i tant que s'ha de racionalitzar. Si d'aquest debat en surt aquesta conclusió, facin-ho, però facin-ho ràpid, perquè les des economies que això comporta són molt greus.

El tema de les municipalies: honorable consellera, no me l'he inventat, no me l'he inventat. Si és que l'he citat per no dir un altre nom molt més enrevessat, perquè són vostès que l'han tornat a ressuscitar, són vostès els que l'han tornat a ressuscitar i, si no, vostè li pregunta al seu company, que espero que encara hi arribi, l'honorable conseller de Política Territorial, que en la proposta de pla territorial –si no hi és, en tot cas, a fora– (*rialles*), doncs, el pla territorial de Catalunya, precisament el que torna a fer i fa aparèixer, d'una manera molt estranya, són unes unitats bàsiques de serveis, que, més o menys, vénen a ser el doble del nombre de municipalies que es proposava en el clàssic llibre del senyor Casassas i del senyor Clusa, i que, almenys a criteri de qui els parla, tenia bastant més rigor el plantejament d'en Clusa i en Casassas que no aquesta proposta que fan en el Pla territorial de Catalunya. En tot cas, és una opinió subjectiva, evidentment. Però són precisament vostès els que ho han tornat a ressuscitar i, precisament, una de les nostres perplexitats és que a la vista d'aquesta proposta ja no sabem què en pensen fer de les comarques. És clar, perquè és que això ja ha arribat a un nivell de follia o d'enfolloniment, que és que aquí hi ha... (*Rialles*.) Sí, perdonin, és que quan he dit abans la paraula, els sinònims de «babel», «caòtic», podria haver seguit, perquè em vaig llegir tot el reguitzell del diccionari de sinònims, perquè és que em servien absolutament tots, absolutament tots. (*Remor de veus*.) Facin-ho, facin-ho.

El tema del mapa municipal: senyora consellera, honorable consellera, tant l'Associació Catalana de Municipis com la Federació de Municipis ha dit, no de paraula, sinó per escrit, coses molt sensates sobre el mapa municipal. Jo li recomano que es llegeixi les resolucions de la Federació en l'assemblea de la Seu d'Urgell i en l'assemblea de Palafrugell, i les resolucions de l'Associació, que ara no recordo, però més o menys per la mateixa època que aquestes –la mateixa època que aquestes–, que també feien reflexions assenyades. Però aquest és un tema que es mou. D'aquí dues o tres setmanes què passara a Alps? Què es discutirà? Es deixarà que cada u –cada u– digui la seva?

Hi ha un congrés de petits municipis com a reacció de la situació que es troben aquí. I nosaltres el que proposàvem és, no que s'inventin fórmules noves, sinó que avui en l'Estat espanyol hi ha experiències que considerem suficientment importants i interessants com per fixar-s'hi. I li torno a reiterar la dels *distritos administrativos* de Navarra. Na-

varra, una comunitat autònoma afectada d'una manera molt més grossa pel minifundisme municipal, s'inventa una fórmula que, bàsicament, li explico molt ràpidament en què consisteix. És una agrupació voluntària de municipis. Es delimita un àmbit indicatiu, tal com nosaltres dèiem. Hi ha un president equiparable a l'alcalde. Hi ha una assemblea equiparable al ple. Qui s'integra en aquest ple? Dos representants elegits democràticament o representant els ajuntaments respectius –no els partits, no els no sé què–, i amb un vot que és equivalent al nombre d'habitants de cada una de les poblacions. I així no es trenca –i no ho poso pas com un exemple a seguir, però sí com una idea a reflexionar–, no es trenca l'element representativitat i en canvi es guanya amb l'element eficàcia.

Siguin imaginatius. Vegin altres experiències. No tot el de més enllà de l'Ebre és dolent. Hi ha coses que val la pena de copiar o d'imitar o de reflexionar, si realment han fet aportacions per racionalitzar l'administració. (*Remor de veus*.)

Les segregacions. Diu: «Oh, és que els tribunals ens ho tomben.» O jo vaig suspendre sempre a la Facultat de Dret o crec que els tribunals el que fan és interpretar les lleis. És que aquí, això, és una cambra legislativa. Modifiquem les lleis, perquè els tribunals no hagin, en tot cas, de dictar aquest tipus de sentències.

Finalment, voldria seguir –voldria parlar– d'això de les clavegueres. Dir que també és important. Sí, senyora consellera, i les clavegueres aboquen en els rius, i els rius encara estan pitjor que les clavegueres, i els rius també són importants i són responsabilitat del Govern. Per tant, tots hem de posar esforç, però aquí el que estem discutint és el concepte polític.

Catastrofisme. Miri, si després dels anys que fa que qui els parla és alcalde, encara aguanta, deu ser que és un optimista històric impenitent –impenitent. Perquè l'optimisme històric que es necessita quan un fa esforços per tirar endavant coses i, llavors, per exemple, i deixi'm posar només un exemple, perquè vostè a això no s'hi ha referit –i amb això acabo, senyor president, si m'ho permet–, que hi ha un servei compartit o que coexisteix –ja no ho sé–, que la Generalitat, per exemple, que costa..., un servei que costa 135 milions de pessetes, que la Generalitat n'hi posa 2 –2 sobre 135–, i la coordinació amb la Generalitat consisteix que surt en el DOGC una resolució que diu que les matrícules d'aquest equipament les farà la Generalitat, i que tots els alumnes s'han de matricular amb aquest imprès que posa «Generalitat de Catalunya», quan ha pagat 2 milions sobre 135, no se m'ho prengui malament, perquè no li ho dic legalment, però això és una apropiació indeguda, políticament parlant. (*Remor de veus*.)

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Farrés. Vol intervenir la senyora consellera? (*Pausa*.)

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Senyor president, senyores i senyors diputats, un debat comporta efectivament això que vostè potser entén..., hi ha coses que jo les dic amb una finalitat i vostè les entén amb una altra.

Però, de totes maneres, si l'he entès bé, tampoc era massa coherent el que vostè ha dit sobre si els ajuntaments necessiten o no diners. N'hi ha uns que en necessitaran més que uns altres. Perquè jo sí que em crec això de l'autonomia local, i vostè m'ha semblat que no. Si no sabem si els diners que necessiten els ajuntaments són els mateixos per a tots o no, és que no l'he entès. No l'he entès. Com que tindrà oportunitat de contestar, doncs potser m'ho aclarirà. Jo suposo que vostè m'ha volgut dir que els ajuntaments necessiten diners, tots. Perquè no ho sabem. Estem dient que no sabem quin és en general, que necessitem informació sobre això, i que hi ha ajuntaments que estan més endeutats.

Però sí que li haig de dir que hi ha una..., en una cosa sí que estic d'acord, és que tots necessiten diners per fer front a l'endeutament. En això sí, però a partir d'aquí jo deia ahir, i això no m'ho ha contradit, que els ajuntaments fan el que poden del que volen, amb un reconeixement, d'una manera d'estar per casa, diguem-ne, si vol, de reconeixement de l'autonomia local. Per tant, els diners i els recursos que necessita cada ajuntament són els que l'ajuntament decideix en la seva línia política i de prestació de serveis als ciutadans. Si vostè ha dit el mateix, doncs, corregeixo el que... Si ha volgut dir això, corregeixo la meua sospita que potser hi havia alguna incoherència en les paraules que vostè deia. *(Remor de veus.)*

Senyor Farrés, jo li he donat la raó, el conseller Alavedra i jo li hem donat la raó, que la complexitat territorial era molt gran, i li he dit: hem de fer una reflexió i hem de pensar quina és la millor prestació funcional de serveis de la Generalitat, i alhora –i alhora– dintre de l'organització territorial que aquest Parlament va aprovar. O, si pensem que s'ha de canviar, doncs, el que li he proposat és una reflexió sobre això. Li vaig a repetir exactament el que tinc apuntat que li he dit abans, perquè no hi hagi lloc a malentesos i digui que una vegada he dit una cosa, i una altra, una altra: «Farem un intent de racionalització», li he dit exactament. *(Remor de veus.)*

Però vostè, si li dono la raó, protesta i, si no la hi dono, també; doncs, no sé què s'ha de fer en un debat d'aquestes característiques, perquè jo estic tota l'estona intentant trobar punts de coincidència, li dono la raó i no li agrada, i si no la hi dono estaria fent focs d'artifici. Per tant, a veure si ens posem d'acord que quan es diu una cosa que sí, es digui «d'acord», perquè és que, si no, no hi haurà manera mai, mai, d'avançar.

(Remor de veus.)

Jo li parlava de les municipals perquè és un altre intent –jo crec– de confondre o de no entendre'ns. Les municipals no són les àrees bàsiques territorials; això ho ha dit també l'ex-conseller Molins. Les municipals suposen una organització administrativa que de cap manera suposava les àrees bàsiques territorials que va explicar l'ex-conseller Molins. Per això li deia que no introdueixi un altre punt més de confusió, si volem fer aquesta racionalització que li proposava, i que, quan li ho deia, vostè assentia amb el cap, i quan surt a la tribuna protesta. *(Rialles i remor de veus.)*

Vostè em parlava que per què no ens miràvem altres models que hi havia a l'Estat espanyol. A mi Navarra també m'agrada, no pels districtes només que vostè deia, sinó també pel règim econòmic que té. Per tant, com a exemple em sembla bo. Una altra cosa és que hi hagi alguna possibilitat d'algun dia arribar a un sistema d'aquests, si el Parlament de Catalunya ho vol, arribar a un sistema semblant; en això estem d'acord. Però, en tot cas, no em correspon a mi, és una opinió i, en tot cas, li correspondria al Parlament de Catalunya i també li correspondria al poble de Catalunya, perquè això ho conté l'Estatut d'Autonomia. *(Remor de veus.)*

Vostè deia que per què no modifiquem les lleis? Jo estic proposant des d'ahir fer una proposta, una proposició de llei d'aquest Parlament, que aquest Parlament prengui la iniciativa parlamentària de portar al Congrés de Madrid aquesta proposta de modificació d'aquelles lleis, que m'ha semblat que estava d'acord, que ens perjudiquen, tant en el tema de finançament local com en el tema, i superposat, de les competències que s'han de portar a terme. I sense això, en aquest Parlament, podem fer lleis que potser tindran valor perquè són lleis del Parlament de Catalunya, evidentment, però als efectes d'aquesta discussió em sembla que tindrien una incidència menor.

Vostè s'ha pres malament el que jo li he dit del pessimisme; jo li haig de dir que si vostè aguanta d'alcalde de Sabadell –i amb això acabo– és perquè ho fa bé; això li he volgut dir sobretot. I li he volgut dir, doncs, que em sembla més positiu que porti a aquest Parlament la mateixa postura i la mateixa actuació que té a l'Ajuntament de Sabadell.

Moltes gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora consellera. El senyor Farrés pot fer un torn de contrarèplica de cinc minuts.

(Remor de veus.)

El Sr. FARRÉS: Moltes gràcies, senyor president. Senyora consellera, nosaltres..., comptarà amb nosaltres, comptarà amb Iniciativa per Catalunya en tot allò que signifiqui avançar seriosament en la simplificació d'aquest país, en la clarificació i en el potenciament del municipalisme. Només li demanem –només li demanem– un marc per reflexionar conjuntament, una voluntat de diàleg, però, sobretot, una cosa que en aquests moments no s'està donant. Miri, jo no és un problema que protesti, allò..., per naturalesa congènita, sinó, en tot cas, perquè com que tots plegats, tots, estem molt tocant de peus a terra, vostè m'explica una cosa, ens explica una cosa, i quan sortim d'aquí tots plegats, allà en passa una altra, a fora. M'explicaré. Vostè ve aquí a dir-nos: «Senyores i senyors diputats, això està molt malament, parlem-ne, posem-nos d'acord; no hi ha d'haver contradicció entre els interessos del municipalisme i els interessos de la Generalitat.» Jo li demano, simplement, que vostè parli amb els seus companys de Govern de quina és la pràctica, quin és el contingut concret de les relacions. Tots, tot el sector públic local aplaudiria una actitud, primer, un to com el que utilitza vostè i un tipus de relacions com les que vostè defineix.

Miri –i li ho dic no amb la meua militància, no amb la meua militància, sinó com a membre d'aquest Parlament, però també en la condició d'alcalde–, a mi avui em dol molt, però molt, escolti, molt que tots aquests bancs, excepte els dos de vostès –i els ho agraeixo– avui estiguin buits. Ho acabo d'explicar aquí, que l'actuació i moltes de les coses que posen així en els *Passen comptes*, que vostès periòdicament estan editant, són gràcies a molts diners dels ajuntaments. Els alcaldes i els ajuntaments, els regidors i els ajuntaments estan ajudant a cofinançar l'obra de govern de quines conselleries? De la d'Economia, precisament? No. D'Ensenyament, de Sanitat, de Cultura, de Benestar Social..., on són? Tan poc els interessa el tema dels municipis? Això és més enllà de les paraules.

Fa pocs dies en el butlletí de l'Associació Catalana de Municipis es va reproduir un article, que s'havia publicat en el *Diari de Tarragona*, d'un director general. Sap què diu en aquest article aquest director general, un important director general. Diu: «El tema de l'ordenació territorial és una cosa tan important que no podem córrer el risc que es modifiqui cada dilluns en funció de l'estabilitat emocional d'aquells qui poden decidir.» De veritat vostès es creuen que el planejament urbanístic es modifiqui en funció de l'estabilitat o la inestabilitat emocional dels alcaldes i regidors? Vostès tenen aquest criteri –de veritat– dels ajuntaments de Catalunya? Vostès es pensen que funcionem així, que funcionem així? Quin és, doncs, llavors, el concepte que tenen vostès de les relacions interinstitucionals, aquesta que vostè expressa o la pràctica que quotidianament s'està manifestant a tots els pobles i ciutats? En funció del que vostès no em contestin, sinó facin, tindran la col·laboració entusiàstica, jo estic segur, no ja del Grup d'Iniciativa per Catalunya, sinó que estic segur de la totalitat de grups polítics representats en aquesta cambra.

Moltes gràcies, senyor president; moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Farrés.

Durant cinc minuts se suspèn la sessió.

(La sessió se suspèn a un quart d'una del migdia i nou minuts i es reprèn a dos quarts d'una i onze minuts.)

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió.

Correspon ara intervenir al Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Té la paraula l'il·lustre diputat senyor Morera. *(Pausa.)*

Silenci. Pot començar.

El Sr. MORERA: Senyor president, senyores i senyors diputats, el 2 de febrer de 1933, el president Francesc Macià, en la inauguració del Primer Congrés Municipalista Català, en les seves darreres paraules i just abans de declarar obert l'esmentat Congrés deia: «Ciutadans, representants dels municipis de Catalunya, tingueu present que el president de la Generalitat és al vostre costat per ajudar-vos a aconseguir aquelles millores materials i morals que us calen i que mereixeu.»

Seixanta anys després té lloc al Parlament de Catalunya un seguit de debats –i aquest monogràfic n'és la seva ex-

pressió màxima– perquè resulta que els nostres ajuntaments, els ajuntaments catalans no tenen en conjunt la sensació que el president de Catalunya estigui, de totes, totes al seu costat, ni perquè malgrat el temps transcorregut han aconseguit les millores materials i morals que els calen i es mereixen.

Als ajuntaments catalans, que han estat la primera administració catalana a constituir-se democràticament, que han estat la peça decisiva en l'avenç general i en la integració social de la Catalunya sorgida del franquisme, que han estat fonament i baluard de les llibertats públiques i, per tant, de les llibertats nacionals –els darrers casos i exemples en són les campanyes per les mocions de l'autodeterminació, per la independència o pel mateix concert econòmic–, doncs, encara no se'ls han atorgat, malgrat tot, les millores morals que de ben segur es mereixen.

Tampoc han aconseguit les millores materials que els calen. La conversió de l'Estat espanyol en l'Estat de les autonomies ha comportat tres grans deficiències: l'encaix artificial de les nacions històriques, el deplorable finançament autonòmic a partir de la LOFCA i l'insuficient marc competencial i econòmic dels municipis.

Del tema que avui ens porta ens interessa, sobretot, el tercer apartat; si bé hem de recordar que la importància dels dos primers apartats respecte al tercer és determinant, el grau de competència real i el finançament dels governs autonòmics condiciona absolutament –es vulgui o no es vulgui– l'autonomia en la gestió i la suficiència financera dels municipis. I aquest condicionament és doble. L'experiència d'aquests darrers anys ens demostra que un cert –i mai tan ben dit– increment en el finançament autonòmic implica, o ho ha implicat a vegades, la rebaixa en el finançament local. I perquè, amb una simple constatació objectiva, el finançament municipal en una autonomia que gaudeixi del sistema de concert econòmic és millor. Per tant, el fet que les millores materials necessàries per als nostres ajuntaments encara no han arribat es deu, sobretot, a la irracionalitat del model autonòmic, però també a una manca de concepció pro-municipalista històrica a l'Estat espanyol. La mentalització centralista de l'Estat, malgrat l'extensió del model autonòmic i el reconeixement constitucional de l'autonomia local, segueix permanent. Però el més greu és que aquesta tendència «mesetària» perdura fins i tot després dels quinze anys d'exercici democràtic i de res val al·legar l'evolució descentralitzadora de la despesa pública que, per a l'any 91, va significar un 67 per a l'Estat, un 20% per a les comunitats autònomes i un 13% per als municipis, perquè els índexs de les dues darreres s'han mantingut quasi inalterables durant els darrers vuit anys. Però la descentralització administrativa i política no s'avalua només a partir de la disponibilitat dels recursos econòmics, sinó també a partir de l'assumpció de competències pròpies de les administracions territorials inferiors.

No valorem aquí la salut del nostre autogovern, però sí de l'estat dels nostres municipis. Els ajuntaments catalans presenten una doble patologia: la insuficiència financera i l'ambigüitat del marc competencial local. La distribució de

responsabilitats polítiques i administratives s'erigeix, per tant, en un dels dos cavalls de batalla de la qüestió que estem tractant. Aquest debat monogràfic tracta, en primer lloc, del règim local. Per tant, es fa imprescindible fer un repàs de la legislació sobre règim local i el repartiment competencial que se'n deriva. Doncs, bé, tenim que en el debatut i controvertit títol vuitè de la Constitució, que tracta de l'organització territorial de l'Estat, s'hi troben, evidentment, diferents articles que es dediquen al món local. Els estalviaré, en tot cas, la recopilació de tots, però en tot cas sí que haig de mencionar-ne un: l'article 142, que no passarà precisament a la posteritat com a model de dret constitucional realment efectiu, expressa amb rotunditat: «Les hisendes locals haurien de disposar dels mitjans suficients per a l'exercici de les funcions que la llei atribueix a les corporacions respectives i es nodriran, fonamentalment, de tributs propis i de la participació en els de l'Estat i en els de les comunitats autònomes.» Sembla que de tot l'article –però en especial aquest darrer apartat– algú encara no se n'ha assabentat.

I en darrer terme, els articles 148, punts 1 i 2, i 149, punt 18, reserven les bases de règim local a l'Estat i el seu desplegament a la Generalitat. Bé, doncs, aquest és el marc constitucional que defineix el règim local. De les limitacions de la Generalitat a partir de les bases estatals i de les sentències del Tribunal Constitucional en parlarem al seu moment.

Pel que fa als articles 137 i 140, s'ha de manifestar que el Govern de l'Estat, purament i simplement, els incompleix. Purament i simplement els incompleix, els que fan referència a l'autonomia local. Algú es pot sorprendre, però no deixa de ser més sorprenent que es digui i es comenti, en un debat demanat precisament pel partit que té la màxima responsabilitat, que això ho declari un representant d'Esquerra Republicana, però aquesta és la qüestió.

Si els ens locals no tenen suficiència financera ni una autèntica, vertadera autonomia de gestió administrativa, la conseqüència primera és que el principi constitucional bàsic d'autonomia local és paper mullat, com també és paper mullat a l'Estat espanyol la Carta europea d'autonomia local, malgrat ser un cos legal aplicable i, per tant, objecte de recurs com qualsevol altra llei de l'Estat.

El temps ha donat la raó a aquells que creien que hauria estat molt millor que, d'una forma explícita i detallada, la Constitució hagués reservat un seguit de responsabilitats per als municipis, igual com ho fa per a l'Estat i les comunitats autònomes; en absència d'aquesta reserva legal, l'àmbit competencial local esdevé extremadament confús i imprecís. El primer problema és la delimitació de responsabilitats respecte a l'Administració local que tenen tant l'Estat com la Generalitat, i que aquesta competència compartida no s'escapa, com en altres casos similars, de l'eterna discussió de fins on pot arribar la legislació bàsica, i de si la legislació de desplegament extralimita aquestes bases. Massa sovint –i ho dic pels nombrosos litigis constitucionals, per exemple els del president del Govern central; com per exemple contra l'article 181, que regula, entre d'altres, els criteris de dis-

tribució dels ingressos dels ens locals, els d'aquest Parlament; com per exemple el recurs presentat contra la Llei reguladora de les hisendes locals– es recorre, per tant, a d'altres instàncies en aspectes que haurien de ser fonamentals, bàsics i prioritaris. A part, però, d'aquestes picabaralles fruit, d'una banda, de l'excés d'intervencionisme per part del Govern de l'Estat i, de l'altra, de les mateixes contradiccions del consens constitucional, és bo recordar que les competències pròpiament municipals es desgranen a Catalunya a partir de l'article 63 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya; que reproduïx fil per randa –també s'ha de dir– l'article 25 de les bases estatals. Si de l'amplitud, ambigüitat i excés generalitzador d'aquest article no n'hi hagués prou, la Llei catalana, en el seu article 68, marca aquelles àrees en els municipis catalans que podran exercir activitats complementàries de les pròpies d'altres administracions i, en concret, diu que podran exercir activitats executives que no tinguin atribuïdes d'altres administracions.

Ens trobem, per tant, en un àmbit municipal, un àmbit competencial municipal que ja parteix amb autèntics vicis legals. De la guerra de trinxeres que d'això es deriva, per la solució de competències per part de les grans administracions, passem a una potestat estrictament reglamentària dels municipis, que aplica un marc legal imprecís. A Catalunya, a més a més, si no n'hi hagués prou, i atenent allò establert al punt 8 de l'article 9 del nostre Estatut, el règim local dins el marc de les bases estatals hauria de ser competència exclusiva de la Generalitat, del règim local de la Generalitat.

S'ha de concloure, d'aquests paràmetres exposats, que el règim local s'ha transformat en un incomprensible garbuix de competències i responsabilitats exclusives, compartides, pròpies, executives, etcètera. Cal, doncs, abans de res, i «en ares» de l'efectivitat i l'eficàcia administrativa, un replantejament del marc legal vigent a fi i efecte de delimitar, sobretot per a aquelles potestats que han de desenvolupar les mateixes corporacions locals, l'àmbit competencial municipal.

Dit això hem d'expressar el nostre suport a la consellera de Governació quan diu que l'actual legislació municipal és una de les causes de la no més decidida intervenció de la Generalitat. Si s'ha d'interpretar que a la Generalitat li pertoca legalment només la reproducció íntegra d'allò establert a les bases –com sembla indicar la sentència del Tribunal Constitucional–, hem de concloure que, de competència pròpiament exclusiva només ens resten, en el terreny municipal, les alteracions de termes municipals i les consultes populars municipals.

Tant o més important que el règim competencial local ho és el seu finançament; ja he explicat que és incoherent i inútil parlar d'autonomia local sense que es garanteixi la suficiència econòmica dels municipis; doncs no és pas que no s'hagin previst mecanismes que haurien de garantir aquesta suficiència, per exemple el mateix mandat constitucional sobre l'autonomia local, per exemple la diversa normativa que tenia i té com a missió el sanejament de les hisendes locals, com fou el Reial decret-llei 11/79, de mesures urgents de fi-

nançament de les corporacions locals; la Llei 24/83, de mesures urgents –s'ha d'entendre tan urgents com l'anterior– de sanejament i regulació de les hisendes locals, i finalment la que havia de ser la gran reforma: la Llei reguladora de les hisendes locals, que havia de resoldre definitivament el finançament local a partir d'una renovació i millor adaptació dels tributs locals a la realitat social i econòmica i a l'establiment d'un mecanisme automàtic de dotació anual del Fondo nacional de cooperació local.

I per últim, el darrer mecanisme per a garantir la bona economia municipal: es reserven a més d'una administració les funcions d'assistència i cooperació econòmica als municipis. Deu ser allò que la unió fa la força, perquè, si no –s'hauria de qualificar la situació d'absolutament kafkiana–, el fet que el Govern central, la Generalitat, les diputacions provincials i els consells comarcals, directament o indirectament duguin a terme aquestes funcions de cooperació econòmica i, en canvi, els municipis catalans continuïn passant per les penúries econòmiques que han de passar, resulta certament descoratjador comprovar que tants puguin fer tan poc. Tanmateix, la confluència de les competències més delimitades o menys i dels recursos finalment disponibles, les corporacions locals han de prestar uns serveis que, a Catalunya, i atenent la seva població, vénen exigits a l'article 64.

La primera conclusió que dels serveis municipals reals se n'ha de treure és allò que no hi estan tots els que són ni hi són tots els que hi estan. I per què? Doncs, perquè ni tots els municipis estan en condicions de prestar els serveis mínims –amb dispensa o sense de la Generalitat–, i això a la Catalunya de finals de segle..., ni serveis que, en no prestar-los cap més administració, i com a organisme més proper al ciutadà i, per tant, a les seves demandes, han de prestar.

Aquest estat de coses té el seu origen, en primer terme, en l'escàs finançament local general, i en segon, perquè, malgrat reconèixer la major dotació del POSC, s'ha de posar molt més èmfasi en aquelles necessitats considerades bàsiques. I en tercer lloc, per la incorrecta delimitació competencial i la corresponent i escassa o nul·la d'aquells serveis assumits, que haurien de prestar d'altres administracions.

Al bell mig de la quarta legislatura municipal, l'enèsima crisi de les hisendes locals arriba al seu màxim exponent; la conjuntura malèfica de diferents factors econòmics ha tornat a disparar els números vermells dels ajuntaments catalans. Alguns d'aquests factors ja són prou coneguts: la davallada en la participació dels ens locals en els tributs de l'Estat; el retard en les liquidacions definitives del Fondo nacional de cooperació local; la penalització de la revisió cadastral; el cost del crèdit financer; la moderació en l'aplicació dels tributs locals, en especial l'IAE, per l'increment de la pressió fiscal que suposava; la impossibilitat d'autogestió de padrons i matrícules, que comporta retard i minoració en els ingressos tributaris. A aquests factors, directes i causants en primer terme d'aquesta crisi, s'hi han de sumar un seguit de factors també prou rellevants que agreugen, també, les hisendes municipals de Catalunya: el gran nombre de municipis

que dispara la despesa corrent, la gestió de competències d'altres administracions sense el finançament adequat i la prestació de serveis que no tenen un titular determinat.

Aquest brevíssim repàs de les principals causes que han provocat un revifament de la crisi de les corporacions locals necessita, per a un bon diagnòstic, complementar-se amb el que ja s'ha tractat, però és bo recordar la configuració del mateix model autonòmic i el nefast –segurament conseqüència de l'altre– repartiment competencial entre les administracions territorials.

Amb tot, el retrat d'aquesta crisi necessita dos nous elements per a ser complet: l'escassa –per no dir mínima– sensibilitat municipalista de les grans administracions i la política macropartidista també en el terreny municipal. El fet que un govern de l'Estat –i més si aquest és un estat amb una llarga tradició centralista– no tingui entre les seves prioritats el transvasament definitiu de recursos i funcions als ens locals hauria de ser normal; normal, fins i tot, quan hi ha imperatius legals com el de la Constitució –ja expressats– o com el del Tractat de Maastricht, que incorpora com a obligació bàsica comunitària el principi de subsidiarietat.

Però ja saben vostès, senyores i senyors diputats, que la normalitat en política necessita, a voltes, l'empenta de la pressió democràtica perquè aquesta normalitat transformada variï de contiguts. És per això que nosaltres no infravalorem els acords del finançament local que puguin significar un avenç perceptible dels ens locals.

I si no arribem als acords puntuals a què feia menció, s'han d'aconseguir millores urgents que per al món local són de justícia: que es paguin les liquidacions endarrerides del Fons nacional de cooperació local, que es paguin els ingressos provinents de les declaracions estatals de l'IAE, que s'actualitzin els valors cadastrals, etcètera.

Però també hem d'afirmar que no compartim del tot l'exculpació de responsabilitats del Govern de la Generalitat que va realitzar ahir la senyora consellera de Governació. Hem d'estar d'acord que la legislació estatal sobre règim local i, en concret, sobre les finances locals lesiona els drets de la Generalitat que li reconeixen l'Estatut i la Constitució, però som del parer que el Govern de la Generalitat no ha fet ni fa tot allò que està en la seva mà, tant des del punt de vista econòmic com des del punt de vista polític.

Econòmicament s'ha de retreure al Govern català, malgrat les restriccions pressupostàries, culpa, per altra banda, de la seva debilitat política a Madrid, el fet de no haver gestionat adequadament, segons preveu l'article 168.b) de la Llei municipal, davant de les institucions financeres, un tractament realment preferent –realment preferent–; jo no diria que hauria de ser un tractament com el que presta a hores d'ara el Banc de Santander, però gairebé. S'ha de retreure també el fet de no haver finançat o subvencionat adequadament aquelles despeses de suplència que realitzen els ajuntaments a compte de la Generalitat. D'exemples, en tenim molts: llars d'infants, centres públics de primària, centres d'assistència primària, ensenyaments musicals, la mateixa implantació de la renda mínima de reinserció..., i la futura

Llei de residus, que ja amenaça els ajuntaments amb l'obligatorietat d'establir la recollida selectiva.

S'ha de retreure també l'insuficient suport econòmic que reben els petits municipis per part del Govern de la Generalitat. I l'últim retret és no haver adoptat un fons de cooperació local de Catalunya per als municipis catalans, que més tard en parlarem.

La situació política dels ajuntaments de Catalunya té relació directa amb el que he comentat fins ara; tanmateix, de la descripció realitzada falta el comentari polític, que ha de ser posterior a l'econòmic. Dues són les variants estrictament polítiques que s'han de mencionar: la vocació municipalista del nostre Govern i l'empremta de la política partidista en el món català. Després de l'observació llarga i serena de la tasca feta pel Govern català en tots aquests anys, s'ha d'afirmar que no ha estat precisament una gestió que hagi comptat gaire amb els ajuntaments. Un exemple en pot ser el Pla de residus. Més aviat s'hauria de concloure que en molts casos se n'ha servit.

El Govern català no destaca, precisament, per la seva implicació municipalista. Han estat diverses les ocasions que lleis sectorials han envaït competències locals. Ara mateix, s'estan debatent dos projectes de llei molt importants —el de carreteres i el Pla territorial general de Catalunya—; les principals objeccions que han arrencat aquestes dues lleis semblen venir, les dues, del món municipal. En d'altres ocasions, tributs de la Generalitat posen en perill evident la imatge dels ajuntaments, perquè incorporen —en aquest cas als rebuts de l'aigua— dos tributs que n'encareixen el preu.

El darrer comentari en aquest apartat ha de ser sobre un aspecte ja mencionat: el de la no-provisió de transferències incondicionades als municipis. Un govern que destina, segons les declaracions fetes per la mateixa consellera en aquesta tribuna, 59.000 milions de pessetes als ajuntaments, però que només són en forma de transferències finalistes, aixeca la sospita que potser no són només les limitacions financeres pròpies, les que provoquen que el Fons de cooperació local de Catalunya no es destini als ajuntaments. I és molt fàcil arribar a la idea, com malauradament passa, respecte, també, a altres administracions que redistribueixen recursos als consistoris, que per interessos partidistes, més que per cap altra cosa, s'aprofiten del desemparament econòmic local.

El fet que pràcticament cap inversió local pugui realitzar-se sense l'ajut exterior provoca a Catalunya un clientelisme polític i una deformació de la igualtat d'oportunitats que coacciona, distorsiona i enrareix el municipalisme català. La dependència de l'anomenada «cultura de la subvenció» a Catalunya, i no només per culpa de la Generalitat, és total. La crisi de les hisendes locals, però, ha generat algunes coincidències entre els partits polítics catalans: en la valoració de la magnitud de la problemàtica, en el convenciment que cal una reforma i en la voluntat d'arribar a acords multipartidistes. Però, en canvi, diferim d'on s'ha de situar la responsabilitat, si a l'Estat o a la Generalitat, i en les propostes concretes que cal emprendre.

Uns demanen, encara, l'evolució cap al 50, 25 i 25% de la despesa pública, i la dotació del Fons català; d'altres reclamen un 3% de l'IRPF i el Fons de cooperació català; d'altres reclamen responsabilitats polítiques al Govern central i també la creació del Fons català, i uns altres demanen exclusivament més participació dels ens locals en els pressupostos de l'Estat.

Esquerra Republicana, conscients que el que falla és el mateix sistema de finançament municipal, aposta per la unitat d'acció i reivindicació d'un millor finançament autonòmic i un satisfactori finançament municipal a Catalunya. L'atzucac de les finances públiques de l'Estat, governat, per cert, per un partit que va realitzar grans promeses electorals al seu dia, respecte als ajuntaments, però que ha disparat el dèficit públic, que se sosté inexplicablement en el deute públic, fins i tot per pagar una liquidació pendent del Fondo nacional de cooperació local i que basa totes les seves energies i, per tant, tots els seus esforços i sacrificis econòmics a complir les estipulacions de la convergència amb Europa, no és garantia per propiciar el redreçament del finançament local. Entenem que calen iniciatives polítiques que signifiquin una major racionalitat i eficàcia en l'ingrés i en la despesa, i la millor manera, senyores i senyors diputats, d'aconseguir-ho és preservar part de la recaptació fiscal en el mateix territori on s'ha d'invertir.

És per tot això i per tal d'acabar amb la síndrome d'abstinença financera dels ajuntaments catalans, dels consells comarcals i de la mateixa Generalitat, que es proposa un sistema de finançament legal, amb una simple reforma de l'Estatut, com ho han fet d'altres comunitats autònomes, i possible: el concert econòmic per a Catalunya.

En el terreny municipal, l'avantatge d'aquest finançament es defineix a partir de la mateixa i simple constatació objectiva del model de finançament, per exemple, del País Basc. Tots els índexs econòmics, en comparació amb el País Basc, són contundents, però l'exercici 1992, i basant-nos bàsicament en les dades que aportaré —que ja ho vaig fer al seu dia i en recordaré algunes—, sobretot pel que fa a les participacions dels ens locals en els pressupostos d'altres, són, com he dit, prou contundents. Per exemple, el total de transferències incondicionades dels territoris històrics del País Basc, que són les que fan la gestió i redistribueixen aquests diners, doncs, el total d'aquestes transferències incondicionades al País Basc és, per als ajuntaments, 77.000 milions de pessetes, però són només per a 247 municipis. En canvi, a Catalunya, un cop restada la part que correspon a les diputacions provincials, resta només per als municipis, i sumat al que fins ara va per a l'Àrea Metropolitana, 114.000 milions de pessetes, però són a repartir entre els 142 municipis; és a dir, quatre vegades més.

Les transferències incondicionades per càpita al País Basc representen 38.000 pessetes; a Catalunya, 18.000. El percentatge dels pressupostos municipals —que, en tot cas, ja hi faré referència al moment de la rèplica— en referència a aquestes transferències incondicionades, al País Basc representen el 50%, pràcticament; a Catalunya voregen el 25%.

A més a més, el Govern basc destina unes quantitats mínimes als petits municipis; és el que comentàvem abans, de la responsabilitat del Govern en el finançament dels petits municipis. Al País Basc els petits municipis tenen un mínim entre 7 i 20 milions de pessetes; a Catalunya, demanin vostès què tenen els petits..., què arriba de Madrid als petits municipis.

Però no hi ha millor referència, en tot cas, no hi ha millor constatació, que la mateixa comprovació o contrastació de casos pràctics. Agafats alguns ajuntaments catalans, així, a l'atzar, ens resulta, per exemple, que un ajuntament català, per exemple Sant Andreu de Llavaneres, que té 4.381 habitants l'any 92, que ens consti rebia del Fondo nacional de cooperació local 72 milions de pessetes. Si aquest ajuntament hagués estat al País Basc, de mitjana n'hi haurien correspost 159.000 i, a més a més, un cas pràctic que, malgrat que el nom no s'ha de confondre, que és un ajuntament basc que coincideix pràcticament amb el nombre d'habitants de Sant Andreu de Llavaneres, rep 172 milions de pessetes.

Un altre cas agafat a l'atzar. Per exemple, Manresa, que tenia l'any 92, sembla, 65.818 habitants; que recaptava del Fondo 1.136 milions de pessetes. Resulta que aquest Ajuntament, transplantat al País Basc, rebria de mitjana 2.380 milions de pessetes. No he trobat un cas pràctic, en tot cas, que pogués assimilar-se al cas de Manresa.

Un altre ajuntament, del qual també ens acompanya el seu alcalde, l'Ajuntament de Girona, posem per cas, que l'any 92 tenia 70.876 habitants; que rebia de l'Estat 1.260 milions de pessetes. Resulta que aquest Ajuntament, al País Basc, de mitjana, rebria, de diners incondicionats, 2.580 milions de pessetes. Resulta que un ajuntament que en aquest cas sí que es pot comparar, que és el de Getxo, que en aquest cas és inferior perquè Getxo està a Biscaia i Biscaia és el territori històric que reparteix menys als ajuntaments, rep 2.280 milions de pessetes.

Un altre cas; per exemple, el cas de Sabadell (*remor de veus*); s'ha mencionat molt Sabadell, evidentment que no el podia deixar. El cas de Sabadell, que em consta que l'alcalde ho sap o, en tot cas, n'és conscient; em consta, potser no. Resulta que Sabadell l'any 92 tenia 192.142 habitants; rebia, sembla, en transferències incondicionades, 2.900 milions de pessetes. Resulta que aquest Ajuntament, al País Basc, de mitjana, rebria 6.940 milions de pessetes. I resulta que hi ha un Ajuntament, a més a més, un cas pràctic, en el País Basc, que és Gasteiz –en espanyol Vitoria–, que amb només 5.000 habitants més rep 8.980 milions de pessetes.

Es miri, per tant, des d'on es miri, el finançament municipal a partir del concert econòmic és millor, perquè significa més quantitat de diners; més qualitat d'aquests diners, perquè hi ha més transferències incondicionades; per tant, més autonomia local. I representa també millor liquidesa. El nostre partit aposta pels concerts econòmics dels ajuntaments de Catalunya perquè també –com ja s'ha dit–, a part de les millores que signifiquen, també són Administració de Catalunya.

Per últim, dir que el recel de l'Estat i de la Generalitat envers els ajuntaments no fa altra cosa que obstaculitzar el progrés general que representen els municipis. És per aquest motiu que un consens mínim entre els partits catalans és necessari, i és per això que veiem molt bé la iniciativa de la consellera, de tenir una reunió amb els partits per elaborar un protocol que elabori les propostes mínimes, però també creiem necessària –igual com es va fer el 33, precisament a iniciativa d'Esquerra Republicana–, la celebració d'un segon congrés municipalista català que, des del punt de vista estrictament local, dicti les conclusions en defensa dels seus interessos i en defensa, també, del seu paper en la construcció del país.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Morera. Té la paraula l'honorable senyora consellera de Governació.

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Senyor president, senyores i senyors diputats, senyor diputat, il·lustre senyor diputat, estem molt d'acord amb molts dels comentaris i propostes que vostè ha fet, i en l'anàlisi de quin és el marc en el qual la Generalitat pot desenvolupar la seva actuació, d'acord amb les seves competències. Estem d'acord que el finançament de la Generalitat, el sistema de finançament condiciona també el finançament dels municipis, i m'alegra saber que vostè ho reconeix; altres també ho pensen i no ho reconeixen. També estic d'acord que s'ha de parlar d'una redistribució, almenys una reflexió, sobre les competències dels ens territorials, i vostè ha parlat –amb això estic d'acord i per primera vegada també es diu en aquesta tribuna– de les administracions territorials inferiors, ja que jo crec –com he dit abans– que no es parla només dels ajuntaments, sinó també de les comarques, i també cal el redimensionament de la diputació. Estic d'acord, per tant, que hi ha una ambigüitat; una ambigüitat..., jo diria una claredat en el marc legal, en el sentit que no podem fer allò que no hem fet... Per tant, estem d'acord amb tot això, i que caldria desqualificar les bases per tal que la Generalitat pogués portar a terme les competències de la manera com creiem que estem d'acord tots els grups parlamentaris que s'haurien de portar i distribuir sobre el tema de les administracions locals.

Jo ahir deia que la solució immediata..., perquè el que estem fent avui, i jo ho deia també ahir, en la meua exposició, estava intentant..., no el que ens agradaria fer, sinó el que es pot fer avui. I per tant, jo li dic –i deia–, dintre del que es pot fer immediatament, o de manera més immediata, que era sol·licitar una més gran participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat.

Quan vaig començar el meu discurs ahir, deia que podríem fer un plantejament d'aquest discurs obviant aquests marcs de referència que acabo d'enumerar, i també no implicaria això una manca de reflexió sobre les nostres possibilitats. I deia: això em sembla una pèrdua de temps absolutament injustificada, i em resistia, evidentment, per tant, a fer aquest tipus de reflexió, que és, per altra banda, al

que vostè, al seu final del discurs, ens ha portat. Diu: «Tot això passa perquè aquí, doncs, no tenim el concert econòmic.» Doncs, ja sabem que tenim el sistema de finançament que tenim i amb el qual no estem d'acord perquè no és suficient i, per tant, si no és suficient, no respecta allò que diu l'article 158, em penso que és, de la Constitució espanyola, però l'Estatut d'autonomia està aprovat pel poble de Catalunya, i la Constitució espanyola també.

I jo per això li deia: i mentrestant, mentrestant..., imaginem que no s'ha resolt –encara que es diu que ja està acordat i que no ho sabem–, que no s'ha resolt el tema que plantejaven com un pas del 15% de participació de les comunitats autònomes en l'IRPF. I mentrestant, què fem? Perquè, si no, perdem el temps d'una manera injustificada; l'estem perdent d'una manera injustificada. I jo pretenia, amb el debat i amb el plantejament d'avui, allò –permeti'm l'expressió– de «posar els peus a terra», i vostè no els té. (*Remor de veus.*) I, a més..., permeti'm que li digui una cosa, que és el següent. Miri, és que, a més, li dic això dels peus a terra pel següent: perquè jo estava sentint les xifres que vostè deia, i naturalment que m'agradaven i podíem somniar fins a traspasar la barrera del so, però això no és la realitat, i estem parlant del que podem fer avui i, si vol, parlarem també, en un altre debat –que també seria molt interessant, un debat de futur i il·lusionant–, sobre què podem fer amb el concert econòmic i si tinguéssim un altre Estatut d'autonomia.

Vostè parlava d'un congrés municipalista, però és que al Govern de la Generalitat no li correspon convocar tots els alcaldes de Catalunya i regidors a un congrés municipalista; són –que per a això hi són i estan i s'han creat– les entitats municipalistes de Catalunya, és a dir, la Federació i l'Associació.

I permeti'm que li digui..., faci una referència a la història. Per què té el País Basc i Navarra un concert econòmic? No sé si només pel que li vaig a dir, però el té perquè tenia un precedent històric. I en l'època republicana, Esquerra Republicana no va reclamar el concert. I segurament, si l'haguessin reclamat, potser ara tindríem un referent històric i, a la millor, fins i tot amb el referent històric, no tindríem el concert. Però, en tot cas, en tot cas, li dic que els que ho tenen tenien un referent històric que aquí a Catalunya no hi és. Dic que, a la millor, tampoc el tindríem, però el fet és –l'històric–, el fet és aquest.

Per tant, jo, el que li dic és que avui, la meva intenció en aquest debat..., i així ho han entès també els altres grups parlamentaris, amb més o menys diferències: el que intentaven era veure què podem fer per resoldre el tema de les finances locals. Per parlar dels papers dels ajuntaments en la construcció nacional de Catalunya, per parlar de quines han de ser les seves competències..., per parlar de tot això em sembla que tenia sentit el debat. Li dic que l'altre és molt interessant, i a mi m'interessa molt, perquè els projectes de futur sempre m'han interessat; però, en tot cas, avui, em penso que arribaríem a unes conclusions que després ni tan sols podríem votar en aquest Parlament o, si les poguéssim votar, serien allò que..., són pàgines del *Diari de Sessions*, i

segurament no les podríem votar perquè, depèn de quines siguin, no podem anar, efectivament, en contra del que diu l'Estatut d'autonomia i la Constitució espanyola.

I vostè presentava..., diu: «És que és tan fàcil, això del concert» –diu– «que només caldria una simple reforma a l'Estatut d'autonomia.» Del de Catalunya i de la resta de comunitats autònomes, perquè és que resulta... (*Remor de veus.*) Eh? Ah, no? No. Bé, doncs, no. Si vostè diu que no, jo li dic que sí, perquè nosaltres tenim el sistema que tenim i l'Estatut que tenim perquè és constitucional; per tant, si canviem del sistema de finançament al sistema de concert, s'ha de modificar l'Estatut i s'ha de modificar la Constitució també. Igual està bé, perquè a la millor avui reclamem el concert, si esgotem totes les possibilitats i arribem a la conclusió que s'ha de modificar la Constitució i, a la millor, el dia de demà, en un futur, tindrem un precedent històric que avui, com li deia, resulta que no tenim.

Valoro positivament, doncs –ja li dic, com al principi feia de la meva exposició–, la coincidència en l'anàlisi del marc, de la Generalitat i en tot allò que ens ha portat a aquesta situació –per altra banda, no nova, perquè ja sap vostè que cada deu anys, i de vegades en intervals inferiors, s'ha hagut de recórrer que l'Estat es fes càrrec d'alguna part important, del 50% dels deutes municipals amb uns altres sistemes.

També m'ha parlat que les lleis sectorials envaeixen competències. Jo ja he parlat de tot el tema de la despesa supletòria; és que..., ja no sé com explicar-ho. Segurament, vostè tenia el discurs fet, i jo li diria que per què no l'ha rectificat, perquè anem dient i parlant tota l'estona del mateix, i segurament no és un debat molt enriquidor. El fet que la Generalitat tingui competència, fins i tot que sigui competència exclusiva, no vol dir que tot allò que comporta aquesta competència ho hagi de fer la Generalitat. I li he dit que molts ajuntaments fan exercici d'alguna d'aquestes competències de manera compartida per pròpia voluntat política i decisió política, i altres vegades per raons històriques, i altres per situacions molt complexes de cada ajuntament o de cada municipi. Però la Generalitat no envaeix competències dels ajuntaments, de cap de les maneres, i, en tot cas, el que vol és que els ajuntaments siguin també..., i col·laborin en el benestar i en la felicitat dels ciutadans i, en definitiva, en la construcció de Catalunya.

Agrair-li, doncs, aquesta disposició de bona predisposició que ha mostrat per poder parlar i trobar solucions conjuntes, entre les quals –no li dic que no, que la defugim– la possibilitat de, després d'esgotar tots els camins constitucionals, si no ens en sortim, potser plantejar alguna altra possibilitat. Per altra banda, això és el que ja es va votar en el Parlament català –en una moció, em sembla, del seu Grup Parlamentari–, més o menys, i tinc coneixement que d'aquí a uns dies també hi haurà un altre debat en un sentit semblant.

Moltes gràcies, senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, honorable senyora Cuenca. El Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana pot fer rèplica durant deu minuts.

El Sr. MORERA: Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, senyora consellera, bé, la veritat és que m'ha sorprès, en tot cas, una mica el..., no el to, perquè em sembla que ha estat amical i correcte i, en tot cas, res a dir, però on ha derivat, en tot cas, el seu punt de vista, que l'ha basat, bàsicament –i jo diria el 95%– en el tema del finançament autonòmic i en el tema del finançament municipal, però bàsicament en el tema del finançament autonòmic. Potser hauria semblat que, més aviat, era una interpellació que feia jo al senyor Alavedra, com a conseller d'Economia o d'Hisenda de la Generalitat.

En qualsevol cas, dues expressions que ha utilitzat, que, en tot cas, no les puc corroborar... Una ha vingut a dir, més o menys, que –recordant els beneficis que tindria el concert econòmic per als ajuntaments catalans– vindria a ser una mena de pèrdua de temps. Parlem-ne: una pèrdua de temps. (*Remor de veus.*) No ho ha dit... En tot cas, ha parlat de pèrdua de temps; en tot cas, de propostes que no tocaven de peus a terra, que no tocaven de peus a terra i que, en tot cas, el que calien eren propostes concretes i imminents per fer actuacions de millora.

Bé, en qualsevol cas, ho hagi dit com ho hagi dit i referit al que ho hagi referit, la pèrdua de temps que hi ha hagut ara en el finançament municipal no ha estat precisament per reclamar finançaments..., els sistemes de finançament millors. La pèrdua de temps, del 79 ençà, en el finançament municipal ha estat precisament creure que l'Administració de l'Estat era capaç de fer o de produir un finançament municipal escaient –en aquest cas, els municipis de Catalunya.

Si atenem els beneficis o, en tot cas, el que realment s'ha aconseguit, s'hauria de dir, en tot cas, a veure quina ha estat, realment, la pèrdua de temps. Potser sí que ha estat una pèrdua de temps, potser sí que ha estat una pèrdua de temps confiar massa temps en les propostes que podien venir del Govern de l'Estat, perquè la veritat és que no s'ha avançat, i el més curiós de tot no és que no s'hagi avançat, és que s'ha anat endarrere. Diguem-ho clar: s'ha anat endarrere. El Govern del PSOE, en aquests deu anys de mandat governamental, i malgrat les promeses que havia fet en el seu moment –també ho hem de dir– per als ajuntaments, que van ser moltes i grans, resulta que ha propiciat o ha comportat que els ajuntaments rebin menys diners incondicionats per part de les administracions de l'Estat. I això s'ha de dir.

Sí toquem de peus a terra o no toquem de peus a terra... Mireu, em sembla que, de peus a terra, hi toquem molt i, malgrat el que es pugui dir, els representants d'Esquerra Republicana em sembla que fem dosis molt sovint, grans dosis de responsabilitat. Això no vol dir..., i en tot cas no accepto el que s'ha comentat, que és el fet de somniar..., o en somnis. El fet del concert econòmic per a Catalunya i, per tant, els beneficis per als ajuntaments no és un somni; és una possibilitat legal que l'únic que necessita és que els partits catalans, en tot cas la màxima representació o la majoria de representació dels partits polítics catalans, per exemple, facin cas del 80% de la població catalana, que està d'acord amb el concert econòmic per a Catalunya, segons una en-

questa realitzada entre cinc mil ciutadans d'aquest país, de fa relativament molt poc. Doncs, per exemple, això. No és culpa del nostre partit que el seu Govern a Madrid –i, en tot cas, ara no voldria entrar en un altre debat, perquè, ja ho dic, jo venia preparat per al tema municipal, però com que la cosa ha derivat per aquí...–, no és culpa nostra que el seu Govern, doncs, hagi mantingut actituds –com ja he dit en el meu parlament– de no massa fermesa en temes com el finançament autonòmic o el finançament municipal. No és culpa d'Esquerra Republicana; en tot cas, és culpa de qui és culpa. És així.

I tampoc..., en tot cas, dir que no entenem que sempre..., que segurament, quan vostè torni a sortir a l'estrada, farà referència al fet que..., bé, perquè resulta que perquè es produeixi o que es doni per a Catalunya el concert econòmic, que se'n puguin beneficiar els ajuntaments –perquè d'això es tracta en el debat d'avui–, doncs, vostès sempre han remarcat el fet que hauria d'haver-hi un acord, en tot cas una majoria, a les Corts Espanyoles, a les Corts de l'Estat... Bé, el problema és que vostès ni tan sols ho plantegen; aquesta és la qüestió.

En qualsevol cas, i deixant de banda el tema del concert econòmic –que, en tot cas, hi podrem tornar a entrar després–, és clar, jo venia preparat, en tot cas, per a altres qüestions o temes que em feia l'efecte que vostè me'ls rebatria o en tot cas els comentaria des del seu punt de vista. Per exemple, el tema dels petits municipis: a Esquerra Republicana, potser per la seva mateixa implantació territorial, el tema dels petits municipis els preocupa molt, moltíssim. Ja he explicat els beneficis que tenen els petits municipis en comunitats autònomes que gaudeixen d'autonomia financera, però en el cas de Catalunya, a hores d'ara, els petits municipis tenen grans problemes, grans problemes d'infraestructures i grans problemes de finançament. Són massa les obres que es deixen de fer en els petits municipis, perquè resulta que la part que hauria de correspondre al pressupost total de les obres, la part que hauria de correspondre, com deia, als municipis –perquè l'altra part sí que, generalment, són subvencions–, doncs, resulta que, a aquesta petita part, no hi poden fer front i, per tant, es deixen de realitzar o es deixen de produir aquestes inversions; que no fan altra cosa que els serveis mínims que marca obligatòriament la legislació de la Generalitat en el seu article 64, que no es produeixin i no es puguin realitzar. Aquest és un aspecte que, en tot cas, m'agradaria remarcar.

Un altre aspecte que m'agradaria remarcar és el de l'estructura pressupostària dels pressupostos municipals de Catalunya. Bé, alt per alt, en tot cas, i passant una mica de pressa, bé, tenim que, d'aquesta estructura pressupostària, se'n deriva que el 50% –més o menys, entre el 45 i el 50%– és, bàsicament, pressió fiscal o són ingressos per tributació dels ajuntaments; un 25% només –i en molts casos ni hi arriba, i a més a més arriba tard i malament–, de transferències incondicionades de l'Estat, i de l'altre 25% una part va al deute... –que en tot cas, ja ho he explicat i que recordar, com he dit abans, que, pel que fa als crèdits, la Generalitat,

el paper de la Generalitat ha estat més aviat trist—, doncs, hi han dos aspectes: el tema de les subvencions, que també l'he destacat, i hi ha un altre aspecte que hi voldria fer..., hi voldria parar especial atenció, que són els ingressos que vénen de la venda del patrimoni municipal. I és un aspecte, en tot cas, que ara comença a ocórrer d'una manera més o menys generalitzada, però en tot cas s'ha de recordar.

La greu crisi dels ajuntaments catalans provoca o té repercussions molt més grans del que molts es pensen, i una repercussió d'això és que molts ajuntaments catalans optin per generar nou sòl urbà, no perquè estrictament el municipi ho necessiti, sinó perquè, d'aquest nou sòl urbà i de les cessions que s'han de fer als ajuntaments, els ajuntaments *a posteriori* el podran vendre i, en tot cas, incorporar diners. I això té repercussions que, fins i tot, el mateix director general de l'Administració de la Generalitat, en un article —que ja n'ha fet referència el senyor Farrés—, l'altre dia hi parava atenció: que aquest comença a ser un problema molt greu a Catalunya, en el sentit que la política urbanística no respon només a criteris urbanístics o territorials, indistintament del capteniment que li mereixen els alcaldes, amb la seva inestabilitat emocional o no... Aquesta és una altra qüestió que ja l'ha mencionada el senyor Farrés, que jo no vull fer-hi especial atenció, però sí que és un tema urbanísticament interessant, perquè això està ocorrent en moltíssims ajuntaments de Catalunya, en especial al Baix Llobregat.

El tema de la vocació municipalista. Ja l'he citat i en tot cas ja s'ha expressat aquí. Esquerra Republicana també és del parer que el Govern de la Generalitat no s'ha significat precisament massa en els darrers temps —ni en els darrers temps, ni en el principi, ni en el final, en tots els temps—, per tenir una sensibilitat municipalista massa important. Vam trobar a faltar moltíssimes vegades en els grans debats d'aquesta cambra que el president Pujol fes referència als municipis. Quan es projectava la Catalunya de l'any 2000, absolutament cap referència als municipis; en les negociacions a Madrid per al finançament autonòmic i en d'altres negociacions o en manifestacions per al finançament autonòmic català, mai, ni una referència al finançament municipal. Per tant, en tot cas, aquesta és una qüestió que cal recordar i remarcar sincerament.

Es miri des d'on es miri, la crisi de les hisendes locals necessita a Catalunya la reflexió i el compromís de tots. A hores d'ara ja no caben excuses, en aquest cas menys que en cap altre, perquè haurien de ser excuses de mal pagador. Som conscients, des d'Esquerra Republicana, que amb el marc legal del règim local a la mà a hores d'ara és difícil realitzar avenços significatius, però encara som més conscients que els ajuntaments catalans de tots els colors no ens perdonarien que sortíssim d'aquest debat sense acords ni millores concretes i tangibles.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Morera. Vol intervenir la senyora consellera? Té la paraula.

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Senyor president, senyores i senyors diputats, vull fer una precisió: jo, senyor Morera, li prego que m'atengui, perquè si vostè després ha de respondre resulta que no podrà.

Jo li deia que la pèrdua de temps no era per això que vostè ha dit, que per altra banda no m'ha acabat d'entendre, perquè és que no m'he referit en cap moment a res d'això que m'ha semblat que vostè deia. Jo li deia que era una pèrdua de temps avui, en aquesta cambra, que jo tenia la intenció —i crec que vostè també— de poder arribar a uns acords, de fer un debat en un marc que no és ni la Constitució, ni l'Estatut d'autonomia, que és un marc diferent del que avui ens movem i que em penso que des d'aquí, en aquest debat i avui, no seria convenient, pel bé de les resolucions d'aquest debat i per avançar en aquest tema de la resolució de la crisi financera dels ens locals, anar per aquest camí.

Ja li he dit que a mi m'interessa molt, de totes maneres, i he reconegut quan contestava al senyor Farrés, d'Iniciativa per Catalunya, que estava d'acord no només amb el que ell proposava per a Navarra, sinó també en els aspectes econòmics. Per tant, segurament seria un debat que seria interessant i que no em costaria gaire de seguir. Però jo el que li deia —ho repeteixo— és que ens hem de moure i proposava que el debat es fes i es mogués dintre del marc constitucional i estatutari.

He volgut sortir una altra vegada a la tribuna perquè sí que és cert que m'he oblidat de respondre a una de les seves preguntes, i que ara tinc la intenció de fer-ho, sobre els municipis petits, que per altra banda no són patrimoni de ningú, ni de vostè, ni del Grup Socialista, ni del convergent, ni de ningú. Ja hi vaig fer referència, de totes les maneres, ahir en el meu discurs, i deia que el pes que té la població en l'estructura actual de les finances municipals provoca greus conseqüències, precisament, que els ajuntaments petits puguin prestar adequadament fins i tot els serveis mínims obligatoris, perquè tenen una capacitat econòmica molt reduïda, que no és només per aquest sistema d'aplicació de l'indicatiu de població quant a participació, sinó perquè també, a l'hora de regular els ingressos locals, també resulta que és diferent, per tant estan penalitzats d'alguna manera doblement: pel tema de la participació i pel tema dels ingressos als quals poden accedir.

Aquest problema —que ja deia també que per als municipis grans també existeix, malgrat que tenen el correctiu de l'element població— és més gran en els municipis petits; per tant, tot allò que es faci de cooperació té i dona als municipis petits una real possibilitat d'inversió, donat que ara, si aquesta capacitat d'inversió ha de sortir de l'ajuntament petit, superaria fins i tot la capacitat de gestió, és a dir la inversió suposaria més que el que és la despesa simplement de gestió de funcionament de l'ajuntament.

És cert que si no existeix la cooperació seria impossible que aquests ajuntaments prestessin aquests serveis bàsics, perquè suposaria una despesa per habitant molt superior i desproporcional a la que tenen altres habitants de la resta de municipis de Catalunya, i parlem també del principi d'igual-

tat i que no tenen per què els ciutadans d'un poble petit patir les conseqüències d'uns serveis de mala qualitat i en menor quantitat que la resta de ciutadans de Catalunya. I en això suposo que estem d'acord.

Doncs ara m'agradaria dir-li que aquesta és una qüestió que és una inquietud, però no només d'ara, sinó antiga, i el que passa és que segurament no ha estat prou reeixida, i en definitiva no ha estat prou reeixida ni abans, ni ara; ara sobretot perquè tenim manca de recursos i perquè els ajuntaments petits, perquè els habitants dels ajuntaments petits també han de poder accedir als serveis de qualitat d'aquests, almenys d'una bona part d'aquests, de la resta de ciutadans de Catalunya. Ja es va fer l'any 81. L'any 83 es va estipular la preferència per a aquests municipis menys poblats i també petits, que no és el mateix.

La Llei d'aquest Parlament, de 1987, que regula el Pla únic d'obres i serveis de Catalunya, ha mantingut no només aquest criteri de preferència, sinó que amb els anys s'ha anat modificant per tal que es corregís –ja dic que d'una manera em penso que encara no prou reeixida–, que es corregís aquesta disfuncionalitat, de tal manera que es va proposar –i es fa– la possibilitat que els municipis de menys de 5.000 habitants gaudeixin de subvencions fins als 70% del seu import –ja saben que a la resta de municipis és fins al 50%, i hi hauria molts municipis que no podrien aportar l'altre 50%– per portar a terme diferents actuacions, siguin equipaments o un altre tipus d'inversions. I aquest límit del 70% en general, en alguns casos arriba al 90%. De totes maneres, li continuo dient –ho repeteixo– que no està prou reeixida, i també anuncio des d'aquí que aquest any, en el pressupost del 93, tenim la intenció d'aplicar els romanents de la gestió d'aquest Pla únic d'obres i serveis, si tenim la possibilitat, a ajudar aquests municipis petits a què vostè es referia.

Finalment, en això volia respondre'l, perquè sí que és cert, com li deia, que me n'he oblidat en la resposta, en la rèplica a la seva intervenció, i penso que és important, sobretot més quan en aquesta tribuna encara no se n'havia parlat avui, o no s'havia debatut aquest tema, i volia que sabessin que en aquesta intenció i voluntat de suficiència financera, dintre de la «suficiència» –entre comes– o insuficiència financera de la Generalitat, anar atenent també els municipis petits, perquè també són i formen part, els seus ciutadans, de Catalunya.

Finalment, agrair-li la disposició que vostè ha mostrat de fer, d'elaborar, de treballar amb la Generalitat i amb els ajuntaments de Catalunya, amb la Federació i l'Associació, i també amb l'Administració central, en definitiva, de participar en aquesta taula tripartida i en aquestes converses que en l'exposició d'ahir vaig proposar.

Moltes gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Cuenca. El senyor Morera vol fer contrarèplica? Té la paraula. Cinc minuts.

El Sr. MORERA: Sí, senyor president. Bé, molt breument, només dir, en tot cas –que em sembla que tampoc ens

hem entès–, que Esquerra Republicana no vol patrimonialitzar ni els petits, ni els mitjanets ni els grans municipis. Més aviat han estat els altres, o altres, que han intentat fer-ho.

En tot cas, dues apreciacions molt breus, que no s'han remarcat massa en aquesta nostra interpellació. Una és la que fa referència, que no s'ha mencionat –o en tot cas s'ha mencionat en la intervenció d'un altre diputat, però no ha quedat massa clar–, és, en tot cas, quin és el capteniment del Govern pel que fa a la província única, que m'agradaria que, en tot cas, la consellera ens expliqués a veure com està, perquè sembla que la província única de Catalunya, que al seu dia va marcar la legislació territorial d'aquest país, dorm el son dels justos. En qualsevol cas, què en pensa fer? I en qualsevol cas, pel que fa al refinançament del crèdit, el Govern, si entraria –que també m'he descuidat de dir-ho–, si entraria en un possible refinançament del crèdit acumulat municipal.

Moltes gràcies, senyor president, i res més.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Morera. Fins a les cinc d'aquesta tarda, se suspèn la sessió.

(Són dos quarts de dues del migdia i onze minuts.)

La sessió es reprèn a les cinc de la tarda i sis minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat dels vicepresidents primer i segon i dels secretaris segon i quart. Assisteixen la Mesa l'oficial major, la lletrada Sra. Andreu i el lletrat Sr. Pau.

Al banc del Govern seuen la consellera de Governació i els consellers d'Economia i Finances, de Sanitat i Seguretat Social i de Comerç, Consum i Turisme.

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió.

Abans de prosseguir amb el debat que és objecte del punt primer d'aquest plenari, he de comunicar el que segueix: un error en l'aplicació del programa informàtic ha produït que a la llista de preguntes a respondre oralment en el Ple, que s'ha repartit aquest matí, existeixi una equivocació en l'ordre, que cal esmenar: així, doncs, les preguntes números 8 i 9, que havia de formular l'il·lustre senyor Josep Ignasi Llorens, del Grup Popular, passen a ser les números d'ordre 23 i 24, i les preguntes 25 i 26, que formulen el senyor Josep Maria Rañé, del Grup Socialista, i Jordi Portabella, del Grup d'Esquerra Republicana, passen a ser les números 39 i 40. L'error no és del sistema informàtic, sinó de l'aplicació que se n'ha fet, perquè passàvem del número nou mil al deu mil i, en no posar una xifra de més, s'ha produït llavors que els deu mil eren mil i passaven davant dels nou mil. Els serveis del Parlament han lliurat ja als senyors portaveus una nova llista, que substitueix l'anterior, i la llista corregida serà distribuïda a tots els diputats demà al matí.

Proseguim, doncs, amb el debat. Correspon intervenir ara al Grup Parlamentari Socialista. Pel Grup Parlamentari Socialista, té la paraula l'excel·lentíssim senyor Pasqual Maragall.

El Sr. MARAGALL: Molt honorable senyor president, honorables membres de la Mesa, il·lustres senyores i senyors

diputats, honorables consellers, en aquesta sala hi ha, he comptat pel cap baix, hi hauria d'haver divuit alcaldes. Hi ha diputats que són alcaldes de Sant Cugat del Vallès, de Vilanova i la Geltrú, de Manresa, de Granollers, de Santa Coloma de Gramenet, de Borredà, de Sabadell, de Sant Andreu de Llavaneres, de Móra la Nova, de Reus, del Vendrell, de Valls, de la Sénia, de Girona, de Ripoll, de la Seu d'Urgell, de Lleida —que és aquí, també— i de Barcelona. (*Remor de veus.*) I encara n'hi ha més, per cert; encara me n'he deixat algun. Aquesta cambra, per tant, té el màxim interès en aquest debat.

La veritat és que aquest debat és un debat que retorna, però que no retorna prou sovint. Jo recordo que fa —ara no en faré la història—, fa quatre anys, l'any 89 —encara no quatre anys: devia ser el novembre del 89—, el Grup Socialista va fer una colla d'interpel·lacions seguides, referides al tema local, que van donar lloc a un debat, i un debat interessant i positiu sobre el paper pel resultat que va donar dintre de les parets d'aquesta cambra, encara que negatiu —hem de dir-ho—, o nul, quant als resultats que va donar al carrer i que va donar a la vida política de Catalunya: no va tenir resultats.

Jo ara, com que aquest matí he sentit les intervencions, que m'han agradat força i amb les quals coincideixo d'una forma pràcticament absoluta, del senyor Curto i del senyor Farrés —encara que lamento no haver pogut estar en la intervenció del representant d'Esquerra Republicana, però ha sigut per una raó que ara explicaré, que té a veure també amb el municipalisme: m'he hagut d'absentar per una raó relacionada amb els nostres interessos, em penso, i vostès m'ho sabran reconèixer, no?—, com que tot això s'ha fet, i s'ha fet molt bé aquest matí per part dels diversos grups que han intervingut, a mi m'agradarà més fer ara una mica sense papers, per dir-ho així, una reflexió. Intentaré fer davant de vostès una reflexió general sobre alguna cosa que em sembla que no hem acabat d'aclarir entre tots, en aquest país i també en aquesta cambra: sobre les relacions entre Catalunya i els ajuntaments de Catalunya, que és el tema del debat. El debat es va plantejar com un debat general sobre la situació dels ajuntaments, i després es va concretar amb «política», la situació política; després es va parlar molt de l'economia, que és un dels punts importants, i jo també en parlaré. Però en tot cas alguna cosa hi ha que no va bé, en fi, que grinyola, en la marxa de la política d'aquest país, i que no grinyolava en altres èpoques de la nostra història —com també tindrà ocasió de recordar.

Quan Macià o Tarradellas parlaven dels ajuntaments, o Companys, ho feien en un to que no hem retrobat, que encara no hem retrobat i que estic segur que retrobarem, perquè ho feien en un to que denotava una enorme confiança mútua; amb un to que denotava l'esperit que hi ha darrere l'article 5 de l'Estatut, quan diu que la Generalitat s'organitza a través de les seves comarques i els seus municipis, que hi està present, eh?, la qual cosa no vol dir que funcionalment, com diu l'article vint i tants, no tingui, com té, el Parlament, el president i el Consell Executiu, com a autoritats de governació. Però la Generalitat s'estructura ella mateixa, no ja

Catalunya, no ja el territori, sinó la institució de govern de Catalunya s'estructura en municipis i comarques, segons l'Estatut. I aquest esperit que estava present en les paraules, dic, dels presidents que la Generalitat ha tingut en aquest segle, s'ha perdut, no l'hem tornat a trobar. Aquesta confiança, aquest caliu, aquesta comunicació, per altra banda sovintejada..., jo recordo que el president Tarradellas trucava sovint als alcaldes dels caps de comarca, o de Barcelona, per interessar-se, per preguntar, per dir: «Estem amb vosaltres, vosaltres sou qui esteu fent Catalunya, i nosaltres, la Generalitat, estem amb vosaltres.»

Hem trobat un clima, segurament degut a l'existència d'un determinat mapa polític, però aquest mapa polític, al ciutadà de Catalunya segurament no li diu gran cosa, des del punt de vista del to que troba o que no troba, precisament, en la relació entre uns i altres. Al ciutadà de Catalunya no li agraden, segurament, les lliçons de civisme, que les podríem donar tots, o d'hiperrealisme. Es pot dir: «Escolti, és que com que resulta que les grans ciutats són d'un color i el Govern de la Generalitat és d'un altre, cosa que no passava durant la república, doncs, és normal que no hi hagi un diàleg aprofundit.» Doncs no és normal, no és normal. Perquè les institucions estan per sobre dels partits, i les institucions tenen uns partits que les animen i que les governen, però elles mateixes són alguna cosa més que els partits que les governen, i, per tant, aquest diàleg, aquest to de Macià, de Companys, de Tarradellas, no s'hauria de perdre mai: s'haurà de recuperar i millor que sigui més aviat que no pas tard, eh? Jo estic segur que això s'aconseguirà, tinc el sentiment i el pressentiment que això no està pas massa lluny, que realment hem gastat..., no l'hem gastat, no és que l'haguem malgastat, dic que hem acabat un període de la nostra història en què això potser no s'ha sentit com a prioritari, però ara ho serà; ara ho serà, i és per això que aquest debat és important avui aquí.

Fa cent anys, un escriptor català, tornant de França i entrant per l'Empordà i emocionant-se, com és habitual —nosaltres som gent sentimental, en aquest país—, emocionant-se segurament per retrobar aires i olors i llums que li devien semblar pròpies, va començar una reflexió que jo crec que encara és d'actualitat avui en dia i que no me la puc treure de sobre perquè no n'he trobat d'altra que sigui tan punyent i al mateix temps tan descriptiva del que és el sentiment, al mateix temps, de pertinença a Catalunya i de pertinença a cada una de les seves ciutats o pobles o comarques. Deia aquest escriptor que si a un català li preguntaven..., en aquell moment, fixeuvos que ja era qüestió de si Europa era o no era la nostra pàtria, en aquell moment d'una altra manera i d'una altra forma i amb una altra actualitat, però era una qüestió que estava sobre la taula i ell contestava aquesta qüestió dient: «A un anglès o a un francès, si li pregunten el que és no contestarà mai que és europeu; ell dirà "sóc francès", "sóc anglès", i tothom entendrà que és europeu».

I, per tant, nosaltres, no siguem esnobs, no vulguem ser més papistes que el papa; si ens pregunten què som, no di-

guem que som europeus, perquè encara farem el ridícul; nosaltres hem de dir que som catalans i la gent haurà d'arribar a entendre algun dia que, dient que som catalans, això vol dir que som europeus. I continuava... «Vostès em podran dir que per què no dic espanyols», i deia: «doncs, perquè per ser espanyols, precisament, el que ha de fer un català és ser, primer de tot, bon català, en tot cas». I continuava dient: «Arribarà un dia...» —deia ell—, «la sal, la sal de la vida, per dir, si em parlen d'Europa, si em parlen de ciutats, si em parlen del món, si em parlen de pàtries, la sal està en Catalunya» —deia ell.

«Però arribarà un dia» —continuava, i això és un esperit que jo em penso que ens compromet a tots—, «arribarà un dia en què, segurament, com que això no serà tan necessari i serà més obvi, ja no ens haurem d'explicar tant, del que som, serà més obvi que dient que som catalans, tothom entendre que som europeus; arribarà un dia, empordanesos» —els ho diu als empordanesos— «que vosaltres, potser pel bé de Catalunya» —diu—, «pel bé de Catalunya, millor serà que us digueu empordanesos que no pas catalans».

Què vol dir amb això? Vol dir que en l'estimació profunda de la terra, en la ciutat en la qual vivim hi ha un sentiment d'arrelament en concepte gran, que és el de pàtria —fins i tot, de diverses pàtries més grans—, sentiment que no és contradictori amb el fet de l'afirmació de la vila, de la ciutat, del poble, de la comarca a la qual un pertany.

I acaba l'escriptor el seu discurs dient «perquè la veritat està a l'espiga i no pas a la garba, o més ben dit en el gra i no pas en l'espiga», és a dir, en la part, en el nucli i no en el tot. I jo crec que a Catalunya, en aquest final de segle, arribarem, estem arribant al moment en què això comença a ser afortunadament veritat i que Catalunya és una realitat tan admesa i tan palpable i tan potent i tan respectada, gràcies a tots, gràcies a tothom, que aviat podrem començar a dir «sobretot som barcelonins», «som de l'Empordà», «som de Figueres» o «som de Valls». I la gent entendre que dient això estem dient que som catalans i que això no és pas contradictori i que ningú pot basar en la desconfiança o en la poca confiança el diàleg entre Valls i Catalunya, entre l'Empordà i Catalunya o entre Barcelona i Catalunya.

La història d'aquest debat, o la prehistòria —si vostès volen—, són unes lleis de l'any 87 que van pretendre organitzar el territori de Catalunya i no ho van aconseguir; és a dir, ho van aconseguir, ho van fer però, segons la nostra manera de veure-ho, no d'una manera efectiva i positiva; van crear tants problemes com solucions, per dir-ho almenys d'una forma jo diria que bondadosa.

Va passar el temps, van venir unes eleccions i el poble va tornar a elegir la mateixa majoria que havia fet aquelles lleis, l'any 88, al cap d'un any escàs, un any i una mica més. I va passar un altre any i aleshores l'oposició de la minoria va dir «potser és el moment que recordem a la cambra que ha passat un any, que el govern entrant de l'any 88 ens ha promès aplicar les lleis aprovades l'any 87 amb mesura i amb ponderació i potser serà el moment de recordar-li que puix que el poble els ha tornat a elegir no els discutirem

aquestes lleis, però sí que els discutirem, o sí que els demanarem col·laboració per aplicar-les d'una forma més positiva».

I aquí el conseller que va contestar, que va ser el conseller Gomis, ho va fer d'una forma enormement positiva, que jo recordi; està en els llibres d'actes, aquests dies m'ho he estat mirant; no hi ha cap frase que destaquï per sobre de l'altra en el sentit que ara jo l'hagi de llegir aquí, però sí que els asseguro que va ser una contestació positiva i molts de vostès ho recordaran. D'això, d'allò per descomptat, tanmateix no se'n va fer res. Si em permeten una petita ironia: de la mateixa manera que l'any 86 el conseller de Governació, que va iniciar els acords amb els ajuntaments, amb els partits de l'oposició, amb el senyor Armet, amb mi mateix, que jo recordi, en aquella època, per a l'elaboració d'unes lleis que havien de ser de consens —les famoses LOT— va desaparèixer del panorama polític català i va marxar en un tren a Madrid com a diputat durant un any i mig, ara ens trobem que aquell senyor, aquell altre conseller que l'any 89 ens va prometre —i estic segur que de bona fe— que hi hauria d'haver un acord en l'aplicació d'aquelles lleis que no s'havien volgut canviar, doncs, aquest senyor també ens el trobem avui a Madrid en un altre tren, no amb els diputats, però sí amb els ambaixadors.

Jo desitjaria que les coses no continuessin per aquest camí; és a dir, em penso que —no jo, tots— tots desitjaríem avui que realment ni aquest debat ni la situació política d'aquest país no portin a un moment en el qual, per manca d'acord, per manca de diàleg, per manca de transformacions reals, és a dir, que el que es parli en aquesta cambra realment es traslladi al carrer i d'una forma positiva, i per desconfiança, ens tornem a trobar que la Governació d'aquest país canvia de mans sense que aquells que la tiren endavant en aquest moment històric puguin dir «hem fet la feina que se'ns demanava». Perquè el que ens demana el poble de Catalunya, senyors consellers, senyora consellera, és que ens entenguem; és que ens entenguem per treballar conjuntament; no per confondre competències.

A mi m'han semblat molt bé algunes coses que he sentit respecte del rigor conceptual en aquest sentit, però sí que ens entenguem perquè, pràcticament, no hi ha cap competència de les que ens impliquen que sigui exclusiva; no hi ha quasi cap, quasi ni un dels problemes que són importants per als habitants de Catalunya que no puguin ser considerats com a problemes de competència compartida. En quasi totes les qüestions importants d'aquest país —econòmiques, de seguretat, de justícia, d'economia, d'infraestructura, de l'aigua, del transport, de les autovies—, en quasi totes elles hi trobarem que hi ha competències de vegades estatals, però molt sovint —les més de les vegades— competències autonòmiques i competències locals no barrejades, però sí coincidents, sí concurrents.

Si mirem l'actualitat d'avui, la d'ahir, la d'aquests dies, ens trobarem reflexos d'aquesta situació. Aquest matí hem pogut llegir en el diari —i això és el que ha provocat la meua absència aquest migdia— que el Tribunal Superior de Justí-

cia de Catalunya demanava... –demanava, no decidia; algun diari ha dit «decidia», però s'equivoca perquè no decideix, però pot proposar–, i ha proposat la supressió d'un dels quatre jutjats de guàrdia que hi havien, que hi ha en aquesta ciutat d'ençà d'aquest sistema de justícia ràpida que –com tantes altres coses– va néixer en aquest país amb el caliu dels Jocs Olímpics; no perquè tinguessin cap relació amb l'esport, però sí perquè entre altres efectes indirectes aquest hi va ser: la necessitat de garantir no ja una seguretat dels Jocs, sinó de la gent que vindria a veure'ls i, en definitiva, la necessitat de poder garantir que aquells que ens visitessin poguessin testimoniar, si és que sofrien algun accident d'aquest tipus delictiu..., doncs, va forçar segurament que a Sevilla i a Barcelona es creessin aquests jutjats immediats que han donat un bon resultat i que un sector de la judicatura ha considerat si no innecessaris, en tot cas, massa abundants; el fet és que han proposat que un d'ells desaparegui.

I la veritat és que la posició del conseller de la Generalitat de Justícia, jo crec que –si no ho he entès malament– és favorable a aquesta supressió. I aquest és un dels punts que a vostès els pot semblar una «tonteria», que jo em penso que demostren que hi ha alguna cosa que no va. El conseller de Justícia de la Generalitat hauria d'estar absolutament d'acord amb l'alcalde de Barcelona i amb l'alcalde de Lleida i amb els altres alcaldes de ciutats on això s'està començant a practicar, per mirar que d'un cop la justícia d'aquest país, a part d'altres coses, compleixi el mandat constitucional que diu que «todo español tienen derecho a una justicia sin dilación», o «sin dilaciones innecesarias», no?

El punt menys exemplar de la justícia, del sistema de justícia que estem vivint és, precisament, la seva manca de celeritat, la seva manca d'immediateza i el fet que entre el fet delictiu, la prova, el judici i, finalment, la sentència passa tant de temps que les suspensions sovintegen i l'exemplaritat del procés queda absolutament posada en qüestió.

Bé, jo crec que hauríem de ser capaços, senyores i senyors diputats, de crear en aquest país un tipus de diàleg i uns sistemes i procediments de diàleg que facin que aquestes coses no vagin d'aquesta forma, sinó que succeeixin d'una altra manera; és a dir, que hi hagi la possibilitat que els alcaldes col·laborin amb cada un dels consellers respectius perquè hi hagi una política catalana en la matèria, eh?, per exemple, en la matèria de la justícia ràpida.

Jo he anat aquest migdia en aquest acte, en què en el jutjat el ministre ha donat unes condecoracions als jutges que més s'han distingit en la implantació d'aquest sistema, perquè m'ha semblat que era, com a mínim, obligat i de bona educació per part d'un alcalde que ha vist una de les poques bones notícies que el sistema judicial ens ha donat en els darrers temps..., doncs, premiat. Hem vist també avui en el diari que el president de la Generalitat va visitar la presó, la Model, i aquí els donaré un altre exemple del que els estic dient: no és que..., no faig qüestió del fet que l'alcalde de la ciutat no ho sàpiga; a última hora Barcelona és el cap i casal, és molt gran i moltes de les qüestions que s'hi afinquen

són qüestions de caràcter nacional –ja saben que jo no sóc, precisament, partidari de la concentració en les capitals de totes les institucions de caràcter nacional–, però bé, jo entenc perfectament que, de vegades, aquest tipus de petites descortesies succeeixen, i segur que n'hi ha moltes més, fins i tot en altre sentit, de manera que no en faig qüestió.

Però sí que vull que sàpiguin el següent: a Barcelona hi ha tres presons; hi ha la Model, hi ha la presó de dones de Wad-Ras i hi ha la presó de joves de la Trinitat Vella. El president de la Generalitat..., jo no sé si ho sap, però ho hauria de saber, perquè segurament alguna vegada li ho he dit i en tot cas ho hem dit públicament, i el conseller de Justícia també li ho hauria de dir, perquè n'he parlat amb l'anterior i amb l'actual, amb el nou; saben que la prioritat per a la ciutat –per a la ciutat, dic, no per a Catalunya, per a la ciutat– és que es traslladi la presó de joves de la Trinitat Vella, i en fi, jo no acabo d'entendre que hi pugui haver raons molt diverses que justifiquin un interès de Catalunya diferent que aquest, eh?

Jo he entès el que em deia el conseller Bassols i em diu ara el nou conseller Isac, que la Generalitat s'ha posat com a objectiu de no crear noves places que siguin per traslladar-ne de velles, sinó de crear-ne de noves que permetin descongestionar les presons que hi ha congestionades; això ja ho entenc. Però, amb aquest criteri, com amb tants d'altres, l'interès local, l'interès territorial i l'interès, diguéssim sectorial o funcional, en aquest cas, de la justícia a Catalunya, jo crec que es poden compaginar, es podrien compaginar perquè l'Ajuntament de Barcelona ha trobat un solar, un indret en el qual traslladar la presó de joves de la Trinitat, ben a prop, de manera que pràcticament sense sortir del barri, no creant nou conflicte, potser sí que al barri més proper algú s'aixecarà per dir: «no volem la presó tan a prop», però en definitiva la presó no es mou del barri i tanmateix deixa de presidir un barri que, aquest, sí que és presoner de la presó; així com la Model està ubicada en un barri que és tan potent ell mateix que no crea cap mena de problema des del punt de vista urbanístic i social, l'eixample és tan potent que la Model, tot i sent gran, no crea una perversió urbanística a Barcelona; Wad-Ras, per altra banda, la presó de Wad-Ras és tan petita i està en un barri tan millorat, també, que no crea un problema important des del punt de vista urbanístic i de degradació i, en canvi, la presó de joves de la Trinitat domina el barri, el barri de la Trinitat Vella està estigmatitzat pel fet de tenir aquesta presó, que provoca una colla de visites i un enrenou, és un barri de dotze mil persones, petit, que està crucificat una mica entre les autovies, la línia del tren i el riu Besòs i les línies d'alta tensió –com ja sabeu– i que es considera ell mateix com un barri poc connectat amb el conjunt de la ciutat i amb el conjunt del país.

Què és el que fa que no hi hagi cap mena de diàleg, que hi hagi un silenci espès, diguéssim, entre accions que aleshores els alcaldes al matí llegim com a notícies que surten al diari i que ens afecten enormement però sobre les quals no tenim no ja cap mena de control sinó cap mena d'informació?

Què és el que fa que el president de la Generalitat no pugui saber, o no pugui actuar en funció de saber que les prioritats de la ciutat van per una altra banda? Jo crec que el que fa això és la inexistència de canals de diàleg; no hem sabut crear-los..., o d'hàbits de diàlegs, si vostès volen; no hem sabut crear-los.

I agafarem un altre exemple: el Comitè de Regions, el tema del Comitè de Regions. S'escau que en aquesta ciutat, plaça de Sant Jaume, cantó mar i cantó muntanya, hi resideixen dos governs, els presidents dels quals són alhora presidents de l'Associació de Regions d'Europa i del Consell de Municipis d'Europa. I els estalvio el nom sencer, que és Consell de Municipis i Regions d'Europa, però de fet, i sobretot, és un consell de municipis d'Europa; està presidit per l'alcalde de Barcelona. I l'Associació de Regions d'Europa està presidida pel president de la Generalitat de Catalunya.

I si vostès llegeixen el diari es trobaran algun dia que l'ARE, l'Associació de Regions d'Europa, és partidària de l'exclusivisme en el Comitè de Regions, de l'«exclusionisme» en el Comitè de Regions. Què vol dir? Que la direcció de l'Associació de Regions d'Europa no és partidària que les ciutats estiguin presents en el Comitè de Regions d'Europa. Ara, vostès llegeixen el Tractat de Maastricht, que crea el Comitè, i l'article 198.a) —em penso que és— diu textualment que aquest Comitè de Regions, que es diu de regions, és de regions i de poders locals, i que només per economies de llenguatge no es titula «Comitè de Regions i de Poders Locals», però és de regions i de poders locals.

I bé, ens trobem doncs que Catalunya milita d'una forma activa..., la nostra comunitat autònoma, la nostra pàtria, el nostre país, el nostre govern està militant activament contra la presència dels ajuntaments en el Comitè de Regions i Poders Locals d'Europa, que és el Comitè de Regions i Poders Locals. I ens preguntem: Per què Catalunya és menys municipalista, suposem, que altres regions? Per què al Languedoc-Rosselló, fins i tot —que està ben a prop—, el seu president és més dialogant de vegades que el nostre amb nosaltres sobre aquesta qüestió? Què passa en aquest país que fa que la comunitat autònoma sigui tan negativa respecte a la presència de les ciutats, de les seves mateixes ciutats, en un comitè en el qual ella mateixa hi ha de ser i, per tant, s'hauria de veure reforçada per l'existència de ciutats catalanes?

Miri, l'Europa en la qual estem vivint és una Europa amb un fort moviment regionalista —regionalista en el sentit europeu—, però l'Europa en la qual estem vivint és també, i sobretot, un sistema de ciutats. D'altres països, d'altres continents, es podrà dir que les ciutats hi tenen un paper menys significat, però del continent que té ciutats que han fet, primer, comtats; després, províncies; després, repúbliques i regnes, i, després, imperis; del continent que té Viena i que té Berlín i que té París i que té Londres i que té Madrid i que té Atenes i Roma, d'aquest continent no es pot dir, no es podrà dir mai, que les ciutats no hi són importants. I no només perquè hi han aquestes que han fet imperis, sinó perquè les altres, les que no han fet imperis i les que no han

fet capitals o no han sigut capitals d'estat també aquestes són absolutament inseparables de la realitat europea. I quan un cita Manchester o Rotterdam o Amsterdam o Munic o Barcelona o Girona, un comença a pensar en un determinat tipus d'escenari sense el qual —i tornem a l'esperit de l'Empordà— seria impossible pensar en Europa. Una Europa que no tingués aquestes ciutats no fóra Europa.

Com deia l'escriptor als empordanesos: «Si vosaltres no hi fóssiu un dia, Catalunya no seria Catalunya». En canvi... Deia «Si a Catalunya li faltés l'Empordà, no seria ella mateixa», no? I, en canvi: «Si un dia, de Catalunya» —deia—, «només quedés l'Empordà, Catalunya podria tornar a néixer». De la mateixa manera, jo dic: si a Europa li faltessin aquestes ciutats, no fóra el que és realment; si a Europa un dia només li queden aquestes ciutats, tornarà a ser el que és, eh?, la podran reconstruir.

Jo crec que hem d'aprofundir una mica en aquest esperit que fa, de la part, un tema molt important respecte del tot. I que fa, del tot, un tema enormement important però permeable a les parts que el componen.

Jo, la concepció que aquest matí s'ha defensat aquí per part del senyor Curto i del senyor Farrés, la comparteixo plenament. Crec que és unànime en aquesta cambra; no pot ser d'una altra forma, perquè fins i tot dintre dels rengles de la majoria hi ha una representació molt important d'alcaldes de..., com he dit. I estic segur que tots trobarem a faltar un esperit que no hem sabut practicar.

Se'ns ha dit —se'ns diu de vegades— que nosaltres conformem les autonomies, que hi han dos conceptes d'autonomia: l'autonomia nacional o, més ben dit, l'autonomia política i l'autonomia administrativa. Jo, sobre això, us voldria alertar, il·lustres diputades i diputats, perquè aquests són conceptes —sense que jo discuteixi que no tinguin un valor en el dret positiu; tenen un valor en el dret positiu—, són conceptes no estàtics, que van evolucionant. La història està evolucionant, per altra banda, molt de pressa, i el concepte de sobirania nacional fa quinze anys, fa vint anys era una cosa bastant diferent del que és avui. I ho sabem perquè els processos d'integració són el que són, i els processos, per altra banda, de divisió també estan essent el que són, no? Per tant, atenció amb el concepte de sobirania nacional —que és la base del nostre sistema polític i l'hem de respectar com a tal—, però atenció, una mica, amb aquest èmfasi massa excessiu a distingir, d'una banda, el que seria autonomia política en el sentit fort de la paraula i el que seria només una autonomia de segon grau o derivada o administrativa, que necessitaria de la tutela d'un poder polític perquè ella mateixa no és govern.

Les autonomies locals, l'autonomia local, el govern local és govern. Jo crec que l'esperit de l'estat de les autonomies està traspuat, està permeabilitzat, absolutament, d'aquest tipus d'esperit que és l'esperit de l'autogovern. Potser és més anglosaxó que continental o francès, potser no és tan jacobí, però en tot cas és el sistema que s'està imposant.

De governs, n'hi han tres, a cada país. Hi ha el govern de l'estat, hi ha el govern de les comunitats, regions o *Länder* i

hi ha el govern dels municipis. I són tres nivells els que s'han d'entendre i els que s'han de considerar com a tals. I la Carta europea d'autonomia local i el Tractat de Maastricht van més enllà, i diuen, a més a més, que aquests poders, si és que s'haguessin d'ordenar..., no en el sentit de la jerarquia —que, en això, ja hi estem d'acord, que és de dalt a baix—, però sí en el sentit de la base de la sobirania popular, és de baix a dalt que s'han d'ordenar. I això és el principi de subsidiarietat.

I recordo que el primer ministre holandès Lubbers, que va estar aquí aquest estiu, ens deia, als tinents d'alcalde i a mi mateix, en un dinar, que el principi de subsidiarietat tenia el seu origen en la doctrina social de l'Església, la qual cosa segurament és veritat perquè, en fi..., aquest és l'origen històric, però tanmateix ha acabat essent alguna cosa molt similar al que és o vol dir el federalisme en el sentit que nosaltres l'interpretem. Subsidiarietat vol dir que la presumpció de la ubicació de les competències és a favor del poder més pròxim; això és el que deia el senyor Lubbers. S'ha de presumir, inicialment, que, les coses, les ha de fer aquell que està més a prop de la gent. I això és tan fàcil d'explicar a la gent i que la gent ho entengui, que el difícil és entendre com els polítics, de vegades, ho poguéssim discutir.

Les coses s'han de fer com més a prop millor de la gent. I la càrrega de la prova que això no sigui així en algunes ocasions —o en moltes ocasions— és dels poders més alts, no dels més baixos. No haurien de ser, com avui aquí, quasi patèticament de vegades, els poders petits qui defensin les seves competències. Haurien de ser els grans poders aquells que justifiquessin la seva presència en competències que normalment la gent atribueix o atribuiria de bon grat a poders més petits i més acostats de la gent, no?

Llegeixin la Carta europea d'autonomia local, perquè és rotunda en aquesta qüestió. I la Carta europea d'autonomia local és dret positiu; ho dic perquè el discurs de la consellera que vaig sentir ahir era un discurs molt basat en el dret positiu i en la interpretació jurídica de les qüestions. Doncs, la Carta europea d'autonomia local és dret positiu; és llei que preval en aquest país i a Catalunya i, és més, és una llei que preval per sobre de les altres lleis; està només sota de la Constitució. I no només és així, sinó que ja ha sigut utilitzada davant de jutges, que ja l'han utilitzat per basar sentències. Ja hi han sentències, a favor dels ajuntaments —d'alguns ajuntaments— o entitats locals, que es basen precisament en la invocació de la Carta europea d'autonomia local com a llei positiva. Jo recomanaria als alcaldes que tinguessin tots a la butxaca sempre la Carta europea autonòmica local; ens estalviariem molts disgustos —o en podríem donar bastants, en tot cas.

I aquest és l'esperit de Maastricht. Maastricht no diu pas una altra cosa —demano la benevolència del senyor president per seguir cinc minuts encara. Maastricht no diu pas una altra cosa. Ens diu que la llunyania s'ha de considerar sempre com una cosa a justificar. I vostès podran dir: «Bé, això va ser..., va tenir..., va fer fortuna perquè va coincidir amb la presidència anglesa de la Comunitat, i, com que els

anglesos eren contraris a la burocràcia europea des de Madame Thatcher, o des de Mistress Thatcher, doncs, el que estaven volent dir amb «subsidiarietat» era precisament que els estats s'ho podien fer tot i la Comunitat no havia de fer res.

I això, que és veritat, anecdòticament, és mentida en la profunditat dels fets, perquè el que diu Maastricht va molt més enllà de tot això. El que diu Maastricht i el que diu la Carta europea d'autonomia local és que el poder està..., fins i tot, els diré més: està en la societat civil. I tot allò que no estigui en la societat civil i hagi de ser traslladat al sistema de l'Administració pública s'ha de justificar. És a dir, els polítics..., la política s'hauria de justificar cada vegada que agafa una cosa de la societat per quedar-se-la. I, dintre del sistema de l'Administració pública, els que menys han de justificar són els ajuntaments i els que més, l'Estat; i el que encara molt més, Europa. I és bo de recordar que Europa, pràcticament, no fa serveis directament. No trobaran vostès funcionaris europeus corrent per Europa donant serveis; no n'hi han.

I per això, quan nosaltres —i miraré d'acabar, encara que, francament, creia que seria una mica més llarg el temps que em seria donat—, quan parlem del 50, 25, 25, què és del que volia acabar parlant, de temes econòmics i una mica més concrets, vostès veuran que no es parla mai d'Europa. I no es parla mai d'Europa perquè, en definitiva, estem parlant de despesa pública neta o consolidada i, per tant, de qui la gasta finalment, de quin és l'element, quina és l'Administració que finalment disposa d'aquells diners. I Europa no és mai qui directament disposa d'aquells diners; sempre ho fa —o pràcticament sempre ho fa— a través dels estats, de les autonomies o de la ciutat.

Senyores i senyors diputats, la subsidiarietat, el Tractat de Maastricht, tot això té molt a veure amb la nostra tradició política. El catalanisme ha sigut sempre municipalista, i ho ha sigut per raó de necessitat, però també per raó de luxe i de plaer. El catalanisme ha sigut sempre un municipalisme, també. Es pot ser nacionalista i no ser municipalista. Madame Thatcher era nacionalista i no era municipalista; era contrària als ajuntaments. El senyor Reagan era un gran nacionalista nord-americà i no era municipalista; era un gran enemic dels ajuntaments, i els va retallar les subvencions des d'un dotze a un quatre per cent —els va reduir per tres. Mistress Thatcher va suprimir el Gran Londres —poc abans de la supressió de la Corporació Metropolitana de Barcelona, per cert— i, a més, els va canviar el sistema fiscal, i gràcies a això va perdre el lloc, perquè realment es va ficar, va tocar un punt que era realment sensible i la gent no va acceptar-ho.

Doncs, molt bé: es pot ser nacionalista i no ser municipalista, però no es pot ser catalanista i no ser municipalista. No es pot. La tradició del catalanisme és una tradició lligada als poders locals, des del Consolat de Mar, des dels Usatges, des del Consell de Cent, des de la Mancomunitat i des de la República. Des del primer moment ha estat així i, per tant, seria un canvi —i seria un canvi nefast— que en aquest final de segle no fóssim capaços de renovar aquesta tradició.

Jo els convido a això: que, d'aquest debat, en pugui sortir aquest esperit, l'esperit d'una acció catalana conjunta, de la qual s'exclouï el mínim de gent possible, ni per separatisme ni per centralisme –ni per una banda, ni per una altra–, que sigui capaç de crear una col·laboració real i profunda entre les tres administracions i, concretament, a Catalunya, entre les dues que estan representades d'alguna forma en aquesta cambra.

Siguem concrets en l'estructuració d'algunes propostes. Demà serà el moment de fer-ho amb molta més concreció, però en tot cas, i responent algunes de les qüestions que aquí es van tractar ahir i aquest matí, jo voldria avançar quina és la postura del Grup Socialista sobre aquesta matèria, sobre matèries de finances, que no són matèries..., de vegades es diu la «delicada» situació financera, la «patològica», la «dramàtica», l'«horrible»... Mirin, és una situació difícil, la dels ajuntaments, però als ajuntaments no ens sol agradar que se'ns consideri des d'un punt de vista caritatiu, tampoc; no ens ajuda massa, això. Ja ho poden comprendre; davant dels bancs i davant de les caixes, per descomptat que no, i davant del públic tampoc, perquè fa creure a la gent que de vegades tenim menys capacitat de fer coses de les que fem. Hi han molts ajuntaments, amb alcaldes en aquesta cambra, que són més bons pagadors que la institució que aquesta cambra representa en primer lloc, per exemple, eh? –en fi, en termes de termini de pagament. I no perquè..., i això no vol dir que jo no entengui els problemes que té la institució en la qual estem avui. Jo sé quins problemes té la sanitat, per exemple, per fer efectius els seus pagaments, de resultes del sistema financer sanitari global. Però és la veritat i, per tant..., i, fer dramatisme lacrimogen, jo no en faria sobre aquesta qüestió. Jo crec que hem de mirar fredament la situació, trobar-hi solucions i caminar cap al futur.

I és en aquest sentit que els socialistes proposem el següent. Nosaltres proposem arribar a una distribució de la despesa pública neta consolidada del 50 per a l'Estat, 25 per a la Generalitat, 25 per als ajuntaments. És a dir, 25 per a les autonomies... Estem parlant d'una mitjana espanyola, que consti –i això és important–, estem parlant d'una mitjana espanyola, i la mitjana espanyola, d'un vector de tres elements, està formada de la mitjana de vectors que són diferents, eh?; és a dir, no cal que m'expliqui massa més, perquè després encara tindrem problemes fora d'aquí, però ja m'entenen el que estic dient, eh? És una mitjana espanyola, que no vol dir que cada una de les comunitats autònomes o cada un dels ajuntaments hagi de tenir aquesta distribució. Depèn, depèn de les competències, de les habilitats i del moment històric que s'estigui passant. En tot cas, nosaltres proposem per al conjunt de l'Estat espanyol aquest tipus de distribució.

Quan es compara això amb Europa s'ha de tenir en compte sempre, senyora consellera, que hi ha moltes maneres de presentar aquestes dades. És important que siguin dades consolidades, per descomptat; això no té cap dificultat de comprensió, però, en tot cas, jo sempre he preferit parlar de dades netes, d'interessos del deute i de classes passives o

pensions. Perquè, si ho estudiem, ja la Direcció General de Coordinació de les Hisendes Territorials publica, de tant, en tant, quina és la distribució. L'última que jo tinc ara a mà, que és la de l'any 90, ens diu que l'Estat havia gastat el 59,6%, les comunitats autònomes el 23,9 –el '24, pràcticament– i les entitats locals el 16,5. Però afegeix a sota: «No incluye pensiones de la Seguridad Social y clases pasivas», u; i dos: «No incluye el gasto por variación de pasivos financieros», que vol dir l'amortització del deute, perquè es considera que l'Estat és el banquer públic, en última instància, i que, per tant, aquest deute no és comparable amb el que puguin incórrer els ajuntaments o fins i tot les comunitats autònomes.

Jo crec que aquesta és la metodologia que hauríem de proposar, perquè si no, evidentment que trobem que se'ns diu que hi ha mitjanes federals del 18%, però no comptant això, eh? Segurament que aquí hi ha incloses qüestions com la Seguretat Social, que estan més centralitzades que el mateix sistema de l'Administració pública restant. Per tant –ho repeteixo–, 50-25-25, però net d'interessos del deute i net de classes passives i pensions.

I com a mitjana espanyola? Jo diria més, jo diria que en el proper mandat de l'Estat, és a dir fins a l'any 97, hauríem d'arribar a un punt que fos intermedi entre aquell en el qual estem i aquell cap al qual anem, si el punt cap al qual anem el situem a l'any 2000, que sembla una fita no massa agosarada. És possible aconseguir-ho? Jo no ho puc assegurar, perquè això que sembla tan poc –perquè estic parlant de poc relativament– és molt –i el senyor conseller de Finances ho sap– quan ho mirem en milers de milions. Un punt per cent sobre la despesa pública neta de transferències internes són, tanmateix, molts diners.

Però aquesta seria la nostra proposta: que els grups de la cambra catalana fossin capaços de posar-se d'acord en aquesta finalitat, perquè si mirem només el percentatge sobre transferències de l'Estat sobre els seus ingressos enviats als ajuntaments de Catalunya o de tot Espanya ens passarà que no tindrem en compte una cosa important que s'ha produït, i és que des de l'any 1980 fins ara les autonomies han passat del 0 al 25%. I els senyors ministres i secretaris d'Estat d'Hisenda ens diuen –i tenen raó– que no els ho demanem sobre total, sinó sobre el net que els queda després d'haver enviat el que han enviat.

Jo considero que si quan l'Estat va enviar les primeres 1.000 pessetes a la comunitat autònoma primera que fos, que potser va ser la catalana, hagués doblegat una punta i hagués dit: «Bé, aquest 1% o aquest 2%, que és el que jo envio als ajuntaments, dels fons que tinc, el deixo marcat perquè l'autonomia, quan el rebi, el redistribueixi directament als ajuntaments», i d'aquesta forma s'hauria evitat que caigués en la temptació, per part d'alguns ajuntaments, de fer antiautonomisme, no? I no es va fer, i jo crec que això va ser culpa de tothom. Va ser culpa de tots: no hi vam «atinar», no hi vam pensar. De la mateixa manera, les comissions de valoracions tampoc, quan es van reunir, no van considerar els temes de suplència més importants, els de

Barcelona i d'altres ciutats, no? No van considerar que hi havia serveis de l'Estat que es transferien a la Generalitat, que ja s'estaven fent a Catalunya, i que ja estava fent Catalunya, i que ja estaven essent pagats pels ciutadans de Catalunya a través d'impostos locals, com són els hospitals municipals o són els museus locals –vint-i-quatre, a Barcelona– o són les escoles municipals, que a Barcelona em penso que n'hi han quaranta. En fi, hauríem d'anar seguint per aquest camí.

Per tant...

El Sr. PRESIDENT: Vagi acabant, senyor Maragall.

El Sr. MARAGALL: Vaig acabant. Alguna cosa va anar malament a l'inici del sistema de transferències, que hauríem d'arreglar ara, i això s'hauria d'arreglar a través d'un diàleg a tres bandes; diàleg a tres bandes que –no ens enganyem– a Madrid no serà trilateral: serà multilateral, perquè hi han disset autonomies; però aquí a Barcelona –aquí a Barcelona o a Madrid, però en tot cas referit al que és Catalunya– ens hauria d'aplegar la Generalitat, els ajuntaments i el Govern de l'Estat. Això com a proposta estructural i de fons quant a les finances.

I com a proposta conjuntural els socialistes avancem el següent –i acabo, senyor president–: els empresaris solen dir que per crear 500.000 llocs de treball el millor que es pot fer és crear 30.000 empresaris –suposem–, que són ells els que han de crear els llocs de treball. És una mica una filosofia unidimensional –diguem-ne–, una mica discutible, però, en tot cas, és una forma gràfica de dir les coses. I nosaltres diem que a Catalunya hi han 1.000 municipis. Potser en seran massa i tot –jo ho discuteixo, això: no crec que se n'hagin de suprimir, de municipis; el que cal és que s'ajuntin tres o quatre per pagar el secretari, però no crec que s'hagin de suprimir. En tot cas, 1.000 municipis són una gran riquesa, i en tot l'Estat espanyol n'hi han 9.000.

I aquestes 9.000 entitats de tot l'Estat espanyol, o les 1.000 de Catalunya, ben dirigides i incentivades, seran capaces de canviar la psicologia dominant en la crisi que estem vivint si es troba la manera de fer-ho. I la manera de fer-ho jo crec que, amb totes les precaucions, amb el compte tingut d'on hi ha hagut malbaratament de recursos –si és que n'hi ha hagut–; amb molt de compte respecte a no primar situacions de massa despesa respecte a altres situacions de menys despesa; tenint molt en compte també el tema de la nova comptabilitat patrimonial a la qual estem obligats els ajuntaments..., i no les autonomies ni l'Estat, però nosaltres sí: estem obligats a fer una comptabilitat per partida doble, patrimonial, amb un compte d'explotació i un balanç, tenint en compte que això ha provocat l'afloració de dèficits importants de paper que era al cobrament i en el sistema antic del dèficit, senyor president, era *pendiente de cobro, menos pendiente de pago, más/menos existencias en caja* –deien–, doncs, ara resulta que el dèficit i el superàvit ja no són això, perquè la Llei obliga, en la nova comptabilitat, a provisionar el paper dolent, i aquest paper dolent *pendiente de cobro* ja no figura com a superàvit. Per tant, el 31 de desembre de l'any 1992 els ajuntaments s'han trobat, de cop i

volta, amb un increment molt important comptable del seu dèficit, amb els efectes que es poden imaginar davant el sistema bancari i de les caixes, el sistema financer.

De resultes de les converses que hi ha hagut, jo em penso que és bo avançar el que podria ser una proposta d'acord. Jo crec que ens hauríem de posar d'acord que la Generalitat i l'Estat fossin capaços de trobar una solució, en aquest cas, més conjuntural –si ho volen, per uns anys, no per vida, diguem-ne– de la situació financera dels ajuntaments, de manera que aquests puguin ser factors de progrés, factors d'inversió, factors d'animació econòmica en nou mil punts de la geografia espanyola i mil punts de la geografia catalana. Crec que aquest diàleg i aquesta col·laboració ens hauria de dur, senyores i senyors diputats, a una resposta que és la que la gent està esperant, el nostre poble està esperant com a resposta positiva i eficaç a la crisi que estem vivint.

Senyores i senyors diputats, el camp municipal és potser més que cap altre aquell en què és més evidentment necessària una acció conjunta de totes les forces catalanes; una acció política..., en minúscula, eh?, tot en minúscula, però una acció política catalana. No un partit, dic «una acció», un seguit de fets de comú acord. I no solament davant de Madrid: també davant de Madrid, però essencialment a casa nostra, creant un esperit de renovació del catalanisme de fi de segle des de baix, tal com va succeir fa cent anys. Si aconseguim això, difícilment hi haurà problemes sense solució en la governació de Catalunya i en l'aproximació de la política als ciutadans.

Moltes gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Maragall. Té la paraula l'honorable consellera, senyora Cuenca.

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Senyor president, senyores i senyors diputats, senyor Maragall, haig de reconèixer que –i ho estava pensant mentre vostè anava expressant-se– tenia una certa dificultat per poder ordenar les meves respostes, i m'he passat així durant tot el discurs, perquè la veritat és que jo diria que un 85 o un 90% de la seva exposició ha estat plena de conceptes d'una gran vaguetat, que se'm fa molt difícil respondre si em vull –per respecte al tema que ens ocupa de debat durant dos dies en aquesta cambra– atènyer al contingut.

I a més se'm fa difícil també, senyor Maragall, il·lustríssim senyor diputat, perquè –i la seva exposició m'ho corrobora– hi ha vegades en què és difícil separar-se de la condició política que un té, i a mi m'és difícil fer aquest debat amb vostè, pensant que representa el municipalisme a Catalunya, quan jo el tinc a vostè –i tot el poble de Catalunya– sobretot identificat com a alcalde de Barcelona. Però és que en el seu discurs, en el seu discurs... (*Remor de veus.*) Sí, senyor Obiols, ara dic per què. En el seu discurs ha estat parlant en un percentatge molt important de l'Ajuntament de Barcelona. Jo li dic les dificultats que jo tinc per poder respondre. I a més, també corroborades, perquè, fixi-s'hi: tinc al davant les resolucions de l'onzena assemblea de municipis. Ni una sola paraula de l'Ajuntament de Barcelona, ni una sola paraula del finançament preocupant, que el preo-

cupa a vostè i també al Govern de la Generalitat, del finançament de les entitats metropolitanes. I jo creia..., i a més li dic la reserva que tinc –i li ho exposo amb tota la claredat i senzillesa–, que em costa fer aquest debat amb vostè, perquè tampoc a la Federació de Municipis vostè es considera inclòs del tot, perquè ni parla dels problemes importantíssims que té l'Ajuntament de Barcelona, no només per a l'Ajuntament, sinó també per al Govern de la Generalitat, per a tots plegats, i també les entitats metropolitanes.

De totes maneres, faré un esforç; faré un esforç de respondre'l. Miri, senyor Maragall... (*Remor de veus.*)

El Sr. PRESIDENT: Prego als senyors diputats del Grup Socialista que guardin el mateix silenci amb què ha estat escoltat per tota la cambra el senyor Maragall.

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: És que, senyor Maragall, vostè podrà respondre després, i a veure si alguna de les coses que jo dic vostè diu que no és així. Li parlo de les resolucions de l'onzena assemblea: res diu del que li estic dient. Per tant, pensí que hi ha un cert inconvenient i una certa dificultat a respondre el seu discurs, per les raons que li he dit, perquè està ple de conceptes molt vagues. Vostè feia referència que si les presons, que si deia que el conseller de Justícia no sabia si hi estava o no hi estava d'acord..., una sèrie de coses que jo ara no li puc respondre i vostè tampoc ho podia dir asseverant perquè tampoc les coneixia, segons que vostè mateix ha dit.

De tota manera, em situaré en el to que crec que vostè ha portat a aquesta cambra –no sé si ho ha aconseguit, almenys per mi, crec que el to sí, no el contingut. Li haig de dir que el to de relació, el to –diguem-ne– amistós i de confiança depèn de la voluntat de les dues parts; si n'hi ha una que la vol i l'altra no, és molt difícil. I vostè m'ha semblat que desconfiava de la voluntat i del to del Govern de la Generalitat. Jo li dic que no desconfio del to de l'alcalde de Barcelona ni tampoc del to del Grup Socialista ni de la voluntat d'arribar a aquesta entesa.

I que estic segura... Estic segura, i potser perquè jo vinc de Madrid i no me n'hi vaig, perquè vostè deia: «És que hi ha hagut dos consellers que quan han fet la promesa se n'han anat a Madrid.» Doncs jo en vinc; potser serà més fàcil, ara... (*Rialles.*) Eh? Li dic que em presto a la més gran col·laboració per aplicar les lleis en el sentit aquest de diàleg i de consens que crec que cal, i que crec que cal, per moltes raons, per a tots els ajuntaments de Catalunya, però d'una manera especial per resoldre el tema metropolità de les entitats metropolitanes i el tema de l'Ajuntament de Barcelona.

Aquest matí –que vostè ha justificat la seva absència, que, per altra banda, ha estat molta estona en aquest Parlament– deia que faríem un intent de racionalització del desenvolupament territorial per a la prestació de funcions, de les funcions que la Generalitat i els ajuntaments tenen encomanades.

Li agraeixo que hagi parlat del rigor conceptual de la meua exposició d'ahir. Ahir els mitjans de comunicació potser ho deien diferent, però, en tot cas, és una resposta, diguem-ne, normal, de comentari, de què ha semblat el discurs i

l'exposició d'un membre del Govern, que, sigui bo o dolent, sempre es diu el mateix. De totes maneres, com que jo ja ho sé i ja he sentit moltes vegades les opinions aquí i allà, doncs, vaig interpretar, pels seus comentaris, que li havia semblat bé, malgrat que deia que ho havia defensat amb poc entusiasme; jo li haig de dir que sóc una persona entusiasta, si no, no estaria on estic. De totes maneres, és allò de la confiança: si vostè s'ho creu, bé, i, si no, jo li ho torno a dir.

Per tant, senyor Maragall, vostè diu: «És que hem de col·laborar..., els alcaldes han de col·laborar amb la Generalitat...» Ja hi col·laboren, jo crec que hi col·labora la major part d'alcaldes amb la Generalitat; el que succeeix és que, quan no hi ha acord, l'única veritat absoluta és la que diu l'alcalde d'aquell municipi, i en això sí que ens hauríem de posar d'acord: unes vegades té raó l'alcalde, altres la té la Generalitat, i moltes vegades això es resol als tribunals. Crec que en això estem dintre d'aquesta relació, entre institucions, que en la mesura que es pugui arribar a un acord no cal anar als tribunals i, quan hi ha un desacord mantingut, doncs, em sembla que la via constitucional i legal és anar als tribunals a resoldre aquestes diferències.

Vostè parlava –i també li vull respondre, encara que..., bé, jo crec que sí, que també forma part d'aquest debat, perquè en algun moment aquest matí ha sortit també– dels conceptes d'autonomia administrativa i d'autonomia política. És cert que molts conceptes avui estan en qüestió; fins i tot està en qüestió el parlamentarisme, jo diria que amb una preeminència del poder executiu..., tot això segurament està en qüestió, si més no com a conceptes teòrics, però el que sí que m'ha de reconèixer, senyor Maragall, és que avui, i em penso que també en el futur, l'autonomia administrativa no vol dir capacitat legislativa, i en això hi ha una profunda diferència. Jo no sé si en aquesta carta municipal, projecte de carta municipal, que seria bo que es portés de comú acord a aquest Parlament, i amb com més funcions millor..., no sé si vostè pretén fer de l'Ajuntament una cambra legislativa i potser per això plantejava..., no, no ho sé, però, en tot cas, li haig de dir que l'autonomia administrativa té una gran diferència, que és precisament que no és una cambra legislativa i, per tant, no té poder de legislar; té poder d'executar allò que el Parlament català, en aquest cas, li encarrega, com pot ser l'aprovació..., i dintre d'això té una capacitat normativa, per exemple, d'aprovació d'ordenances, però en cap cas d'innovació i de regulació legislatives.

Em parlava del principi de subsidiarietat. Aquest matí, també, crec, he dit que crec que és un concepte que no es pot examinar aïlladament, que al costat del concepte de subsidiarietat que conté la Carta municipal europea hi ha altres principis, que segur que vostè hi està d'acord: economia, eficàcia..., que, per ell mateix, aquest concepte, per molt que estigui contingut en la Carta municipal europea, tampoc s'ha d'entendre aïlladament. La Carta municipal europea no és una llei per sobre de totes les lleis: és un acord, és un marc que s'ha d'integrar, en tot cas, per ser executable, en les diferents lleis dels parlaments autonòmics i dels parlaments estatals, i en la mesura que això no es contingui esta-

rem en contra del que diu la Carta municipal europea, però no serà d'aplicació ni a Catalunya ni a la resta de l'Estat. Per tant, és una llei de lleis, però que necessita integrar-se a l'ordenament jurídic d'Espanya i de la comunitat autònoma de Catalunya.

Vostè deia –permeti que li torni la seva mateixa frase d'una altra manera–, vostè deia que no es pot ser catalanista sense ser municipalista. Jo li dic que es pot ser socialista i no municipalista, i em sembla que no el Grup Socialista català, però en altres instàncies de l'Estat, del Partit Socialista, van per aquest camí, perquè, si no, alguns dels temes que estem debatent avui, segurament..., no dic resolts, perquè no són fàcils de resoldre, però sí plantejats.

Senyor Maragall, no he estat jo, com a consellera de Governació, que hagi parlat en cap moment dels parents pobres que són els ajuntaments; més aviat he criticat, he qüestionat que es parli en aquest sentit, avui, en aquesta tribuna, i a la Federació de Municipis, quan vaig procedir-ne a l'obertura. En això estem d'acord que no podem posar aquest grau de dramatisme, perquè no serà la millor manera de resoldre els problemes dels ajuntaments de Catalunya.

Vostè feia una proposta estructural, deia uns percentatges, que, per altra banda, ja és una proposta antiga, i té de bo que es va parlant d'aquesta i, per tant, penso que cada vegada està més elaborada i potser és bona, no ho sé. Veuem la redacció quan presentin les propostes, així com les altres que deia que ja no eren propostes estructurals, sinó més concretes, per resoldre les finances a Catalunya, dels ajuntaments de Catalunya. De totes maneres, senyor Maragall, amb les dades s'ha de ser molt precís –suposo que vostè està amb mi, com a bon economista–, i és molt difícil comparar dades i saber si estem comparant el mateix o no. Quan en altres aspectes o en altres sectors es parla que el pressupost d'educació, per exemple, o de sanitat, hauria d'arribar al 5 o al 6% del producte interior brut, i es diu: «i estem a l'últim país o a la cua dels altres països de la Comunitat Europea, perquè Alemanya, França, tal... tenen un altre percentatge...», vostè sap tan bé com jo que el Govern parla d'unes dades i l'oposició d'unes altres, i les dues són vàlides. I és molt difícil arribar a saber què és el que es compta quan es parla d'un determinat percentatge sobre el PIB. I, per tant, vostè feia aquí una explicació i diu: «És que jo crec que més o menys ens hi estem acostant, perquè descompto això, parlo de nets i no parlo del que diu l'estudi, per exemple, de l'Antoni Castells.»

Jo crec que si vostès continuen plantejant aquesta proposta estructural, suposo que cada vegada està més estudiada, però en tot cas em sembla que l'hem de valorar i saber què comptem uns i altres. Per tant, esperem demà la redacció que presenten per a les seves propostes, i el desig d'aquesta consellera i del Govern de la Generalitat seria poder estimar, no només del Grup Socialista ni de tots els grups d'aquesta cambra, com més propostes de resolució millor, amb aquesta voluntat, doncs, d'aconseguir una solució, una proposta de solució per a les finances i per als problemes dels municipis de Catalunya.

I voldria, simplement, per acabar..., en tot cas, en tindrè ocasió després, si estima convenient tornar a intervenir. Senyor Maragall, a mi m'agradaria posar-me d'acord amb vostè, a veure si diem el mateix, perquè vostè parlava dels ajuntaments com a impulsors de l'economia. Jo ho he dit també, això, ho he estudiat, però jo diria que és una idea, avui, antiquada, antiquada. Els ajuntaments sí que és cert que són suplents quan hi ha cicles econòmics de recessió, però a Europa jo no sé si es diu que els ajuntaments són impulsors de l'economia; crec que són coadjuvants, i, en tot cas, com deia finalment vostè, factors d'animació, però no crec que siguin impulsors de l'economia.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyora consellera. Vol intervenir, el senyor Maragall? Té la paraula.

El Sr. MARAGALL: Gràcies, senyor president. Jo lamento la vaguetat que diu la consellera que ha notat en les meves paraules, perquè realment a mi m'ha costat seguir les d'ella en el moment que ha volgut explicar-se sobre aquest punt. Jo crec que..., jo crec que..., vejam, crec que estem dient tots bastant el mateix, en el fons, i, en canvi, tinc la impressió que hi ha alguna cosa seriosa que està per sobre de vostè i de mi que no va, i que va més enllà de tot això. Alguna cosa ha d'explicar, vagament o no vagament, concretament i amb exemples o filosofia política, alguna cosa ha d'explicar la tensió que hi ha hagut aquests anys entre ajuntaments i Generalitat i la falta d'eficàcia, no?

Jo crec... Jo li donaré la meua hipòtesi: jo crec que les comunitats autònomes –i la nostra no és diferent de les altres, en aquest sentit; és ella mateixa però no és diferent d'altres que han nascut des de zero l'any 1980–, la nostra ha volgut afirmar-se bàsicament tal com ho havia de fer: arrabassant poder de dalt –i en això estem tots d'acord–, en això estem seguint el principi de subsidiarietat, a més, i el principi d'autogovern en el sentit més ampli de la paraula, però de vegades ha tingut un excés de sensibilitat respecte al que eren afirmacions de poder a sota, i ha volgut, d'alguna manera –i em penso que aquest ha estat el discurs d'aquest matí, de pràcticament tots els intervinents–, ha volgut, volent o no volent, ha hagut de prendre –o, de fet, ha pres– poders i competències que corresponien al món local. No cal que ara jo em refereixi a més consellers, perquè en tornarà a dir que aleshores li sembla vague, eh? –no vull citar el conseller Comas, perquè aleshores entrariem en tot un altre món i realment hauríem d'anar d'una banda a l'altra del que és l'aspecte de la governació de Catalunya–, però sí que vull que sàpiga que tenim la impressió, molts ajuntaments –ens podem equivocar, eh?–, però tenim la impressió molts ajuntaments que la Generalitat, pel tarannà, per l'estil, per la personalitat, per la manera, pel to, per l'accent, per la forma com s'ha anat perfilant i afirmant, ho ha fet moltes vegades en detriment dels ajuntaments; és a dir, amb una certa desconfiança i amb una certa por de tot el que fos afirmació d'un altre poder polític que no fos el de la Generalitat dintre de Catalunya.

Senyora consellera, jo tinc una carta del 13 de gener de 1987, en la qual el president de la Generalitat em comunicava, abans de fer-ho llei, el que pensava convertir en llei, que era la dissolució de la Corporació Metropolitana. I en aquella carta hi havia dos arguments: un, la negació de la «Catalunya hanseàtica», deia —és a dir, amb una referència a conceptes antics, que jo respecto però que no deixen de ser antiquats, també—, i, d'altra banda, deia: «perquè Catalunya no es pot fragmentar». Tot el meu discurs d'avui ha estat, en el fons, una resposta a aquell primer paràgraf: Catalunya no s'ha de fragmentar, el tot de Catalunya, el concepte de Catalunya, no s'ha de fragmentar, però Catalunya no serà ella mateixa ni donarà de si tot el que pot donar si cada un dels seus punts no se'ls dota d'una autonomia i d'una capacitat d'autogovern, d'iniciativa i d'impuls tan grans com el que realment són capaços de desenrotllar, que és molt gran, que és molt gran la capacitat de cada una de les comarques i dels municipis de Catalunya d'impulsar i de desenrotllar acció política i acció econòmica. I això no s'ha sabut entendre.

Els exemples que jo he posat en justícia, els hauria pogut posar en benestar social, en sanitat, en altres —en sanitat hem anat bastant millor, almenys pel que es refereix a la ciutat de Barcelona—, però jo crec que, de debò, el poble ens pot... Ara el castigaran (*rialles*), ara el castigaran, el pobre conseller de Sanitat, i aquest càstig i aquestes rialletes que fan i que jo comparteixo demostren el que els estic dient: tenim per damunt alguna cosa que fa que desconfiem d'aquells que volen col·laborar. Hi ha alguna cosa, hi ha algun principi de funcionament d'aquest país que no va, que no funciona, que no permet la confiança, que converteix la confiança en suspecta, que converteix la col·laboració, de vegades, en pecat, i el pacte no diguem: el pacte és motiu de dimissió immediata. I també hi ha persones en aquesta cambra que ho podrien testimoniar.

Mirin, jo tinc el major respecte per la governació de Catalunya, pel president de la Generalitat i pel Consell Executiu, però els dic molt sincerament que, bromes a part, si aquells anys que ens queden de final de segle, d'aquí a final de segle, no els aprofitem per fer de cada un dels punts de Catalunya el factor de creixement polític i econòmic en els quals es poden convertir, haurem errat el catalanisme; el catalanisme no serà el que van pensar els que el van fundar ara fa cent anys, fins i tot cent cinquanta anys, que podria arribar a ser, perquè ells no van tenir cap mena de dubte sobre això, en cap moment es van plantejar que podia haver-hi una amenaça de cap ajuntament a la Generalitat, en cap moment, ni en cap moment van pensar que els contrapoders... —pensí que hi ha hagut teòrics que han expressat que el contrapoder és un principi de la democràcia; en fi, jo no arribaré tan lluny com el senyor Galbraith, que ho va teoritzar en un llibre—, però als catalanistes de primera hora no se'ls va ocórrer. Vostè llegeixi els discursos, jo li demano que es llegeixi els discursos de les Jornades... Això és una llarga història, eh? El juliol del 15 ja comença la Primera Setmana Municipal, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, per cert; la Segona és el juliol del 16, el 17, el 18..., cada

any, pel juliol; el gener del 19 hi ha l'Assemblea d'Ajuntaments Catalans al Palau de la Música Catalana; el juliol del mateix any, la Cinquena Setmana Municipal..., van pujant, Setena Setmana Municipal, l'any 21; Assemblea de Batlles, l'octubre del 31, al Palau de la Generalitat —Assemblea de Batlles al Palau de la Generalitat, dic—, i el febrer del 33 el Primer Congrés Municipalista Català, organitzat per la Federació de Municipis Catalans i convocat per la Generalitat republicana, lloc: Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona.

Anem al Segon Congrés, senyora consellera, anem-hi. Anem al Segon Congrés amb l'esperit que aquí ha quedat flotant i una mica aigualit, m'ha semblat a mi, per alguna cosa de caràcter formal que no em penso que sigui important; cadascú té la seva manera d'expressar-se, però hi ha una cosa que no ha de quedar en dubte mai, i aquesta cosa és que tenim a les mans la possibilitat de fer de Catalunya el país que els nostres avis van somniar, en aquest moment, i que això depèn fonamentalment no ja del que es deia aquest matí, el xotis, que deia el senyor Farrés, no depèn només d'això, encara que depèn molt d'això, sinó que depèn bàsicament del que nosaltres sapiguem fer del catalanisme que tenim aquí, aquí, i dels poders que tenim aquí.

No voldria entrar en algunes de les coses que vostè ha mencionat i que m'afecten molt directament, i que precisament demostren que no he volgut fer de la meua intervenció una intervenció *pro domo* i només relativa als meus problemes particulars o als del meu Ajuntament, als de la meua corporació. No he parlat de les entitats metropolitanes, no he parlat de la carta municipal..., amb vostè n'hem començat a parlar, i jo crec que aquest diàleg potser és millor que de moment es quedi en la discreció amb la qual l'hem iniciat, perquè altres vegades hem tingut esperances que finalment no s'han vist conformades per la realitat.

L'únic que jo crec que hauríem de demanar i podríem esperar, després de la jornada d'avui i d'ahir, és que els ajuntaments no marxem demà amb la impressió que som —com a vegades es diu— perfectament inútils per a la causa de Catalunya; perquè no ho som.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Maragall. Senyora consellera, vol intervenir? (*Pausa.*) Té la paraula.

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Senyor president, il·lustríssim senyor diputat, senyor Maragall, vostè, en la primera intervenció, es referia al fet que potser el clima era diferent en l'època republicana i ens parlava que potser era degut a un mapa polític diferent. Doncs, precisament perquè el mapa polític és diferent, crec que ens hem d'esforçar tots —i en definitiva és el que vaig proposar en aquesta cambra—, que hem de fer un esforç superior al d'aquella època, però que jo crec..., i tinc tot l'entusiasme per poder arribar, doncs, a aquest acord, precisament perquè sé i sóc conscient que el mapa polític és molt diferent, i vostè també.

Li agraeixo el to de la seva resposta, i també li diria que..., li tornaria a repetir que el Grup de Convergència i Unió i el Govern de la Generalitat voldríem aprovar el mà-

xim de resolucions conjuntes com a conseqüència d'aquest debat. De totes maneres, hi ha diferents maneres de plantejar les resolucions: aquelles propostes que s'allunyen tant dels plantejaments del Govern i del Grup que recolza el Govern que són impossibles, impossibles de consensuar, i hi ha un altre estil —que és el que sovint utilitza el Grup de Convergència i Unió al Parlament espanyol— que és fer aquelles propostes de resolució que s'acostin —sense cedir, però que s'acostin— a allò que pot ser consensuat. Si són aquestes les propostes del seu Grup Parlamentari, no dubti que tindrà el recolzament del Grup de Convergència i Unió.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies. (*El Sr. Maragall demana per parlar.*) Sí, té la paraula el senyor...

El Sr. MARAGALL: Senyora consellera, serà demà, realment..., i serà el nostre company Joaquim Nadal qui presentarà les resolucions proposades pel Grup Socialista, que esperem que tinguin l'aquiescència dels altres grups. Jo penso que seria molt positiu per al clima polític d'aquest país que, tot i en la situació electoral en la qual estem, es tingui, en fi, el bon enteniment de veure que la gent valorarà molt positivament que hi hagi, fins i tot en aquest període, acords per a coses que tenen a veure molt de prop amb el..., en fi, amb la qualitat de vida de la gent; en definitiva, amb la governació local.

Si vostè em demana concreció, podríem concretar molt més, però, en tot cas, jo em mantinc, com a propostes, en el camp econòmic..., en el camp procedimental, jo crec que demà serà el moment de discutir-ho —són coses que volen una mica més de cuina parlamentària abans de ser expressades aquí—, però, en el camp econòmic, sí que li reitero quina és la posició del meu Grup. La nostra posició és arribar a mig camí del que ens separa del 25%; del 50 al 25, 25%, amb l'Estat espanyol, ho torno a dir, amb la qual cosa vostès ja m'entenen el que vull dir quan faig aquesta referència; és una mitjana, com a cosa de fons, estructural; que això es compongui d'impostos menys rígids, més flexibles, d'IRPF, de transmissions patrimonials. Això és el que sempre hem parlat de fer i suposo que estarem d'acord amb aquest tema, però no hi voldria entrar amb gran detall perquè altres seran els moments i les ocasions per fer-ho.

En tot cas, en la mesura de caràcter més conjuntural, referida a la creació de llocs de treball, sí que m'agradaria concretar que jo crec que el que hauríem de fer és demanar que el Parlament de Catalunya estigui en condicions d'oferir una ajuda als ajuntaments en el sentit que el refinançament dels seus deutes, o aquella part dels seus deutes que es consideri refinançable, en fi, en condicions d'equitat, que aquest refinançament sigui compartit a mitges per l'Estat i la Generalitat. És a dir, que la Generalitat ofereixi aquest finançament i demani a l'Estat que posi l'altra meitat. Crec que això seria el més adient perquè l'Estat de les autonomies fos efectiu amb la causa municipal.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Maragall. (*La consellera de Governació demana per parlar.*) Sí?

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Senyor president, senyor Maragall, molt breument, per respondre'l en una de les seves propostes en aquest moment, que, per altra banda, ja vaig formular ahir en aquesta cambra, recollint la petició de molts alcaldes i, concretament, de l'Associació Catalana de Municipis. Ahir vaig parlar de fer una resolució, de proposar el refinançament del deute amb una fórmula que demà presentarà el Grup de Convergència i Unió mitjançant una proposta de resolució.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyora consellera. (*El Sr. Maragall demana per parlar.*) Senyor Maragall, sí, està en el seu dret de tancar el debat; tanqui'l.

El Sr. MARAGALL: Només afegir que..., perquè no quedi res en el tinter en matèria..., i per concretar en matèria econòmica, no? Arribar a aquesta estructura de la despesa pública, que és el que nosaltres proposem, s'hi ha d'arribar de diverses maneres, eh? Tot hi pot contribuir. És a dir, el fet que nosaltres diguem això i proposem això no vol dir que neguem el que, amb més detall, s'ha reclamat en diverses ocasions i, concretament, aquest matí, no?

Concretament, el primer que han de fer vostès és el Fons de cooperació local. (*Remor de veus.*) Això és el primer que han de fer perquè, escolti, si vostès són incapaços de posar un 1% del seu pressupost per a la cooperació local, aleshores pleguem veles i no ens hem entès, eh? És evident que hi ha d'haver esforços per banda de tothom; és evident que se li ha de poder demanar a l'Estat; és evident que s'ha de poder demanar més automatisme en els conceptes d'ingressos dels ajuntaments que el que ara hi ha, que són rígids i inflexibles; però no ens enganyem: ha d'haver-hi una mica d'esforç per part de tothom. El resultat, que sigui aquell, i els camins, que siguin aquests.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. Pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula el diputat senyor Sanclimens.

El Sr. SANCLIMENS: Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, segurament, per resituar el debat, després d'aquesta última intervenció, i retornar al fil del que ha estat aquest debat, diria que som aquí per parlar —no exclusivament, però sí monogràficament, i extensament si cal— de la situació de les administracions locals a Catalunya. No és, certament, la primera vegada que se'n parla en aquesta cambra i no serà tampoc la darrera perquè, fins i tot en el cas que els ajuntaments es trobessin en una millor posició en el futur —fet gairebé segur perquè difícilment poden anar a pitjor i tampoc no fóra tolerable que es mantinguessin un dia més en l'estat actual—..., deia que en un àmbit parlamentari com aquest, que vol sentir-se a prop de les preocupacions ciutadanes, no pot deixar de parlar-ne tan sovint com calgui.

Ens consta, a més —pel discurs de l'honorable senyora consellera en el dia d'ahir, però sobretot per la continuada feina del Govern de la Generalitat durant tretze anys i en aquest mateix sentit— que la política de Convergència i Unió ha estat de suport, de reforç i de col·laboració amb les nos-

tres administracions locals. Podria ser que alguns pensessin a hores d'ara, per com s'està plantejant el debat, que la política del nostre Govern adreçada als ajuntaments de Catalunya es fa només des de la Conselleria de Governació i que, en conseqüència, no se'n fa des d'enlloc més.

Cal recordar —encara que sembli una obvietat, però inevitablement després de massa oblits— que l'enorme obra de reconstrucció i d'impuls al progrés del nostre país, que és tan evident, per la seva diversitat i consistència, no s'ha fet al marge, ni molt menys en contra, de l'actuació dels 942 ajuntaments catalans. Ans al contrari, la famosa cooperació entre administracions, que a vegades ens costa de veure quan parlem d'alguna altra Administració superior, ha tingut aquí, entre ajuntaments catalans i govern català, unes regles de joc que han donat uns resultats evidents, tant sobre el terreny —equipaments, instal·lacions, centres, obres i actuacions de tota mena, i a tot arreu— com des del punt de vista polític.

Aquests resultats són també —i sobretot— conseqüència d'una política de redreçament nacional, la duta a terme pel president Pujol i la coalició de Convergència i Unió, que té la voluntat tossuda de sumar esforços poble per poble, ciutat a ciutat, de no malmetre energies i més encara de respectar aquells qui són també democràticament elegits per a representar els seus conciutadans, tant si es tracta d'una capital de comarca com d'un poble de muntanya, tant si d'un nucli densament poblat com d'un municipi amb gent escassa i esparsa. I aquesta obra ingent i continuada és, justament, una cosa i altra perquè ha estat duta a terme des de totes i cadascuna de les conselleries del Govern.

Però tot això no treu vigència ni valora un fet cert i que és el motiu principal que ens porta avui aquí: la situació límit, l'estat insostenible a què han portat les administracions locals de l'Estat diverses circumstàncies. No és que no hi hagi homes i dones capaços de tirar endavant el municipi de què es tracti; tampoc que s'hagin perdut la il·lusió o l'empenta, perquè, certament, si no fos per aquestes raons, molts que són al peu del canó no hi serien. Naturalment que no es tracta tampoc que s'hagin acabat la feina, les demandes, els déficits o els problemes; tots ells són avui —això sí— ben diferents dels que es plantejaven els ajuntaments en la primera i, fins i tot, en la segona legislatura. A diferència d'aleshores, però, ens trobem que a hores d'ara no només costa més de fer coses noves i sensiblement millors que les existents, sinó que, sobretot, augmenta dia a dia la distància entre les possibilitats i les ganes de fer-les, entre aquestes i els mitjans i els recursos per tirar-les endavant.

Partíem, ara fa catorze anys, d'una situació tan precària que allò que es va fer esdevingué extraordinari als ulls dels conciutadans. Partíem també d'uns recursos que, tot i ser només suficients, eren els que calien, amb l'afegit que no ens feia falta pagar res perquè no has de mantenir allò que encara no existeix, i amb l'escreix que, amb un endeutament inexistent, els costos financers no calia ni contemplar-los.

És ben clar que el panorama actual no s'assembla gens al que succintament acabo de descriure. Detallar-lo fóra repetir

el que aquí ja s'ha dit i el que des de fa mesos podem llegir i sentir arreu. De fet, del problema de la insuficiència de recursos de les hisendes locals, se n'ha parlat tant i se l'ha diagnosticat també tant i amb tanta unanimitat, com inversament s'ha fet per resoldre'l des d'allí on caldria i correspondria.

Els alcaldes de Catalunya no volen, no volem acréixer el cor de lamentacions ni el memorial de greuges municipals; n'estem cansats, i, a més, de tant escoltar-lo, de tant de sentir com inútilment ens donen la raó, pot ser que la gent acabi no entenent-ho i que tots plegats siguem considerats uns ploramiques incapaces de resoldre el problema.

Bé, no sé si el resoldrem, però avui en parlem aquí; aquí, on rau la sobirania del poble de Catalunya i el seus representants, els diputats, alguns dels quals —també alcaldes— estem contents de merèixer aquesta atenció, en el doble sentit de la paraula: estem disposats a fer-nos escoltar i estem predisposats, sobretot, a trobar una posició que permeti d'arribar a unes resolucions, si pot ser tan unànimes com ho són els supòsits de què partim.

No podem deixar de tenir en compte, d'altra banda, que aquest debat es produeix en un moment en què a Madrid es viuen les últimes hores d'un govern que s'ha distingit, i ben negativament, pel seu tracte envers les altres administracions, fossin autonòmiques, fossin locals. De promeses incomplertes, en poden omplir un sac; d'obligacions ajornades, també; de pagaments endarrerits i, a sobre, mesquinament regatejats, ja no cal dir-ho. Ens hem afartat de sentir com el partit que governava ens deia que calia arribar a un repartiment de la despesa del 50-25-25. Si això volia dir que les obligacions o els serveis municipals havien de ser una quarta part de les que en conjunt tenen totes les administracions, encara hi podem estar d'acord, suposant que els serveis i les obligacions es puguin dividir en tants per cent. Ara, si es pretenia dir que les administracions locals tindrien al seu càrrec també el 25% dels recursos globals per fer front a les obligacions, els serveis o les actuacions que, a més, lliurement decidíssim, si això és el que es pretenia, o bé se'ns volia enredar, o bé els que ho manifestaven s'enganyaven a si mateixos. Perquè la realitat és cada cop més lluny d'aquell propòsit. En qualsevol cas, s'han cobert de glòria.

Avui, deu anys després de les primeres promeses i dels primers compromisos en aquest sentit, els ajuntaments es troben en una situació d'ofec econòmic, d'insuficiència gairebé crònica, de restriccions de tota mena; ni tan sols en la qüestió del finançament autonòmic s'havia donat una dissociació tan gran i tan reiterada, amb un contrasentit tan absurd i tan negatiu com el que s'ha produït en aquesta ocasió; una ocasió de deu anys, una llarguíssima oportunitat malaguanyada entre allò que un govern proclama i allò que fa. Perquè estem parlant d'una situació, i per tant, d'un problema genèric de tots —de tots— els ajuntaments. Afecta de la mateixa manera els ajuntaments grans que els petits, els rurals que els metropolitans, els costaners que els de muntanya i afecta —naturalment, també— d'una manera igual els municipis càntabres, castellans, aragonesos o catalans.

Si algú creu, per tant, que això que avui discutim competeix directament al Govern de Catalunya, s'equivoca; si algú pretén imputar al Govern de la Generalitat allò que a la Generalitat en conjunt no li pertoca, ja no només s'equivoca, sinó que distorsiona aquest debat des d'un principi. I això que ja ens agradaria, almenys a nosaltres, al Grup de Convergència i Unió —i suposo que a d'altres també—, canviar en el sentit d'eixamplar naturalment els límits actuals de l'actuació legislativa de la Generalitat pel que fa al règim local, perquè estem segurs que ningú dels presents no voldrà que el Govern de Catalunya assumeixi voluntàriament, innecessàriament, irregularment, incorrectament determinades càrregues financeres en favor dels ajuntaments de Catalunya, no només perquè estaria fent allò que correspon i que competeix a l'Administració de l'Estat; no només perquè així li disminuirien els recursos que hi ha de dedicar i el control d'això és justament una de les obligacions d'aquest Parlament, a la seva Administració pròpia; no només perquè amb aquesta actuació unilateral estariem trencant el curós reequilibrament interadministratiu, la tan grapejada «solidaritat», el gairebé sagrat anivellament de competències entre les comunitats autònomes, sinó també perquè, a sobre, encara acabaríem sentint algun president autonòmic —no se me n'acut ara cap, però, bé...— acusar els ajuntaments catalans de privilegiats si rebien alguna mena d'ingressos superiors o tan sols diferents dels de la resta de l'Estat.

Això sí, l'Estat —per ser més exactes el Govern de l'Estat— ha trobat el temps i la manera de passar part del seu deure sobre les espatlles dels ajuntaments. Els tècnics en diuen «centrifugar el deute», però això, en llenguatge col·loquial, ja saben vostès que té un altre nom.

A mesura que anava disminuint la participació de les corporacions locals en els ingressos de l'Estat —hem passat del 8% al 4,11%, és a dir, una mica més lluny cada vegada del 12% a què s'havien compromès—, a mesura que anava empitjorant la hisenda local, algú va començar a pensar que bé caldria inventar-se un nou impost local per compensar la migradesa dels recursos aliens i per estalviar-se de fer-los arribar, des de l'Estat, els diners que necessitaven.

Així va néixer el famós IAE, que ha comportat una polèmica fora mida, descrèdits per als ajuntaments, uns ingressos insuficients i en qualsevol cas molt per sota de les primeres expectatives, i, sobretot, un cost social innecessari els perjudicis del qual influiran durant molt i molt de temps sobre el món local. Semblava difícil que un impost pogués fracassar encara que la gent estigués disposada a pagar-lo, però l'IAE ho ha aconseguit.

No volem ser exhaustius, però tampoc no s'acaba aquí la descripció del calvari del finançament local. No són pas les de l'IAE les tres lletres més famoses de la nostra fiscalitat; l'estació següent la marquen les tres lletres de l'IVA, justament un altre impost que ha perfeccionat encara més la migradesa dels nostres recursos. És sabut que els ajuntaments no tenen pràcticament IVA repercutit, llevat dels que són els preus públics. En canvi, l'ajuntament és consumidor final de moltes coses, per exemple, de tots els seus proveïdors; no-

més el 15% de l'IVA de les obres públiques a càrrec de l'Administració municipal ja suposa a la pràctica una quantitat ingent de diners que retornen de l'Administració local a la central, a vegades, exactament la mateixa quantitat que s'ha rebut com a subvenció per a aquella obra des d'una altra administració. Tanmateix, no pretenem que els ajuntaments no suportin l'IVA, com tothom, però sí que cal trobar la manera que, almenys una part d'aquest IVA sigui retornada o que s'estableixi un tipus d'obra exempta o bonificada. Permetin-me una pregunta en veu alta, perquè ens entenguem: ha de pagar un 15% d'IVA la il·luminació interior d'una biblioteca pública o la construcció d'un casal d'avis?

Bé, alarmats per tot aquest cúmul de circumstàncies, perjudicis i despropòsits, quatre mesos enrere, justament, l'Associació Catalana de Municipis es va adreçar al Govern de Catalunya per fer-li arribar algunes consideracions sobre l'actitud que podria tenir i la col·laboració que podria prestar als ajuntaments catalans.

La proposta que feien els sis-cents ens locals que s'agrupen sota aquelles sigles —proposta constructiva i de col·laboració— va trobar el ressò del Govern de la Generalitat, que va prendre l'acord, fa unes setmanes, al si de la Comissió de Govern Local, de crear una ponència tècnica d'hisendes locals, que a hores d'ara ja ha elaborat una enquesta que es farà arribar a una mostra aleatòria i força extensa dels municipis de Catalunya. Aquesta mostra té l'objecte de fer conèixer amb precisió, un cop tabulada, quina és la situació real de les hisendes locals a Catalunya, de la qual, per cert, tots parlem segons el que en sabem o segons el que ens hi va, però sense que ningú, fins ara, en pugui aportar unes dades contrastades i al dia.

És clar que aquest és només un primer pas que no resol —tampoc no ho pretén— ni la situació general ni de cap ajuntament en particular, però ja en el mateix moment que es prenien aquesta decisió, el Consell Executiu de la Generalitat —ens ho explicava ahir la consellera Cuenca— demanava la creació d'una mesa tripartida Estat - Generalitat - ens locals, a fi d'encetar unes converses que portessin a trobar el desllorigador de l'assumpte. No tenim coneixement encara que el Govern central hi hagi donat una resposta, perquè probablement en aquests moments el Govern no tingui justament el món local entre les seves prioritats immediates, però el nostre Grup creu que això no és cap obstacle per dir des d'ara que el proper Govern de l'Estat s'ha de plantejar de manera seriosa la possibilitat —i fins i tot la conveniència— del trencament o la desaparició del monopoli de l'Estat pel que fa a la regulació de les hisendes locals; monopoli —tot sigui dit— conseqüent amb la Llei vigent, que s'ha demostrat una i una altra vegada que no està a l'alçada de les necessitats i del funcionament dels ajuntaments espanyols, monopoli que ha esdevingut, sarcàsticament, així que les coses s'han començat a tòrcer, un instrument que l'Estat ha utilitzat per estalviar-se despeses i, indirectament, per acoquinar els ajuntaments que només reclamaven el que els corresponia en els termes i terminis adequats.

Cal també –ho creiem nosaltres– que aquest Parlament es pronunciï i favorablement per donar més contingut procedimental a allò que contempla l'article 48 del nostre Estatut. Difícilment es pot argumentar que la Generalitat hauria de fer aportacions no finalistes als municipis, si a hores d'ara aquests ni tan sols perceben les seves participacions en el tribut de l'Estat a través d'ella. Quan això es produeixi, ja en parlarem, però és que aleshores parlarem també dels criteris de distribució del fons, que podran ser fixats per aquesta cambra. I volem dir des d'ara que, a parer nostre, aquests criteris hauran de permetre la participació de les comarques en els tributs estatals, perquè no se'ns pot ni acudir que la divisió natural i pròpia de Catalunya no tingui dret a ser considerada com a normal dins l'Estat. I també, naturalment, que les entitats metropolitanes creades simultàniament a aquelles hauran de gaudir dels mateixos drets.

No podem deixar de parlar tampoc d'una qüestió aparentment senzilla, que no té res a veure amb els diners i que probablement, tant per una raó com per una altra, té el més calent a l'aigüera: la dependència dels anomenats «càrrecs d'habilitació nacional» –secretaris i interventors– respecte a l'Administració de l'Estat. Aquest fet, aparentment de poca transcendència de cara als ciutadans, en té molta de portes endins i, sobretot en els ajuntaments mitjans i petits, arriba a crear inconvenients i disfuncions.

Un alcalde que no té dedicació exclusiva –i en som més del 90% a Catalunya– necessita una persona a plena dedicació. Aquesta persona és, per llei, per costum i per exclusió, si es vol, el secretari de l'ajuntament. Aquests secretaris continuen depenent d'una estructura perfectament jacobina, encara; si hi afegim la –almenys fins ara– poca vocació dels catalans per a la funció pública, tenim com a conseqüència una sovintejada presència de persones de fora de Catalunya a les secretaries dels nostres ajuntaments. Els problemes d'adaptació i, per tant, d'eficàcia que aquest fet comporta són evidents; per exemple, la no-comprensió del català. Tot plegat comporta un desori que sovint acaba impossibilitant el funcionament normal de molts ajuntaments.

Però, tornant a l'economia, també és veritat que en aquests moments tenim damunt la taula un problema greu, que ho és més en la mesura que té tendència a créixer, i que si el fem minvar és sovint a costa de sacrificis i retallades en altres capítols. Es tracta del deute. No cal que en parlem amb detall, perquè, d'això, em sembla molt que gairebé tothom ja en sap. Però deixem clares dues coses: l'una, que sense endeutar-se era i és molt difícil que una administració pugui cobrir les seves obligacions i, a més, emprendre inversions; l'altra, que els ajuntaments són especialment maltractats per l'Estat i les entitats creditícies.

M'explicaré. Tots sabem –i a més, ho trobem ben natural– que, quan hi ha un sector en crisi de l'economia o la indústria, l'Estat prou que s'espavila a donar-los un cop de mà –crèdits tous, operacions especials, reconversions monstruoses, plans de reinversió, àrees d'especial consideració, sectors prioritaris, facilitats fiscals–, però, per als ajuntaments, què s'ha fet? Res de res. Fins i tot un banc que es deia «de

Crédito Local», des que es va incorporar a un grup, que paradoxalment és de banca pública, ha deixat de ser local per convertir-se a la pràctica en una entitat financera com qualsevol altra.

Ateses aquestes circumstàncies, nosaltres hem proposat –i continuem proposant– que amb les normes, les limitacions i les precaucions que calgui, sense que els malgastadors o els irresponsables en puguin treure profit, sense que els grans es mengin els petits, l'Estat assumeixi amb una partida o amb un crèdit extraordinari tres, quatre, cinc punts dels interessos que avui paguen els ajuntaments a bancs i caixes, que ens tracten com a qualsevol altre client. I emplaçem el Govern de la Generalitat que, quan l'Estat ho hagi fet, complementi aquesta mesura amb algun punt més. (*Remor de veus i rialles.*)

Certament, no només amb això resoldrem la qüestió, però sí que haurem aconseguit d'alliberar uns recursos per a dedicar-los a allò que els ciutadans ens demanen i que els alcaldes voldrien fer, tot començant per mantenir els serveis actuals i el seu nivell de prestació. Però nosaltres entenem que la Generalitat pot fer també altres coses. Per exemple, modificar els percentatges amb què el Govern participa en les obres que entren en el Pla únic d'obres i serveis. Una elevació d'aquest tant per cent no només fóra raonable –ja que és el Pla des del Govern–, sinó que evitaria posar entre l'espasa i la paret l'ajuntament que, o assumeix una aportació pròpia per damunt de les seves possibilitats, o bé ha de renunciar a l'execució d'una obra per a la qual, paradoxalment, tenia una subvenció concedida.

Creiem, però, que no es tracta només de demanar i, per tant, que a alguna cosa ens hem també de comprometre els qui som al capdavant dels ajuntaments catalans. Sense sortir del Pla únic d'obres i serveis, i atesa l'experiència ja adquirida a aquestes alçades, caldria que ens autoexigíssim la presentació d'un projecte d'explotació de les obres i especialment dels equipaments per als quals sol·licitem l'ajut; ajut que, d'altra banda, hauria de ser més discrecional. Probablement un pla únic d'obres i serveis a quatre anys sigui massa encarrat i possibiliti que es produeixin disfuncions entre allò que es demana en un moment donat i el que es concedeix perquè s'executi un, dos o tres anys després. Probablement també el fet que qui prioritza l'obra entre les sol·licituds sigui el Govern mateix, i no l'ajuntament, tampoc no ajuda a fer realitat aquest concepte tan gastat –i ja gairebé ben buit– de l'autonomia local.

Si em permeten un esplaïament, els diré que, a hores d'ara, els alcaldes ja no som autònoms ni per equivocar-nos, només per decidir quina cara fem i quina posició adoptem quan quedem malament.

I encara una darrera cosa: el mateix document de l'Associació Catalana de Municipis que abans esmentava suggeria al nostre Govern que estudiés la creació d'una institució financera pública d'àmbit català. Nosaltres en dèiem «Institut de Crèdit Local», d'acord amb les atribucions que l'Estatut ens dona i amb la finalitat d'ajudar a proveir les administracions locals catalanes d'uns recursos econòmics suficients.

Posteriorment hem tingut la satisfacció de sentir que el mateix president de la Generalitat es pronunciava amb claredat a favor d'impulsar els estudis pertinents adreçats justament a crear un banc públic a Catalunya i, per tant, a la vegada que ens congratulem doblement pel fet i per la coincidència, demanem que les administracions locals catalanes siguin tingudes en compte en aquest procés des del seu inici.

En definitiva, constatem a la vegada un fracàs evident de la Ley reguladora de las haciendas locales, i un desinterès absolut del Govern per la situació dels ajuntaments –del Govern de l'Estat, naturalment–, però també de tots els ajuntaments, de tots els colors; desinterès que, en canvi, es torna insistència quan es tracta de traspasar responsabilitats recaptatòries o, indirectament, obligacions afegides.

És per això que ens adrecem al Govern de la Generalitat, a fi que vulgui compartir les nostres preocupacions i, si ho creu convenient, fer-nos costat en unes reivindicacions i uns plantejaments que considerem possibilistes, enraonats, compartibles i, més que cap altra cosa, del tot justificats.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Sanclimens. (*Remor de veus.*) Vol intervenir la senyora consellera? Té la paraula.

Silenci!

La Sra. CONSELLERA DE GOVERNACIÓ: Molt honorable president, senyores i senyors diputats, breument, per compartir la valoració que en la seva exposició ha fet, ha donat sobre la política del Govern de la Generalitat envers els ajuntaments de Catalunya, que ha estat, evidentment, com deia el senyor Sanclimens, una política de suport i de col·laboració amb els ajuntaments, i molts alcaldes ho reconeixen –i diria que gairebé tots–, encara que avui estem en un debat, i per tant, en un debat s'han de posar en evidència els problemes, també, que volem resoldre.

Li vull agrair també, senyor diputat, la concreció que ha fet en el seu discurs que em permet, doncs, evidentment, valorar o apostar per l'afirmació o la negativa de les propostes que vostè ha fet. Estem d'acord que, per altra banda, és coincident també amb la posició d'altres grups que s'han de reformar les lleis per tal de dotar la Generalitat, en definitiva, les altres comunitats autònomes, de les competències per a procedir a la regulació local.

Per altra banda, ja he dit, quan he contestat el portaveu socialista, senyor Maragall, que compartíem la proposta de refinançament del deute, i que compartíem amb el Grup de Convergència i Unió també en el sentit que la proposava, és a dir, que aquest compartiment no és només del Govern amb el Grup de Convergència i Unió, sinó que aquest refi-

nançament del deute ha de ser compartit –en un percentatge que ja estudiarem– amb l'Administració de l'Estat, com, per altra banda, s'havia fet en alguna altra ocasió, si no ho recordo malament, l'any 81.

Em parlava de revisar el percentatge del Pla d'obres i serveis que han d'aportar els ajuntaments per a la realització d'una obra d'equipaments. Crec que sí, senyor Sanclimens, que l'hem de revisar i, segurament, no sé si establir una norma general, però sí individualitzar i fer l'estudi del percentatge que cada ajuntament i per a determinades obres ha de portar a terme.

Per altra banda, crec que l'última proposta a què es referia també estava continguda ahir en el meu discurs, en la meua exposició. Vostè deia la creació d'un banc de crèdit local, i li haig de dir que, si bé no li puc donar resposta afirmativa, fa uns dies el president de la Generalitat parlava de l'encàrrec d'un estudi per a la creació d'un banc públic català. Crec que quan aquest projecte hagi quallat i s'hagi creat, crec que almenys al fons del que es referia i el que ha de fer aquest banc que vostè deia de crèdit local podria trobar encaix i solució dins d'aquesta proposta de creació, al seu dia, del banc públic català.

Reitero, doncs, senyor diputat, i comparteixo amb vostè la valoració, en general, que ha fet de la col·laboració i el suport de la Generalitat amb els diferents ajuntaments de Catalunya, i espero que demà ens puguem posar d'acord amb tots els grups de la cambra, com deia abans, per aprovar el màxim possible de propostes de resolució com a finalització d'aquest debat, el més ampli acord en aquestes propostes de resolució.

Moltes gràcies, senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyora consellera.

Per donar compliment a l'article 124 del Reglament, demà, a dos quarts de nou, començarà el termini per presentar propostes de resolució, termini que finirà a dos quarts de deu. La Mesa, a tres quarts, es reunirà per admetre a tràmit les propostes de resolució congruents amb el debat i les comunicarà als grups a un quart d'onze.

A partir d'aquesta hora s'obrirà un nou termini per tal que els grups parlamentaris puguin presentar noves propostes transaccionals, el qual termini finirà a dos quarts de dotze.

La Mesa es reunirà i comunicarà a tres quarts de dotze les transaccionals admeses, i la sessió es reprendrà demà amb el debat i la votació de les propostes que siguin presentades a les dotze.

Se suspèn la sessió.

(Són tres quarts de set de la tarda i vuit minuts.)

